

DEMOKRACIJA

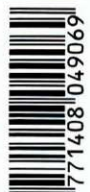
Zadnja ravnanja
predsednika
republike Janeza
Drnovška vzbujajo
resne dvome o
njegovi politični
integriteti.

NAGRADNA
KRIŽANKA

Z Demokracijo
in **Adrio Airways**
po Evropi

SEJALEC ZMEDE

ISSN 1408-0494

9 771408 049069

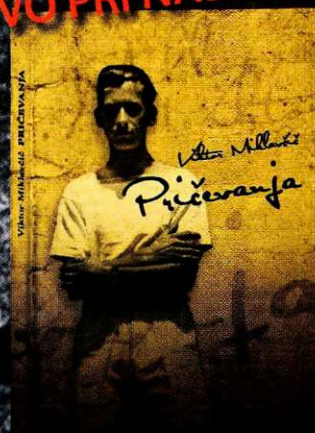

INTERVJU

Dr. Jan Žan Oplotnik

Treba je imeti občutek za spremembe

NOVO PRI NAŠI ZALOŽBI

Obseg: 320 strani. Format: 17x24,5 cm. Trda vezava.

www.demokracija.si/knjigarna

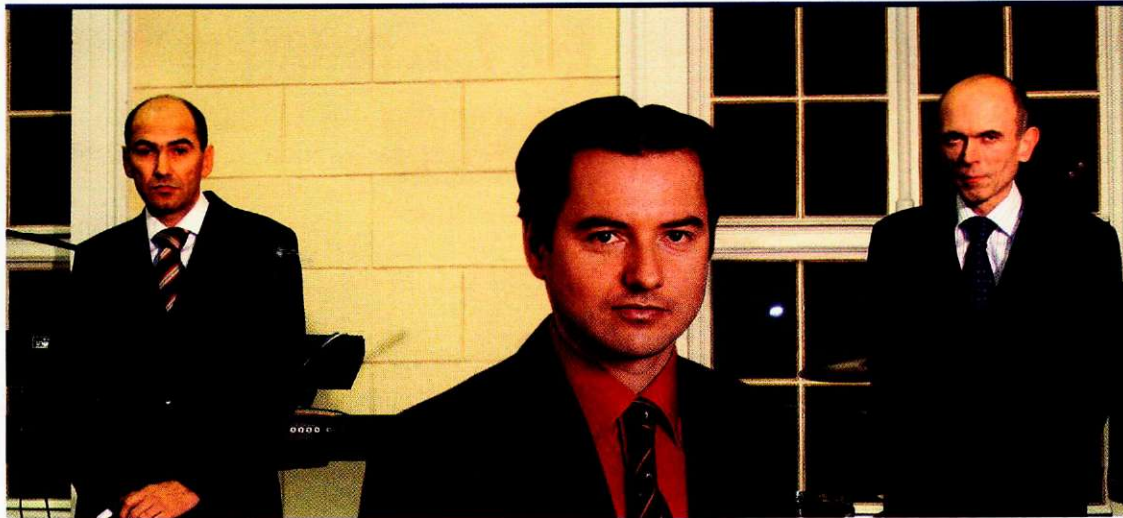
Viktor Miklavčič PRIČEVANJA

Avtor se spominja mladosti za časa fašističnega terorja na Primorskem, bojev v 2. svetovni vojni v italijanski in jugoslovanski kraljevi vojski ter sanj, ugaslih v udbovsem zaporu, o pravičnejši družbeni ureditvi v Titovi Jugoslaviji.

Cena knjige je **4.900,00 SIT / 20,44 EUR**. Naročila sprejemamo po e-pošti knjigarna@demokracija.si ali po telefonu **01 230 06 66**.

Plačnina po veljavnem ceniku Pošte Slovenije plača naslovnik ob prevzemu. Vse cene vsebujejo 8,5% DDV. Informativne cene v evrih so preračunane iz tolarških cen po centralnem paritetnem tečaju 1 EUR je 239,64 SIT.

knjigarna
DEMOKRACIJA

Poigravanje z državo

Metod Berlec

Predsednik republike Janez Drnovšek kljub številnim upravičenim pomislekom vztraja pri kandidaturi Andreja Ranta za guvernerja Banke Slovenije. Pri tem poskuša ustvariti vtis, da je predlagal neodvisnega in strokovnega kandidata, čeprav je jasno, da ima Rant kot kandidat za guvernerja precej vprašljivo izobrazbo. Sprva je namreč končal študij na filozofski fakulteti, ob delu pa nato petnajst let kasneje diplomiral na ekonomiji. V primerjavi z njim je večina evropskih guvernerjev doktorjev ekonomskih znanosti. Da njegove vloge partijskega sekretarja v Narodni banki Slovenije sploh ne omenjamo. Ker je postalo očitno, da Rant ne bo dobil podpore v državnem zboru, je Drnovšek v preteklih dneh postal precej živčen. Vladno koalicijo in predsednika vlade Janeza Janšo je začel obtoževati, da na položaje kadruje samo svoje privržence in da nihče, ki ni njihov, ne more zasesti nobene pomembne politične ali gospodarske funkcije. Vlada naj bi si želela podrediti vse pore družbe, ne nazadnje tudi Banko Slovenije, ki naj bi jo bile do zdaj vodile popolnoma apolitične osebnosti. Zaradi tega in številnih drugih Drnovškovih očitkov se je v soboto odzval kabinet predsednika vlade in Drnovškove očitke zavrnil. Po njihovo so trditve, da sta mag. Mitja Gaspari in dr. Jože Mencinger (omenjal se je kot kandidat), ki sta kandidirala na volilnih listah LDS, neodvisna, dr. Boštjan Jazbec, ki ga je v svet Banke Slovenije predlagal prav sedanjí predsednik republike in ki ni nikoli kandidiral za nobeno stranko, pa da to ni, popoln absurd. Predsednik vlade Janez Janša je namreč v neformalnem pogovoru z Drnovškom izrazil svoje osebno mnenje o imenih, ki jih je Drnovšek omenjal, vendar mu je jasno dejal, da ta odločitev ni v pristojnosti vlade. Svetoval mu je, da še malo počaka s svojo odločitvijo in se posvetuje s tistimi, ki morajo po ustavi na koncu odločati, se pravi s poslanci. Menil je, da bi veljalo spoštovati ustaljeno prakso in predlagati kandidata, ki se je prijavil na javni razpis (poleg Gasparija je bil to Boštjan Jazbec), ter poskusiti z njim

v parlamentu, ali pa ponoviti razpis in se o prijavljenih kandidatih posvetovati s poslanskimi skupinami, kot je bila praksa v preteklosti. V kabinetu predsednika vlade so tudi opozorili, da ne držijo trditve predsednika republike, da ga vlada in zunanje ministrstvo o ničemer ne obveščata in se z njim ne usklajujeta. Pri tem so navedli točen datum, kdaj so se posvetovali z uradom predsednika republike glede obiskov najvišjih predstavnikov Slovenije v BiH in kdaj so želeli Drnovška seznaniti s stališči vlade glede Kosova, pa tudi to, da je predsednik vlade Janez Janša že jeseni 2006 predlagal predsedniku republike, da se redno tedensko posvetujeta o odprtih vprašanjih zunanje politike, vendar je Drnovšek ta predlog izrecno zavrnil, češ da to ni potrebno in da je dovolj občasno usklajevanje. Skratka, nastala je situacija, ko se predsednik republike spreneveda, vse povprek kritizira in se gre poceni populizem za širše ljudske množice. Pri tem pa daje še izjave, ki mečejo skrajno nenavadno luč na človeka, ki opravlja funkcijo predsednika republike. V intervjuju za Mladino je namreč izjavil: „Rekel sem, da ne mislim kandidirati. Ker so me to še naprej spraševali, sem v nekem trenutku rekel: dobro, očitno si želiyo nekaj zmede. Pa sem napravil malo zmede! (Drnovšek se smeji, op. p.)“ Ob teh neresnih, skoraj pobalinskih izpadih predsednika republike resna in argumetirana razprava torej sploh ni več mogoča. To v neprijeten položaj spravlja predsednika vlade, ki se mora, čeprav nerad, vsaj na nekatera Drnovškova zavajanja odzvati. V nasprotnem bi javnost mislila, da je to, kar govori Drnovšek, res.

V nasprotju z Janezom Drnovškom, ki kot premier ni naredil nič, da bi preprečil negativne učinke, ki so povezani z velikim vplivom države na gospodarstvo, danes pa veselo modruje, sedanjí premier Janša odločno ukrepa. Vlada je tako sprejela uredbo o nezdružljivosti opravljanja nekaterih javnih funkcij s članstvom v nadzornih svetih in upravah družb, ki so večinsko v državni lasti. Svet SDS pa je sprejel ta sklep tudi za člane svojega izvršilnega odbora. Pohvalno! **D**

Priče smo situaciji, ko se predsednik republike Drnovšek spreneveda, vse povprek kritizira in se gre poceni populizem za širše ljudske množice.

UVODNE STRANI

- 9 Slovenija vendarle napredovala
10 **Pogledi:** Dan spomina
11 **Kolumna:** Arhiv buri duhove

POLITIKA

- 12 Na dveh bregovih
15 SDS za samoomejitev
16 Patriotske igre z orožjem

SLOVENIJA

- 18 Marioneta v rokah starih partijcev
22 Poslanec Veber pod drobnogledom
24 Zadnja etapa denacionalizacije?
26 Na Študentu znova vre
28 Mesto pod morjem

TUJINA

- 30 Povelja iz ruske tajge
32 **Globus:** Pomoč Mozambiku
33 **Tuji tisk:** Poštni golobi

INTERVJU

- 34 Dr. Jan Žan Oplotnik

NEKOČ IN DANES

- 38 Slovenski Michelangelo
40 Spomini svetovne popotnice
41 Prizadevanja koroških Slovencev

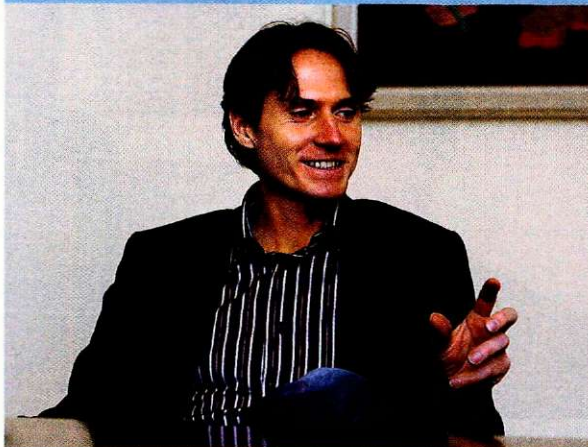
KULTURA

- 46 Zemljiški davek
47 Štiri stoletja opere

OGLEDALO

- 48 **Film:** Boj s hudičem
50 **Avtomobilizem:** Renault grand espace
52 **Znanost:** Zanimiva računalniška evolucija
54 **Šport:** Smučarski eksoti
56 **Črna kronika:** Spet ugrabil avtoštoparko
58 **Rumeno:** Umrli Playboyeveva zajčica
60 **TV Kuloar:** Jonas, odrasti!
62 **Kronika časa:** Salomonova pesem
66 Evroplanec za boj proti terorizmu

34 Intervju: dr. Jan Žan Oplotnik

Ne zagovarjam t. i. gradualističnega pristopa k spremembam pa tudi ne šokterapije. Gre za preprosto sledenje naravni logiki stvari. Povedano drugače, treba je imeti občutek, kdaj se ladja pelje v napačno smer in zaradi tega ne bo dosegla zelenega cilja.

12 Na različnih bregovih

Napetosti med Slovenijo in Hrvaško se poglobljajo. Potezi Zagreba, kot sta razširitev koncesije Inl za raziskovanje v Piranskem zalivu in prisvajanje zemljišč na levem bregu Dragonje, sta sprožili verižno reakcijo diplomatskih not.

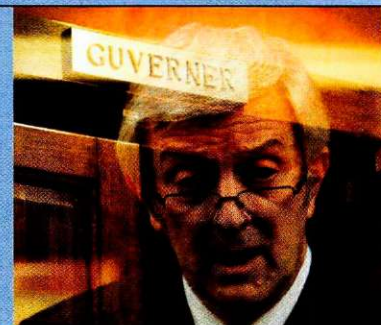

15 SDS za samoomejitev

Največja vladna stranka SDS je pretekli konec tedna v Brežicah zaznamovala 18. obletnico svoje ustanovitve. Še pred tem se je sešel svet stranke in med drugimi potrdil spremembo, po kateri članstvo v izvršilnem odboru stranke ni združljivo s funkcijo v gospodarstvu.

18 Kandidat s šibkimi referencami

Andrej Rant je diplomiral na filozofski fakulteti iz romanistike in se nato zaposlil v Narodni banki Slovenije, kjer je bil tudi sekretar partijske organizacije in kot tak napredoval vsaki dve leti. Na ekonomski fakulteti naj bi bil diplomiral leta 1986, čeprav sam navaja drugo letnico.

DEMOKRACIJA, p.p. 4315,
Komenskega 11, 1000 Ljubljana, SI
Tel.: 01/ 2300 660 (uredništvo), urednik@demokracija.si;
01/ 230 06 66 (tajništvo), tajnistvo@demokracija.si
Faks: 01/ 230 06 61

Glavni in odgovorni urednik: Metod Berlec

Tehnični urednik: Bojan Jovan
Novinarji: Peter Avsenik, Gašper Blažič, Lucija Horvat, Petra Janša, Lovro Kastelic, Barbara Prevorčič, Aleš Kocjan, Vida Kocjan, Monika Maljevič, Ana Müllner, Bogdan Sajovic, Denis Vengust, Mitja Volčanšek
Kolumnisti: Esad Babačič, dr. Metod Benedik, dr. Andrej Capuder, mag. Klemen Jaklič, dr. Janez Jerovšek, dr. Janko Kos, dr. Matej Makarovič, dr. Hubert Požarnik, dr. Andrej Rahten, dr. Ljubo Sirc, dr. Peter Starič

Stalni zunanji sodelavci: Vera Ban, Peter Colnar, Pavel Ferluga, Igor Gošče, Miran Mihelič, Marija Vodišek

Lektoriranje: Joža Gruden

Prelom: Tone Tehovnik

Realizacija: Nova orbita d.o.o.

Fotografija: Gregor Pohleven (urednik), Bor Slana, agencije, arhiv Demokracije

Tisk: Ma-tisk d.o.o., Maribor

Datum natisa: dan pred izidom

Izhaja: vsak četrtek;

Cena: 550 SIT / 2,29 EUR

Izdaja: Nova obzorja d.o.o.

Direktor: Andrej Lasbaher

Naklada: 11.000 izvodov

TRR: 24200-9004125033, Raiffeisen Krekova banka d. d., Maribor
Poštnina plačana pri pošti 1102. Nenaročenih člankov in fotografij ne plačujemo in ne vračamo.

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 89/98) sodi tednik Demokracija med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8,5 %.

Naročniški oddelek: narocnine@demokracija.si; Naročniki prejmejo položnico s prvo revijo v mesecu. Odjave sprejemamo pisno do 15. v mesecu z veljavnostjo prvega v naslednjem mesecu. Letna naročnina za države članice Evropske zveze znaša 260 evrov, za druge pa 288 USD.

Informativne cene v evrih so preračunane iz tolarskih cen po centralnem paritetnem tečaju 1 EUR = 239,64 SIT.

Fotografija na naslovnici: FOTO SPRING, fotomontaža

Takšna kakovost slike,
da je ne moremo pokazati nikjer drugje.

Paket Trio vam poleg izvrstnega dostopa do interneta prinaša še telefonijo in televizijo. Izbirajte med več kot 100 programi v odlični kakovosti slike, upravljajte jih z elektronskim programskim vodičem in igrajte zabavne igre na TV sprejemniku. SiOL TV prinaša vedno nove funkcionalnosti. Naročite zdaj in paket Trio boste lahko uporabljali **3 mesece brezplačno***.

www.siol.tv

Petelin

Aleksander Škorc

„Joj, kako sem danes pomemben,“ je na kupu gnoja kikirikal podhranjen petelin in oholo gledal na manj pomembne bratrance ob vznožju kupa. Omamljal se je z navidezno slavo in prav nič ga ni motilo, da tisti, ki stoji na gnojnem kupu najvišje, najbolj zaudarja.

Ogovorila ga je ostarela kokoš: „Menda nisi resno mislil s tistimi svečami? Za celo tono jih je in jaz naj jih prodajam na tržnici? In to v času, ko te po vseh kurnikih zaradi viška sveč besno preklinjajo. Kako si mogel z napovedano katastrofo in svetovanim nakupom sveč tako mimo udariti in kdo le naj bi kupoval sveče v času njihove preobilice?“

„Ženska, pardon, kura, ne upiraj se mojim svetim ukazom. Res, da me bog glede katastrofe ni ravno uslišal. No, z njim se bom že še pogovoril, ti pa kar lepo na tržnico in ne skrbi za prodajo. Zanj sem že poskrbel. Ker ni bilo katastrofe, sem mimogrede ustvaril strašansko krizo, zaradi katere se bo celotna pernata populacija znašla v grozni temi in sveče bodo šle za med. Pojdi zdaj,“ je ukazal in se še naprej trudil, da bi bil videti pomemben.

„Nisem ravno prepričana,“ se kokoš ni dala odgnati, „da ne bo tako kot s knjigami, ki si jih načelkal, ko se ti je nekoč zazdelo, da znaš pisati. Rekel si, da je z drugimi kokošnjaki vse dogovorjeno, vse prodano, sedaj jih imamo pa polno drvvarnico in prav nič ti ne verjamem, da boš z njimi izoliral podstrešje. Sploh pa še nikoli nisi ničesar naredil. Samo po gnoju brskaš, fantaziraš in se hvališ pred podložniki.“

„Kura, ne izzivaj. Glede knjig sem ti že zdavnaj razložil, da ni važna prodaja niti vsebina, važen je honorar. In tega sem dobil, mar ne? Kar se tiče sveč, je menda tudi vse jasno. Če ti po naključju ni, naj ti zaupam še to, da bom na prvi pomladni dan priredil veliko slavlje, kjer bomo delali voščenege moža. Na ta način bom veseljni kurji svet rešil odvečnih sveč in z veseljem me bodo spet izbrali za petelina vseh petelinov. Iz voščenege moža bomo pozneje naredili na tone novih sveč, ustvaril bom kopico novih kriz in tudi tiste sveče bodo šle za med.“

Pripeljal je človek s traktorjem, s katerega so se usule neznanske količine gnoja na že obstoječi kup. Vsa perjad je pobegnila, le podhranjeni petelin se je tako razveselil nove pošiljke, da se je neprevidno znašel zakopan v kupu. Človek je pobrskal in ga ob besedah „kura zmešana“ izvlekel, potem pa ga z besedami „ta pa še za juho ni“ potisnil nazaj v kup.

Če to ni ena strašansko tragična tragedija.

H-umor

»Avtor iztrganega citata je Adolf Hitler. Ne primerjamo. Hitler je stvari pripeljal do skrajnosti. Včasih pa prikaz najhujših skrajnosti izostri sliko.«

(Predsednik Društva novinarjev Slovenije in urednik Mladine Grega Repovž po novem citira nekdanjega nemškega firerja. Je morda našel novega vzornika?)

»Po letu 1990 pa smo mislili, da bo drugače, da bomo imeli demokracijo, dialog, ravnotežje moči, ne pa absolutne oblasti.«

(Revolucionarni pravnik dr. Ljubo Bavcon je očitno prespal leto 1990 ali pa tako slabo vidi, da ne razlikuje med nekdanjim režimom in sedanjo demokracijo.)

»V želji, da bi se ti odnosi izboljšali, z današnjo zamenjavo županovanja z varaždinskim kolegom predstavlja številne možnosti zgledega sodelovanja ter prijateljstva med Slovenci in Hrvati na lokalni ravni.«

(Ptujski župan Štefan Čelan je za en dan prepustil županovanje kolegu iz Varaždina. Ali je s tem kaj vplival na izboljšanje odnosov med Slovenijo in Hrvaško, ne vemo.)

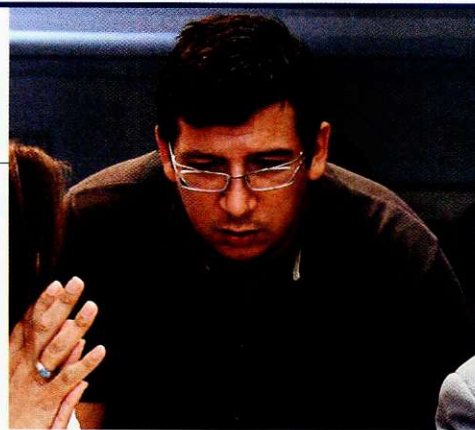

»Nič ne vem o tem, sem že vse pozabila, mi je narod take naredil, da jemljem tablete za moje možgane.«

(Jelka Strojanič je že pozabila, zakaj so jo skupaj z družino preselili v Roje pri Šentvidu.)

»Ti oklepniki bodo zagotovo najdražji, čeprav še ne vemo, koliko bodo sploh stali.«

(Poslanec LDS Pavel Gantar kljub pomanjkanju podatkov že ve, da bo cena oklepnikov rekordna.)

»Prvič zato, ker je moj krstni zavetnik, drugič pa zato, ker je molčati zelo modro. Ljudje kar govorimo in mlatimo prazno slamo.«

(Direktor Družine dr. Janez Gril je razložil, zakaj je njegov najljubši svetnik sv. Janez Nepomuk, ki so ga usmrtili, ker se je dosledno držal spovedne molčečnosti.)

»To poročilo je zelo pomembno za oceno položaja človekovih pravic pri nas. Mi ga bomo obravnavali z vso resnostjo.«

(Poslanica SD Majda Potrata je zelo na kratko komentirala poročilo evropske komisije za boj proti rasizmu in nestrpnosti ter tako izumila toplo vodo.)

»Minister Erjavec podatke o nakupu oklepnikov daje javnosti po homeopatsko: po kapljicah.«

(Poslanec LDS Aleš Gulič je prepričan, da ima sedanja vlada v svojih vrstah vsaj enega alternativnega zdravilca.)

»Demonstracija arogantnega smešenja 'ad personam' moje bedne kreature je namreč tudi vse, kar ponuja, s čimer razkriva bodisi nemoč svoje razprave 'ad rem', bodisi dejstvo, da mu zanjo ni mar.«

(Filozof Boris Vezjak se spet jezi. Tokrat zato, ker ga je obdelal pisatelj Drago Jančar.)

»Kot prijatelj bi Boštjanu Jazbecu svetoval, naj pride nazaj na fakulteto, postane redni profesor, se malo postara in potem razmišlja o kakšni karieri zunaj fakultete, če se mu bo še dalo.«

(Dekan ljubljanske ekonomske fakultete Maks Tajnikar ni navdušen nad angažiranjem mladih ekonomistov, še posebej ne iz vrst učiteljskega osebja na ekonomski fakulteti.)

Pričala pred parlamentarno komisijo

Marko Pogorevc, ki je bil leta 2003, v času kazenskega pregona zoper koprškega župana Borisa Popoviča, generalni direktor policije, je pojasnil, da je policija v tistem času delovala po navodilih državnih tožilcev. Kriminalistično policijo v Kopru je tedaj vodil Ljubo Volmut, ki ga je Popovič sumil, da je vpleten v politično navezo, ki naj bi delovala proti njemu. Pogorevc je dejal, da je zaradi suma o pristranskem delovanju policije osebno obiskal koprsko policijsko upravo pa tudi koprsko okrožno tožilstvo, kjer pa so mu zagotovili, da je policija delovala le po navodilu tožilstva, sam pa se ni želel vmešavati v operativno delo policije. Na vprašanje predsednika parlamentarne komisije Dimitrija Kovačiča, ali je seznanjen z obstojem političnega podzemlja (oz. »udbomafije«), je Pogorevc člane komisije spomnil na pismo Milana Kučana iz leta 2000, čes da je policija neuspešna pri preganjanju »političnega podzemlja«. Po njegovo takšen besednjak spada v

Marko Pogorevc in Franc Mazi v državnem zboru

komunistične čase, ko je Udba preganjala »notranjega sovražnika«. Pred komisijo je pričal tudi Franc Mazi in zanimal, da bi v času, ko je bil na generalnem državnem tožilstvu namestnik vodje (od 1999 do 2004), prišlo do političnega vplivanja na tožilstvo. Mazi je razkril tudi nekatere podrobnosti, povezane z razkritjem založenih spisov tožilca Mirana Železnika. Železnikove spise so odkriti spomladi 2004, potem ko je bil Železnik premeščen z gospodarskega oddelka ljubljanskega tožilstva v skupino tožilcev za posebne zadeve. Novembra istega leta je Mazi kot začasni vodja generalnega državnega tožilstva odredil preiskavo omenjenega primera, na vprašanje predsednika komisije, zakaj šele tedaj, pa je Mazi odgovoril, da je šele nekaj tednov prej dobil zapisnik ljubljanskega tožilstva, prej pa je potekala preiskava, v kateri je policija ugotavljala, ali je imel Železnik, ki naj bi bil zasvojen z igrami na srečo, kakšno povezavo z osebami, ki so bile omenjene v njegovih založenih spisih, vendar sumljivih povezav ni odkrila. G. B.

Modrosti tedna

»Večkrat sem že rekel, da za zaostanke niso kriva niti sodišča niti sodniki, ampak da je za zaostanke kriva slaba pravosodna politika pred desetimi leti.«

(Minister za pravosodje Lovro Šturm)

»Skrajno tragikomično pa je, da je Drnovšek po eni strani tožil, da mi hoče kandidata (za guvernerja Banke Slovenije, op. ur.) nekdo vsiliti, čeprav je jasno, da je to formalnopravno nemogoče, po drugi strani pa je v precej avtorskem slogu grozil s krizo, če njegov kandidat ne bo potrjen. Drnovšek počne natanko tisto, kar očita drugim: skuša vsiliti lastno voljo, namesto da bi iskal kompromis.«

(Sociolog dr. Matej Makarovič)

Dvojna medijska merila

Na spletu že nekaj časa obstaja »medijski watch dog« oz. »blog za spremljanje intervencij v slovenskih medijih« (<http://medijski.blog.si>), ki zapisuje dogajanje v slovenskih medijih, odkar je LDS izgubila oblast. Pri tem pa očitno uporablja dvojna merila. Tako so se »medijski psi čuvaji« prejšnji teden že drugič v kratkem času lotili našega tednika, in sicer zaradi naslovnice, na kateri sta bila Tone Anderlič in Aurelio Juri. Pričakujejo, da se bo

Društvo novinarjev Slovenije opredelilo do »smešenja in diskvalifikacije« obeh poslancev. Kot je zapisano na spletni strani, tedniku Demokracija »ni mar za novinarske standarde in etične kodekse, ko ima v mislih jasno računico diskreditirati kritike svojih političnih ustanoviteljev, v tem primeru vladajoče stranke SDS«. Že nekaj tednov prej so se upravitelji omenjene spletne strani obregnili ob naslovnico, na kateri je bila Alenka Arko v partizanski uniformi v družbi z Milanom Kučanom. Ob tem velja spomniti, da ima tednik Mladina že dolga leta skrajno problematične in žaljive naslovnice (nedavno so upodobili na primer Barbaro Brezigar in Dragutina Mateja v nacistični uniformi), vendar ocenjevalcev medijske scene očitno niso zbadle. Nedvomno zato, ker jim je omenjeni tednik ideološko blizu in jih blatenje drugače mislečih ne moti. Profesionalnost pa taka! G. B.

Medijski watch dog motijo naslovnice Demokracije, ne pa Mladine.

Vojaki na tujem

V zadnjem času so mednarodne misije, v katerih sodeluje Slovenska vojska (SV), v ozadju zanimanja medijev. Razlog je v številnih domnevnih aferah, ki obrambnemu ministru Karlu Erjavcu ne pustijo spati. V takem ozračju se je v javnosti zameglila pomembna mednarodna dejavnost SV. Mediji so se sicer razpisali o odhodu 600 pripadnikov 10. motoriziranega bataljona na Kosovo, vendar je tu aktualen še Afganistan. Kakor koli, konec meseca bodo slovenski vojaki v kosovski Peči že opravljali svoje naloge, njihova navzočnost pa je toliko pomembnejša zaradi pričakovanih zaostretev, do katerih utegne priti v tej pokrajini zaradi različnih stališč o njenem prihodnjem statusu.

V Afganistan je v ponedeljek na polletno misijo odpotoval že sedmi slovenski kontingent s 53 vojaki. Le-ti bodo večinoma nameščeni v Heratu, kjer bodo opravljali varovalno tamkajšnjo bazo mednarodnih sil ISAF, usposabljali domače sile in patrolirali na ožjem območju okoli Herata. V mirovni misiji v Afganistanu je ta čas 35.000 pripadnikov ISAF iz 37 držav. M. V.

Vojaki pred odhodom na misijo

Uspešno sodelovanje Slovenije in BiH se še krepi

Premier Janez Janša se je v ponedeljek z delom slovenske vlade in močno gospodarsko delegacijo mudil na obisku v Bosni in Hercegovini. Srečal se je z novim predsednikom sveta ministrov BiH Nikolo Špirićem.

Premierja sta izrazila zadovoljstvo zaradi dobrih odnosov med državama na vseh ravneh. Premier Janša je izrazil pričakovanje, da bo BiH še letos izpolnila pogoje za podpis sporazuma o stabilizaciji in pridruževanju z EU. To naj bi se torej zgodilo, še preden bo v prvi polovici leta 2008 EU predsedovala Slovenija, katere prednostna naloga je evropska perspektiva Zahodnega Balkana. Ob uradnem obisku slovenskega premierja sta vladi po sedmih letih pogajanj podpisali tudi sporazum o socialnem zavarovanju, s katerim sta po Špirićevih besedah rešili enega od odprtih vprašanj. Kot je dejal, bo sporazum rešil problem več kot 20.000 državljanov BiH, ki so večino delovne dobe opravili v Sloveniji in doslej teh svojih pravic niso mogli polno uresničiti. Sporazum sta parafirala slovenska mi-

Slovenski premier se je z gospodarsko delegacijo udeležil poslovne konference.

nistrice za delo, družino in socialne zadeve Marjeta Cotman in minister za javne zadeve BiH Sredoje Nović. Janša in Špirić sta se na pogovorih v Sarajevu dogovorila za nadaljevanje poskusa reševanja vprašanja starih deviznih vlog varčevalcev nekdanje Ljubljanske banke v Sarajevu na ravni strokovnjakov. Na skupni tiskovni konferenci sta izpostavila, da gre za odprto vprašanje še iz časa nekdanje Jugoslavije. Slovenski premier je pri tem poudaril, da gre za vprašanje nasledstva. Janša, ki je prvi slovenski premier na uradnem obisku v BiH po letu 1997, je poudaril, da se glede starih deviznih hranilnih vlog nekdanje podružnice LB v Sarajevu »včasih ustvarja napačen vtis, da je šlo za velika sredstva«, ki so bila prenesena v Slovenijo. Kot je poudaril, so se devizne hranilne vloge v nekdanji Jugoslaviji zbirale v centralni banki SFRJ. »Teh deviz

v Sloveniji ni bilo in tudi niso bile porabljene,« je še poudaril.

Slovenski premier, ki so ga spremljali trije ministri in 90-članska gospodarska delegacija iz več kot 70 podjetij, se je sešel tudi s predsedujočim spodnjega doma parlamenta BiH Berizom Belkićem in člani predsedstva BiH ter Slovenci v tej državi. Premier Janša, predsednik uprave Droge Kolinske Robert Ferko in član predsedstva BiH Haris Silajdžić so v Hadžićih pri Sarajevu odprli tovarno pašet Argeta Droge Kolinske. Tovarna je največja slovenska in druga največja tuja investicija v BiH v letu 2006.

Zunanji minister Dimitrij Rupel, ki je spremljal Janšo, se je v Sarajevu srečal z zunanjim ministrom BiH Svenom Alkalajem, s katerim sta se zavzela za krepitev in poglobljanje sodelovanja med državama. D. V.

Zakonit nadzor Strojanovih

Generalna državna tožilka Barbara Brezigar je na tiskovni konferenci minuli torek izjave varuha človekovih pravic v odhodu Matjaža Hanžka v zvezi z domnevnim političnim delovanjem državnih tožilcev označila kot nestrpne in neodgovorne. Hanžek je izjavil, naj bi bilo ravnanje državnih tožilcev politično, saj naj bi bili v primerih zoper Jelinčiča eno kazensko ovadbo zavrgli, ene pa ne. V prvem primeru je šlo za vrednostno ocenjevanje pedofilov na eni od lokalnih televizij, v drugem pa za Jelinčičevo blatenje pripadnikov romske skupnosti v oddaji Piramida. Ljubljanska okrožna tožilka je v drugem primeru proti Jelinčiču že vložila obtožni predlog, saj gre za nestrpnost proti pripadnikom narodne skupnosti, ki so varovani z zakonom.

Vrhovna državna tožilka se je odzvala tudi na Hanžkove trditve, naj bi bila policija v primeru

Barbara Brezigar je zavrnila Hanžkove očitke.

nadzora družine Strojan v Postojni prisiljena delovati na podlagi nekakšnih internih ukrepov. Policija je pri ukrepanju po besedah Brezigarjeve ravnala povsem zakonito; tudi tožilci so preverili navedbe in zapise policijskih dnevnikov in pri tem niso zaznali sumov kaznivega dejanja. Poleg tega ni podatkov, da bi šlo za kakršne koli prikritke ukrepe policije. S tem je zavrnila tudi navedbe časnika Dnevnik, češ naj bi policija nadzirala intimno življenje družine Strojan. P. A.

0 financiranju občin

Ustavno sodišče je v postopku za presojo ustavnosti zakona o financiranju občin na seji pred tednom dni soglasno zavrnilo predlog, naj se izvajanje zakona do končne odločitve ustavnega sodišča zadrži, zahtevo za ustavno presojo pa bo obravnavalo absolutno prednostno. V obrazložitvi je sodišče zapisalo, da bi morebitno zadržanje izvrševanja zakona povzročilo težko popravljive škodljive posledice za celoten sistem financiranja javne porabe, saj financiranje občin ne bi bilo urejeno. Kot je znano, so mestna občina Ljubljana ter občine Trzin, Šempeter-Vrtojba in Log-Dragomer zaradi domnevnega poseganja omenjenega zakona v ustavo, dejansko pa zaradi krčenja sredstev za delovanje občin na ustavno sodišče pred časom naslovile pobudo za presojo njegove ustavnosti. Ljubljanski župan Zoran Janković, ki bi mu v primeru, da bi ustavno sodišče pritožbe štirih občin označilo za neutemeljene, šel po zlu največji kos proračunske pogače, je torej za zdaj potegnil kratko. Vendar bi bilo napak sklepati – glede na politično profiliranost ustavnega sodišča –, da je slednje o proračunu prestolnice s tem že reklo zadnjo besedo. P. A.

Župan Zoran Janković

Slovenija vendarle napredovala

Gašper Blažič, foto: arhiv Demokracije

Zmerno kritično poročilo Evropska komisija za boj proti rasizmu (ECRI) je minuli teden znova zbudila precej pozornosti slovenske javnosti, saj je izdala tretje poročilo za Slovenijo. Končano je bilo že 30. junija lani, komisija pa ga je izdelala na podlagi svojega obiska konec aprila istega leta. V poročilu komisija med drugim ugotavlja, da je Slovenija dosegla velik napredek na številnih področjih, čeprav ostajajo neuresničena številna priporočila omenjene komisije. Pri tem omenja predvsem nerešen problem izbrisanih in zavlačevanje graditve džamije. ECRI poziva slovensko oblast, da brez odlašanja uresniči odločbo ustavnega sodišča v zvezi z izbrisanimi iz leta 2003. Komisija je kritična do Slovenije tudi zaradi domnevno diskriminatornega odnosa do pripadnikov narodov iz nekdanjih jugoslovanskih republik, ki sedaj živijo v Sloveniji in naj bi bili žrtve predsodkov, zaradi česar vse teže izražajo svojo identiteto. Poročilo omenja tudi pomanjkanje splošne strategije odpravljanja diskriminacije Romov. Kljub temu pa komisija v svojem poročilu priznava napredek zlasti pri šolanju romskih otrok in napredek v boju proti rasni diskriminaciji, Sloveniji pa priporoča nadaljnjo krepitev zakonodaje v boju proti rasizmu. Pri tem postavlja v ospredje priporočilo o sprejetju ukrepov za odpravo rasistične in ksenofobične retorike v politiki.

Pozitiven odziv Slovenije Na kritiko se je najprej odzval zunanji minister Dimitrij Rupel in ocenil, da je kritika realna, nikakor pa ne negativna ali neprijetna. Zavzel se je za rešitev problema izbrisanih z ustavnim zakonom, vendar je za to potrebna dvetretjinska podpora v parlamentu. S precej dolgim odgovorom se je odzvalo ministrstvo za notranje zadeve, ki je med drugim odgovorilo, da je bila leta 2002 sprejeta novela zakona o državljanstvu RS, ki je v prehodni določbi 19. člena znova omogočila pridobitev državljanstva pod olajšanimi pogoji za vse tujce, ki so bili 23. decembra 1990 stalni prebivalci republike in od tega dne dalje v Sloveniji tudi nepretrgano živijo. Ministrstvo je v svojem odgovoru omenilo tudi skrb za azile za tujce, za begunce pa naj bi ministrstvo poskrbelo z vzpostavitvijo t. i. integracijskih hiš, ki naj bi skrbele za lažje vključevanje begunccev v družbo. Na poročilo ECRI se je odzvala tudi poslanska skupina SDS in v sporočilu za javnost med drugim zapisala, da bo poročilo podrobno preučila in nanj odgovorila kasneje, obreignila pa se je ob dosedanjega varuha človekovih pravic Matjaža Hanžka, ki je »v oddaji Hribar v začetku leta 2005, ko je v kontekstu morilca Metoda Trobca govoril, da se je iz dimnika, ko je sežigal trupla mrtvih žensk, valil 'pičkin dim'«. Poslanska skupina je opozorila tudi na to, da »v slovenskem parlamentu na žalost sedi opozicijski poslanec in župan, ki kljub takim pozivom še vedno podpihuje nestrpno in ksenofobično politiko proti Romom z uporabo nestrpnih pristopov, celo s pozivanjem ljudi na barikade proti Romom«.

Bo vladni koaliciji uspelo izglasovati ustavni zakon o izbrisanih?

Na splošno je mogoče opaziti, da se mnoge levičarsko usmerjene organizacije in posamezniki na omenjeno poročilo niso odzvali, morda tudi zato ne, ker so očitno pričakovali precej ostrejšo kritiko razmer v Sloveniji.

Zgovoren molk Na poročilo ECRI so se odzvali tudi nekateri posamezniki, ki vidijo omenjeno poročilo kot izrazito pesimistično. Tako je dr. Ljubo Bavcon v pogovoru za STA zatrdil, da se je spoštovanje človekovih pravic občutno zmanjšalo, kar naj bi dokazovalo omenjeno poročilo in tudi stališče evropskih varuhov človekovih pravic. Pri tem ni skoparil s pohvalami na račun Matjaža Hanžka, ki naj bi se bil v minulih petih letih dobro upiral oblastni aroganci. Na splošno je mogoče opaziti, da se mnoge levičarsko usmerjene organizacije in posamezniki na omenjeno poročilo niso odzvali, morda tudi zato ne, ker so očitno pričakovali precej ostrejšo kritiko razmer v Sloveniji. Po njihovem mnenju so namreč razmere, odkar ni več na oblasti levica, dramatične in katastrofalne. Še najbolj problematičen v poročilu ECRI je nerešen status izbrisanih, tudi zato, ker bo ta problem zelo težko rešiti z ustavnim zakonom, saj je za sprejetje takšnega zakona potrebna dvetretjinska večina v parlamentu. To pa pomeni, da bo potrebnih vsaj nekaj glasov podpore tudi iz opozicijskih LDS in SD, ki vztrajata pri stališču, da zapleta z izbrisanimi ni mogoče rešiti drugače kot z upoštevanjem odločbe ustavnega sodišča. ■

Dan spomina

Gašper Blažič

»Dan spomina« in govor italijanskega predsednika je tokrat poskrbel za razburjenje v slovenski javnosti.

Odziva tokrat ni povzročil kakšen trivialni filmski izdelek, kot je na primer »Srce v vodnjaku«, ampak kar predsednik republike Giorgio Napolitano, ki je preživel italijanskim beguncem v predsedniški palači položil na srce nekaj »dejstev« o povojnih dogodkih na tleh nekdanje Jugoslavije. Na primer o grozotnem nacionalizmu in celo etničnem čiščenju, ki naj bi dokončno izkoreninilo »italijansko navzočnost z ozemlja, ki je nehalo biti Benečija in Julijska Krajina«. Dalje italijanski predsednik omenja tudi »slovansko krutost« in postavi zahtevo po resnici, ki je potrebna za spravo.

Da je priznanje resničnih dejstev pogoj za spravo, je dejstvo, vendar iz lastnih izkušenj glede razprav o drugi svetovni vojni vemo, kako težko je priznati resnico. Seveda pa je vprašanje, katero (in čigavo) resnico je imel Napolitano v mislih. Čeprav mediji poročajo o njegovem govoru kot o nekakšnem opravičilu italijanske levice tistim, ki so se po koncu vojne umaknili z ozemlja, ki je pripadlo Jugoslaviji, pa ni mogoče prezreti, da je šlo pravzaprav za nekakšen poskus sprave med italijansko »rdečo« in »črno« levico, ki imata o dogodkih po vojni očitno skoraj identične poglede. Seveda na škodo resnice, saj v primeru, če bi res prišlo do etničnega čiščenja, danes ne bi imeli italijanske manjšine v Sloveniji. Bistvo je povsem drugje, namreč v tem, da so fojbe kot simbol nasilja predvsem posledica komunističnega divjanja, komunistična revolucija pa je bila usmerjena predvsem proti lastnemu narodu, torej proti Slovencem. In prav to je tisto, česar večina Italijanov očitno še ni dojela.

Dejstvo je, da je italijanska komunistična partija, katere član je bil svoj čas tudi Napolitano, med drugo svetovno vojno in po njej odigrala umazano vlogo tako v navezi s fašisti kot s slovenskimi komunisti, o čemer v svoji knjigi »Slovenija 1945« govori John Corsellis in Marcus Ferrar, da seveda ne omenjamo pripovedi Angele Vode o skrivnostnih okoliščinah uboja krščanskega socialista Aleša Stanovnika. Ena takšnih povezav se je na primer izkazala leta 1943 ob kapitulaciji Italije, ko so italijanski topničarji na Turjaku in Grčarih pomagali komunistom v napadu na protirevolucionarne enote. To je tudi dokaz, da sta komunizem in fašizem dejansko samo dva obraza ene in iste Janusove glave, zato je sklicevanje na antifašizem s strani sodobnih partijskih mitomanov cinizem, ki se v svojem jedru ne razlikuje dosti od italijanskih »težav z zgodovino«.

Nasilje ne rodi miru

Peter Avsenik

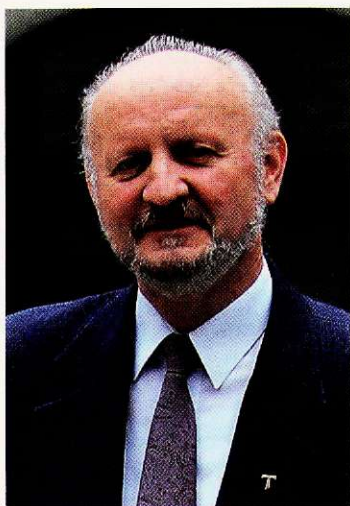
Do sredine leta naj bi bil pripravljen nov zakonski predlog s področja preprečevanja nasilja v družini.

V predlogu, ki ga bodo oblikovali na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, bosta opredeljena zlasti zagotavljanje preventive in delo s storilci nasilnih dejanj med štirimi stenami. Tovrstna dejanja bi bilo po besedah ministrice za delo, družino in socialne zadeve Marjete Cotman mogoče preprečiti z mediacijo na centrih za socialno delo, kjer bi več pozornosti posvetili sodelovanju z vrtci, s šolami in posamezniki. Če pa do fizičnega obračunavanja že pride, je treba storilca ustrezno obravnavati, da se zave, kaj je storil, in da v prihodnje tega ne bo ponavljal,« poudarja ministrica.

Velja opozoriti, da je problematika nasilja v družini – med drugim zaradi raznovrstnosti družinskih odnosov in marsikdaj nejasne meje med javnim in zasebnim – skoraj preširoka, da bi se dala zaobjeti v en sam zakon. Temu v prid govori že dejstvo, da nasilje med štirimi stenami gotovo ni le fizično obračunavanje s partnerjem ali z otroki (v nekaterih primerih pa tudi njegove sprevržene oblike), ampak je tudi psihično.

Tvorci zakona, kot rečeno, čaka težka in odgovorna naloga tudi zaradi nevidne, a pomembne ločnice med zasebnim življenjem družine in njeno javno izpostavljenostjo. Dobro bi bilo, da bi zakon to mejo pravilno in jasno določil, saj bi v nasprotnem primeru lahko prihajalo do morebitne neupravičene družbene stigmatizacije žrtev nasilja. To pa lahko v končni fazi pripelje do nadaljevanja ustaljenega vzorca nasilnega ravnanja z bližnjimi.

Lahko se sicer strinjamo z začetno postavko predvidenega zakona, da je nasilje najbolje preprečiti, še preden do njega pride. Lahko tudi verjamemo, da so zaposleni na centrih za socialno delo že marsikdaj pomagali k boljšim odnosom v družinah in bodo s tem izjemnim poslanstvom nadaljevali. Vendar je na drugi strani dobro vedeti, da večina družinskega nasilja za štirimi stenami tudi ostane – ne le zaradi že omenjene stigmatizacije, ampak v konkretnih okoliščinah tudi zaradi finančne soodvisnosti partnerjev. Tudi zato je bolj kot tovrstna pomoč pomembno zavedanje preprostega dejstva, da nasilje ne rodi miru, pač pa novo nasilje. Tega pa storilcu nasilnih dejanj ne more dopovedati noben socialni center, če se tega poprej ne zave sam. Takšno zavedanje je v temeljni celici človeške družbe še toliko pomembnejše, saj iz primarnega socialnega okolja v širše prenesemo največ vzorcev svojega ravnanja. Zagotovo je pomembno tudi v širših družbenih razsežnostih.

Arhiv buri duhove

Dr. Metod Benedik

V drugi polovici 19. stoletja, ko se je vse bolj zaostrovalo vprašanje, kakšno vlogo ima pravzaprav papeštvo v sodobnem svetu, je bilo slišati številne glasove, naj se odpre Vatikanski arhiv, da bi svet lahko videl, kakšna je Cerkev v konkretnih potezah svojega delovanja, predvsem pa kakšni so bili papeži. Vedno je seveda najbolj bodlo vprašanje, kaj vse ti arhivi skrivajo oziroma kaj Cerkev prikriva.

Papeč Leon XIII. je leta 1881 arhiv odprl in povabil znanstvenike, naj pridejo in naj študirajo, naj se o stvareh prepričajo ob študiju dokumentov. To možnost je sijajno izkoristil zgodovinar L. Pastor, ki je preštudiral neštete dokumente in v 22 knjigah na blizu 20.000 straneh opisal papeže od leta 1417 do 1799. Njegova *Zgodovina papežev* je še danes pojem za to področje. Leonovi nasledniki vse do danes nadaljujejo z odpiranjem arhiva v skladu s splošno zakonodajo o arhivih, ki določa, da se dostop do dokumentov omogoči 50 do 100 let od njihovega nastanka, pri čemer so seveda tudi izjeme. Tako je povsem normalno, da se je zdaj odprl arhiv do konca pontifikata Pija XI. 1939.

Zelo zgovorni so bili ob tem odprtju nekateri komentariji v slovenskem časopisu. V *Delu* smo lahko prebrali, da bo verjetno največ zanimanja namenjenega dokumentom kardinala Pacellija, ki je bil 1917–1929 nuncij Svetega sedeža v Nemčiji, 1930–1939 vatikanski državni tajnik in slednjič kot papež Pij XII. na čelu Cerkve 1939–1958, »ki bi med drugo svetovno vojno in tudi že prej lahko storil več, da bi Jude rešil pred holokavstom ... ki je molčal, čeprav je vedel za holokavst«. Očitno nekdo, ki nikoli ni stopil v arhiv in ni imel nobenega dokumenta v rokah, z lahkoto namiguje na tisto, kar »se govori« ali kar pišejo »zanesljivi zgodovinarji« (da ne govorimo seveda o komentarjih, ki bralca kar prestavijo v prva povojna leta, ko je Vatikan dan za dnem bil v časopisu »najhujši sovražnik naše države, zarotniško spodkopaval našo družbeno ureditev« itd.). Zanimivo je, kako je slovenska založba pred nekaj leti pohitela, da bi z najnovejšo »znanstveno študijo« našemu občinstvu predstavila Pija XII. Objavila je prevod J. Cornwella z zgovornim naslovom *Hitlerjev papež, manj znana zgodovina papeža Pija XII.* (Orbis, Ljubljana 2002). O tem »zgodovinarju« je prefekt Vatikanskega arhiva Sergio Pagano v intervjuju 18. januarja 2005 zatrdil: »Cornwell, ki je tako ostro sodil Pija XII., ni nikoli stopil v Vatikanski arhiv.« Sicer pa je Pagano pripomnil, da je v zadnjih desetletjih slišal in prebral za cele litanije prošenj in zahtev, naj se Vatikanski arhiv odpre, da bi mogli spoznavati resnico o Piju XII. in njegovi dejavnosti med vojno. In naprej ugotavlja, da mnogi, ki na ves glas vpijejo, naj

se arhiv odpre, potem ko se to zgodi, kar poniknejo ali kvečjemu pridejo na »turističen ogled«.

Vatikanski arhiv je 1881, ko ga je za javnost odprl Leon XIII., imel za okoli pet dolžinskih kilometrov gradiva, do danes je to naraslo na okoli 80 (!) kilometrov. Gre za dokumente od 11. stoletja naprej (nekaj malega je tudi starejših), okoli 40.000 pergamentov od 12. do 14. stoletja, tem sledi obstojnejša dokumentacija naslednjih treh stoletij, potem pa ogromno število dokumentov 18. in 19. stoletja. Vsega skupaj je več kot dva milijona enot. Samo to gradivo, ki ga je Vatikan odprl za javnost lani, je dvajset arhivarjev urejalo in pripravljalo okoli dvajset let, vsebuje pa več kot 30.000 velikih enot fasciklov in kuvert. Razdeljeno je na štiri področja: papeške nunciature, rimska kurija, državno tajništvo in izredne cerkvene zadeve.

In kakšne so ugotovitve uslužbencev Vatikanskega arhiva po tem zadnjem odprtju? Nekateri so takoj prišli iskat »neobjavljene« dokumente o smrti Pija XI., drugi o domnevni nesoglasji med papežem in državnim tajnikom Pacelijem, kar zadeva odnos do nacistične Nemčije, spet nekateri so prav krčevito iskali dokumente nuncija Pacellija v Münchnu in Berlinu, ki naj bi razkrili kdo ve kaj novega, itd. Ko se začeli ugotavljati, da ni dokumentov, ki bi dosedanja vedenja postavljala na glavo, ampak jih kvečjemu dopolnjujejo in dodatno osvetljujejo, je njihovo zanimanje začelo naglo upadati; mnogi

Kljub dejstvu bodo nekateri še naprej manipulirali.

so preprosto odšli. Sicer pa ne smemo pozabiti, da je prav zaradi tolikih podtikanj in natolcevanj po naročilu papeža Pavla VI. skupina štirih zgodovinarjev raziskala in v enajstih obsežnih zvezkih objavila dokumente o Piju XII. in njegovi dejavnosti med drugo svetovno vojno. Kakor imamo o tem obdobju že mnoge študije in se z odprtjem Vatikanskega arhiva odpirajo še nove možnosti, pa ostaja stara ugotovitev: nekateri bodo sprejemali utemeljene in dokumentirane ugotovitve o Cerkvi in njeni dejavnosti pod tremi totalitarizmi, drugi bodo še naprej več dali na umazana podtikanja in laži. V okolju, kjer udrihanje po Cerkvi in sploh religioznosti velja za sodobno in napredno, seveda slednje vedno najde številne poslušalce in pridne kimavce. **D**

so preprosto odšli. Sicer pa ne smemo pozabiti, da je prav zaradi tolikih podtikanj in natolcevanj po naročilu papeža Pavla VI. skupina štirih zgodovinarjev raziskala in v enajstih obsežnih zvezkih objavila dokumente o Piju XII. in njegovi dejavnosti med drugo svetovno vojno. Kakor imamo o tem obdobju že mnoge študije in se z odprtjem Vatikanskega arhiva odpirajo še nove možnosti, pa ostaja stara ugotovitev: nekateri bodo sprejemali utemeljene in dokumentirane ugotovitve o Cerkvi in njeni dejavnosti pod tremi totalitarizmi, drugi bodo še naprej več dali na umazana podtikanja in laži. V okolju, kjer udrihanje po Cerkvi in sploh religioznosti velja za sodobno in napredno, seveda slednje vedno najde številne poslušalce in pridne kimavce. **D**

Sosedi na dveh bregovih

Mitja Volčanšek, foto: Gregor Pohleven, Bor Slana

Napetosti med Slovenijo in Hrvaško se poglobljajo. Potezi Zagreba, kot sta razširitev koncesije lni za raziskovanje v Piranskem zalivu in prisvajanje zemljišč na levem bregu Dragonje, sta sprožili verizno reakcijo diplomatskih not.

O segrevanju ozračja zaradi razširitve pravice do raziskovanja Jadranskega morja vse do sredine Piranskega zaliva, ki jo je Zagreb določil v začetku leta in na katero se je Slovenija hitro odzvala z diplomatsko noto, smo pisali že v prejšnji številki Demokracije. Medtem so se zapleti kar vrstili.

Razburljiv poziv Poziv poslanca LDS in strokovnjaka za pomorsko pravo Marka Pavlihe, o katerem smo prav tako pisali, je vseboval tudi konstruktivne predloge, predvsem ustanovitev posebne interdisciplinarne strateške skupine, ki bi pripravila predlog resolucije o slovenski zunanji

politiki, v katero bi zapisali stališča, od katerih v pogajanjih ne bi smeli odstopiti. Pavlihov poziv k bojkotu letovanja na Hrvaškem pa je pričakovano sprožil številne in burne odzive. Zadnje dejanje v tej zgodbi je anonimna kazenska prijava zoper Pavliho, ki jo je prejšnji teden prejelo Okrožno državno tožilstvo v Ljubljani zaradi suma kaznivega dejanja oškodovanja ugleda naše države in spodbujanja sovraštva.

Še bolj šokantna je bila ugotovitev zadnjih dni, naj bi bila Hrvaška prodala več parcel ob levem bregu Dragonje, ki sicer sodijo v slovenski kataster. Šlo naj bi za približno 24 hektarjev. Čeprav Hrvaška zdaj trdi,

da zemljiško knjigo za sporno območje, kjer ležijo prodana zemljišča (del jih ima od Slovenije v zakupu Joško Joras, ki je tudi opozoril na dogajanje), vodi od leta 1963, obstajajo dokazi, da so Hrvati lastno zemljiško knjigo za to območje začeli voditi šele po osamosvojitvi.

Poleg tega so hrvaški organi ob meji v koprskem zaledju postavili vrsto opozorilnih tabel, da gre za hrvaško ozemlje. Čeprav v tem primeru razmejitve ni sporna, je simptomatično za skrhane odnose med državama že dejstvo, da postavitve ni potekala v dogovoru s slovensko stranjo.

Nepričakovano je zadnji hip odpadlo tudi zasebno srečanje

predsednikov Drnovška in Mešića. Čeprav je slovenski predsednik hitel razlagati, naj srečanje ne bi bilo politične narave, je malo verjetno, da sogovorca ne bi razpravljala o zadnjih mejnih zapletih in da razvoj dogodkov ni botroval preklicu srečanja.

Pogreša državotvornost O pregetem ozračju med Slovenijo in Hrvaško smo najprej govorili z Jožefom Jerovškom (SDS), predsednikom odbora DZ za zunanjo politiko. Jerovšek podobno kot pred njim premier Janša razloge za nastalo ozračje pripisuje notranjepolitičnim razmeram na Hrvaškem. Na politiko izvršenih dejstev slovenska vlada odgovar-

Poziv Marka Pavlihe je kot Ropovo ribarjenje v Piranskem zalivu leta 2004.

Predsednik Drnovšek je odpovedal srečanje s hrvaškim kolegom Mesićem.

ja z diplomatskimi notami, kar bo v morebitni arbitraži zelo pomembno, razmišlja Jerovšek. Čeprav Hrvaška vsakokrat poudarja arbitražno rešitev, se je Slovenija ne izogiba, vendar parvi, da bi šlo za dolg in drag postopek. Ljubljana je nanj vsekakor pripravljena, kar dokazuje tudi lani izdana Bela knjiga slovenskega zunanjega ministrstva.

Poslanec z dolgoletnimi izkušnjami v zunanjepolitičnem odboru postane kritičen do škodljivega nastopaštva v preteklosti. Sedanja vlada se po njegovo v tem pogledu »obnaša tako kot zrele države,« saj ubira diplomatsko pot, s čimer »opozarja evropske države na neverodostojnost hrvaške politike«. Ne nazadnje imajo pozicijski politiki bistveno manjši manevrski prostor kot opozicijski, kar je bilo razvidno pri Pavlihovi pobudi. Slednja je po Jerovškovem prepričanju vendarle imela »katarzičen vpliv tudi na razmišljanje na sosednjem Hrvaškem«. V pogovoru je Jerovšek izrazil tudi rahlo razočaranje nad premajhno zunanjepolitično konstruktivnostjo slovenske politike, pri čemer močno negativno vlogo

igra kriza znotraj LDS. Državotvornosti manjka tudi v medijih. »Nenavadno je,« pravi, »da je vlada, ko gre za tako vitalne interese države, včasih deležna razdiralnih napadov s strani nekaterih novinarjev,« medtem ko sta hrvaška medijska in politična javnost glede teh vprašanj izredno kompaktni.

Predsednik parlamentarnega odbora za evropske zadeve Anton Kokalj (NSi) ocenjuje, da bi poteze države kandidatke (Hrvaške, op. av.) le s težavo označil kot način reševanja odprtih vprašanj v skladu s t. i. kopenhagenskimi kriteriji, ki od kandidatke »zahtevajo tudi sposobnost prevzemanja obveznosti, ki izhajajo iz članstva, v skladu s političnimi cilji Unije«. EU je po Kokaljevo v preteklosti »že pokazala, da ne namerava popuščati in dobrohotno spreminjati pravil igre«. Referendumska opcija, o kateri je od časa do časa govor, bi po mnenju poslanca NSi predstavljala popolnoma novo prakso v EU, njeni učinki pa bi bili »nepredvidljivi«. Prav zato bi v času, ko se Slovenija pripravlja na predsedovanje EU, »veljalo politično energijo tvorno in složno usmeriti v delovanje, s katerim bomo kot država pridobili dodatno kredibilnost« in se »izognili populističnemu podpihovanju nacionalnih čustev«, kar pa hkrati ne pomeni, da ne bi kazalo premisliti, »do kod in pod kakšnimi pogoji seže nacionalni interes« pri podpori vključevanju sosednje države v EU.

Rešitev v arbitraži Hrvaški veleposlanik v Sloveniji Mario Nobilo, na katerega smo se obrnili, da bi bolje razumeli nekatera zr-

calno nasprotna stališča sosednje države, deluje mirno in sproščujoče. V skoraj brezčasnem ambientu meščanske vile ob ljubljanskem Gruberjevem prekopu, v katerem je veleposlaništvo, Nobilo stigmatizira čezmerno »količino negativne energije«, ki naj bi bila navzoča v medijih ter v slovenski politiki in ki po njegovo odprtim vprašanjem med državama namenja preveliko težo. V nasprotju z vrhom zagrebške politike, ki dosledno govori o Savudrijski vali, Nobilo brez zadrege uporablja zgodovinsko točen izraz Piranski zaliv, ko govori o spornem območju. Vsebinsko pa z njegove strani ne prihaja nič novega; tako teritorialne kot tudi preostale spore bi morali prenesti na arbitražo oziroma na relevantne ustanove, pristojne za presojo tovrstnih dilem. Bela knjiga slovenskega zunanjega ministrstva je v tem smislu dobra podlaga za arbitražo. Vse več glasov v tej smeri naj bi prihajalo tudi iz Slovenije, denimo s strani predsednika Drnovška. Arbitražno reševanje je utečena praksa in nikakor ne bi predstavljala sramote za nobeno državo. Skrajni čas bi bil, poudarja hrvaški veleposlanik, ki na morebitno arbitražo gleda izredno mirno, »da se namesto z mejo začnemo ukvarjati s pomembnimi stvarmi«, to je z gospodarskimi sinergijami in podobnim.

Nobila je poziv poslanca Pavlihe k bojkotu Hrvaške nemalo presenetil. Zaradi ozračja, ki ga tako glasno razmišljanje »po Miloševićevo« povzroča, lahko to v »resničnem življenju« škoduje obema državama. V tem oziru Nobilo ocenjuje ravnanje premierjev Janše in Sanaderja kot

nadvse umestno, saj preprečujeta eskalacijo na obeh straneh. Nobilo pa se ne strinja z Janševo oceno, da so zadnje napetosti sad predvolilnih priprav na Hrvaškem. Zaostrovanje medosodskih odnosov bi bilo namreč neproduktivno v luči volitev, še bolj pa v okviru evropskih integracij. Nasprotno, po Nobilovem mnenju so se v Zagrebu tudi s pravočasno izdajo t. i. Plave knjige odločili, da ne bodo polemizirali prek medijev. Čeprav se Zagreb razumljivo odziva na razne note in izjave, pa hkrati dokazuje, da ►

ANKETA

Kako ocenjujete Drnovškove izjave v preteklih dneh?

- a) pozitivno
- b) negativno
- c) ne vem

Odgovorite na www.demokracija.si

Rezultati preteklega tedna

Ali bi se moral Drnovšek glede novega guvernerja posvetovati s strankami?

da	74,0
ne	23,4
ne vem	2,6

% 0 25 50 75 100

Glasovalo: 77

DEMOKRACIJA

Poslanec Jožef Jerovšek

► iz odnosov s Slovenijo ne želi delati velike predvolilne teme.

Najbolj zanimivo je, da Nobilo, ko ga vprašamo glede odločitve hrvaških oblasti, da razširi območje v severnem Jadranu za Inine raziskave, ki je v Sloveniji povzročila pravi val ogorčenja, izrazi začudenje, saj ne vidi, kaj naj bi se z njihove strani dramatičnega zgodilo. Šlo naj bi le za podaljšanje koncesije, ki je že dolgo veljavna, pri čemer naj Hrvaška ne bi bila spremenila svojih stališč. Medtem ko se na kopnem drži ugotovitev Badinterjeve komisije, na morju vse do podpisa dokončnega dogovora o meji velja konvencija o morskem pravu, ki govori o sredinski črti, in »točno tega«, se pravi konvencije mednarodnega prava, se hrvaška stran sedaj drži. Bolj je Hrvaško vznemirila formulacija v slovenski noti, ki govori o meji na Jadranu kot o nasledstvenem vprašanju. Nobilo je prepričan, da bo odprta vprašanja mogoče rešiti, ko jih bosta obe strani jemali manj dramatično. Grožnje dela slovenske politike, da bodo sprožili referendum o vstopu Hrvaške v EU, našega sogovornika niti malo ne vznemirijo. Prepričan je, da je slovenska politika dovolj resna, da tega mehanizma ne bo uporabila. Prav tako verjame v zrelost Slovencev, ki se ne bi zamerili sosedom. Ne nazadnje bi slovensko nasprotovanje vstopu Hrvaške v unijo, ko bi Zagreb že izpolnjeval vse kriterije in dobil podporo drugih članic, škodovalo predvsem Sloveniji sami. Iz vseh omenjenih razlogov torej referendum ni dobro sprožiti »kot prazne puške«. Hrvaške tudi ni strah, da bi odprti spori s sosedo vplivali na proces

Hrvaški veleposlanik Mario Nobilo se čudi slovenskim reakcijam

evropske integracije, kajti ne nazadnje imajo tudi članice sedemin-dvajseterice odprta medsebojna vprašanja, npr. Velika Britanija in Španija okoli Gibraltarja. Spor glede Piranskega zaliva in morske meje med državama je le delček v ureditvi celotnega Jadrana, ki je glavna skrb naše južne sosedice, še razloži Nobilo.

Manjka soglasje Sobotno popoldne na slovenski obali, na-

Pravnik dr. Patrick Vlačić

tančneje v Luciji. Tu se v zgodnjepomladanskem soncu srečamo z nosilcem katedre za pomorsko pravo na Fakulteti za pomorstvo in promet v Portorožu dr. Patrickom Vlačićem, predsednikom strokovnega sveta Socialnih demokratov za promet in pomorstvo. Sporno morsko območje, ki ga je Zagreb določil naftni družbi Ina za raziskave, leži le nekaj kilometrov zračne linije stran.

Naš sogovornik se čudi, ko mu navedemo odgovor veleposlanika Nobila v zvezi s to sporno potezo. Nova uredba, kot je razvidno iz skic, objavljenih v medijih, bistveno spreminja severno mejo območja raziskovanja morskoga dna. »Izvajati raziskovanja na območju, ki je sporno in ki bo morda predmet arbitražnega sojenja, res ni prav.« Po Vlačićevem mnenju je slovenska vlada pravilno reagirala z diplomatskim instrumentom, sicer bi pomenilo, da potezo Zagreba sprejemamo kot dejstvo. Vsaka reakcija je nujna tudi kot argument v luči morebitne arbitraže. Dejstvo je, da razmejitve ostaja sporna, da pa hkrati noben mednarodnopravni predpis ali običaji v pomorskem pravu ne določajo, da bi se morali avtomatično držati sredinske črte.

Problematičnost sodno-arbitražne opcije, ki jo javno razglša Hrvaška, je po Vlačićevu v tem, da Zagreb ni postavil na mizo konkretnega predloga, na katerega bi se Slovenija sploh lahko odzvala. Načelno strinjanje o arbitraži namreč ni dovolj; treba se bo dogovoriti, ali bo odločalo mednarodno sodišče ali arbitražna komisija, kaj vse bo predmet debate (samo morska meja, vse sporne točke itn.) in ali se bo

odločalo po pravilih mednarodnega prava, načelu pravičnosti ali čem drugem. »Že za to bo potrebna visoka stopnja soglasja.« Pri tem se Vlačić spominja, da je na vprašanje Boruta Pahorja kot podpredsednika delegacije pri Skupnem parlamentarnem odboru EU – Hrvaška, ali še ostaja prostor za diplomatsko rešitev, dobil pritrdilen odgovor, medtem ko je notranjepolitična retorika na Hrvaškem popolnoma drugačna. Zato za kakršno koli arbitražo »potrebujemo na drugi strani verodostojnega sogovornika«, poudarja Vlačić. Hkrati ocenjuje, da bo ne glede na spravljalivost politikov z obeh bregov vsakršen dogovor težko izpeljati, saj so ozemeljska pričakovanja tako v hrvaški kot slovenski javnosti precej velika.

Blizina volitev na Hrvaškem po Vlačićevu žal vpliva na razreševanje spora, čeprav ne bi smela, kajti »če se bomo vsi vedno izgovarjali na volitve, potem ne bomo nikoli razrešili tega spora«. Pobudo strokovnega kolega in poslanca LDS Marka Pavlihe Vlačić šteje za dobro v praktično vseh točkah, razen v pozivu k bojkotu letovanja na Hrvaškem. Je pa dejstvo, da bi morala slovenska politika nujno oblikovati enotna stališča v strategiji odnosov z Zagrebom in da bi se morali v tem pogledu zgledovati po visoki stopnji poenotenja naših sosedov v podobnih vprašanjih, kar pa hkrati ne bi smelo zatrejati notranje pluralnosti v pogledih na vprašanja, ki nikoli niso črno-bela.

Preseganje sporov s Hrvaško zahtevajo gospodarski, kulturni in drugi stiki s to državo, v primerjavi s katerimi je mejni spor pravzaprav razmeroma obrobno vprašanje. Strasti je treba čim prej umiriti, saj se utegnejo razgreti do neznosnosti in kvarno vplivati na skupne interese obeh držav, denimo v odnosih z Italijo. Dogovarjanje bo zaradi evropske integracije sosedice postajalo čedalje lažje, vendar mora Slovenija pri tem zelo paziti, da ne bi glede meje izsilila od Zagreba nečesa, kar bi Hrvati občutili kot nepravilno. »To bi v prihodnosti vedno predstavljalo črno pakco v odnosih med državama,« je svoje razmišljanje sklenil Vlačić. ■

107.8 MHz

radio velenje

www.radiovelenje.com

03/ 897 50 03

SDS za samoomejitev

Aleš Kocjan, foto: Bor Slana

SDS je pretekli konec tedna v Brežicah zaznamovala 18. obletnico svoje ustanovitve. Še pred tem se je sešel svet stranke in med drugimi potrdil spremembo statuta.

SDS je tokratno obletnico ustanovitve dočakala tako, kot bi si lahko ob ustanovitvi pred 18 leti samo želela. Je najmočnejša in najvplivnejša vladna stranka, razmere v državi so pod njenim vodstvom dobre, njena podpora v javnosti pa je tudi po dveh letih vladanja še vedno na zavidljivo visoki ravni. Glede na to ne preseneča, da je predsednik stranke Janez Janša v svojem govoru na sobotni slavnostni akademiji, s katero je stranka zaznamovala obletnico ustanovitve, zvenel optimistično. Kot je dejal, je stranka na volitvah leta 2004 zmagala zato, ker je imela boljši program od drugih strank, zdaj pa ji gre dobro zato, ker državo vodi z boljšim programom kot prejšnje vlade. »SDS ostaja stranka vrednot kljub še vedno številnim odporom posameznih lobijev. Zahtevamo enaka merila

Predsednik SDS Janez Janša:
Zmagali smo, ker smo bili boljši.

za vse. V času, kar vodimo vlado, smo dokazali, da je lahko družba hkrati uspešna in solidarna,« je dejal Janša. Kot pomemben cilj stranke v prihodnje je izpostavil trajnostni razvoj države. »V stranki se zavedamo, da brez gospodarskega razvoja ne more biti večje blaginje. Gospodarski razvoj

zato predstavlja tudi osrednji del zadnjega vladnega programa za naslednjih deset let.« Posredno se je dotaknil tudi nekaterih poskusov obujanja kulturnega boja. »Naša stranka se bo vedno distancirala od kulturnega boja, ker le-ta prinaša razdvojenost in pomanjkanje kulturne samozvesti. Demokratična Slovenija ne bo nikoli pozabila trpljenja pod fašizmom in nacizmom, ob tem pa ne bo pozabila niti na Slovence v zamejstvu in drugod po svetu.« Na koncu je dal članstvu stranke še nekaj napotkov za prihodnost. »Z idejami moramo biti pred časom. SDS je v 18 letih dokazala, da to tudi zmore. Temeljna potreba stranke namreč je, da ima nove in dobre ideje kljub vsem kritikam, hkrati pa je treba spoznati tudi vse dobre nasprotnne predloge.«

Potrjene samoomejitve Še pred slavnostno akademijo se je sešel svet SDS in potrdil nekaj sprememb strankinega statuta. Med najpomembnejšimi je zagotovo ta,

da članstvo v izvršilnem odboru stranke po novem ni več združljivo s članstvom v nadzornih svetih in upravah gospodarskih družb, katerih večinska lastnica je država. V skladu s to spremembo se morajo tako vsi člani strankinega izvršilnega odbora odpovedati bodisi članstvu v izvršilnem odboru, bodisi članstvu v nadzornih svetih in upravah gospodarskih družb. Janez Janša je takšno spremembo statuta označil kot željo stranke, da bi preprečila, da bi prišlo do zlorabe notranjih informacij in pretesnih povezav med politiko in civilno družbo, ko gre za odgovorne funkcije. »Smo prva stranka v Sloveniji in ena redkih v Evropi, ki je uveljavila samoomejitve, ko je stranka na oblasti,« je dejal Janša.

Sicer pa je z omenjeno spremembo SDS le sledila praksi, ki jo je nekaj dni prej na njen predlog uveljavila vlada. Na svoji seji pretekli četrtek je namreč vlada sprejela uredbo, s katero je visokim javnim funkcionarjem prepovedala članstvo v nadzornih svetih in upravah gospodarskih družb, ki so v večinski državni lasti. Uredba, ki je že sprožila napovedi o odstopih (svoj odstop z mesta predsednika nadzornega sveta Holdinga Slovenske elektrarne je napovedal Andrej Vizjak, pričakovati pa je tudi odstop državne sekretarke Andrijane Starina Kosem z mesta predsednice nadzornega sveta KAD in članice nadzornega sveta Slovenskih železnic), naj bi veljala predvsem za ministre in državne sekretarje, medtem ko bo treba pri nižjih funkcionarjih natančneje določiti, kdo je funkcionar in kdo uslužbenec. Za slednje namreč uredba ne velja. ■

Na slavnostni akademiji je stranka nagradila nekatere svoje najzaslužnejše člane in občinske odbore. Zlati znak SDS za leto 2004 so tako prejeli dr. Ivan Vivod, Mihaela Zelenc, Franc Grabljevec, Alenka Pustinek, Milan Škafar, dr. Milan Orožen Adamič in Dragica Jazbec. Priznanje za dobro delo sta prejela občinska odbora SDS Podčetrtek in Destrižnik. Po odločitvi izvršilnega odbora so podelili še 265 drugih priznanj.

Patriotske igre z orožjem

Aleš Kocjan, foto: Bor Slana, arhiv Demokracije

V državnem zboru je pretekli teden potekala izredna seja o nakupu 135 oklepnikov, ki jih je lani kupilo ministrstvo za obrambo. Opozicija je ponovila svoje očitke, obrambni minister Karl Erjavec pa jih je znova zavrnil.

Kot je bilo pričakovati, je med četrtkovo izredno sejo opozicija ponovila vse svoje znane očitke, ki jih pri nakupu 135 oklepnikov očita

ministru Erjavcu. Tako je prvi podpisani pod zahtevo za sklic seje Tone Anderlič, ki je v svojem uvodnem nastopu povzel večino očitkov opozicije, dejal,

da je Erjavec kot minister poslancem oziroma parlamentarnemu odboru za obrambo oteževal vpogled v dokumentacijo o nakupu oklepnikov. Kot je dejal,

gre pri nakupih vojaške oborožitve za porabo javnih sredstev, zato mora država zagotavljati ustrezne in uspešne mehanizme za preverjanje in nadzor nad porabo teh sredstev. »Z vztrajnim ministrovim odrekanjem pravice vpogleda v dokumentacijo je bil odboru za obrambo takšen nadzor onemogočen, kar je svojevrsten absurd. Minister je storil vse, da bi vpogled preprečil, celo predsednika državnega zbora je želel vplesti v to, ko je od njega zahteval pojasnila in navodilo za ravnanje, očitno v želji, da bi mu pomagal preprečiti nadzor nad njegovim nakupom. Ni mu uspelo. To je sicer dobro za slovensko demokracijo, vendar je nezadosten nadzor še vedno tu, kar pomeni, da ni mogoče izključiti dvomov, da gre za ne-transparenten nakup. Še več, obstajajo resni sumi, da minister še kar naprej nekaj skriva,« je dejal Anderlič. Po njegovo je bilo namreč med pregledom dokumentacije ugotovljeno, da obstajajo velike razlike med dokumenti, ki so omogočili nakup, razpisno dokumentacijo in podpisano

Sporni nakupi orožja za Slovensko vojsko

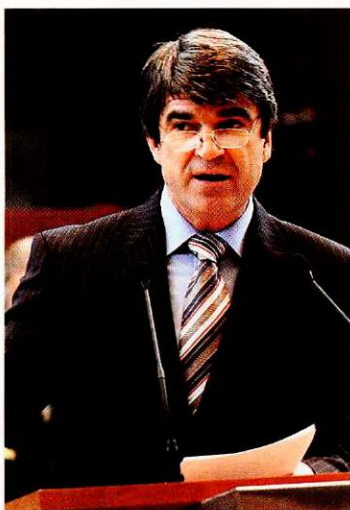
Enega najbolj spornih poslov v zgodovini Slovenske vojske je izvedel zdajšnji predsednik LDS Jelko Kacin, ki je bil obrambni minister v letih od 1994 do 1997. Šlo je za obnovo 30 starih sovjetskih tankov T 55, ki je stala 52,5 milijona evrov (obnova enega tanka je stala toliko, kot stane danes nova patria). Obnova (skupaj z nekaterimi slovenskimi podjetji so jo izpeljali Izraelci, s katerimi je Kacin nad vse rad sodeloval) se je začela leta 1994, končala pa leta 2001, ko so tanke slovesno zapeljali v garaže vojašnice v Mariboru. Izkazalo se je namreč, da tanki za misije v okviru zveze Nato niso primerni, poleg tega je Slovenija sprejela sklep, da tankovskih enot sploh ne bo imela. Na ministrstvu za obrambo pravijo, da so tanki lahko tako imenovana strateška rezerva, ki bi jo lahko uporabili v primeru morebitnega napada na Slovenijo, ker pa slednjega srednje-ročno ne moremo pričakovati, pomeni, da tanki, ki so jih medtem preselili v Pivko, čakajo na razrez.

Precej vprašljiv je bil nakup šestih propellerskih letal pilatus, ki so jih nadgradili Izraelci za okoli 50 milijonov evrov. Letala se v zadnjih letih uporabljajo za šolanje vojaških pilotov, za kaj drugega, denimo za bojevanje, pa so povsem neuporabna.

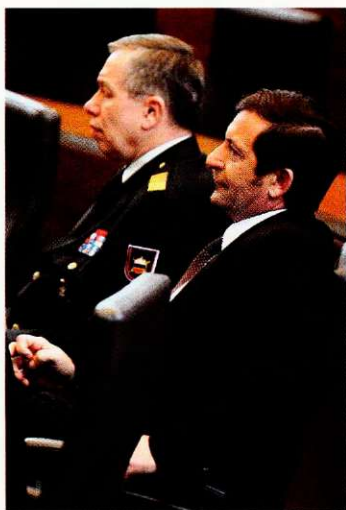
V času, ko je bil obrambni minister Jelko Kacin, je ministrstvo sprejelo tudi odločitev o nakupu 12 šolskih vojaških letal pilatus. Ministrstvo za obrambo je takrat nakup upravičilo s pojasnilom, da si Slovenija želi ohraniti odlične vojaške pilote, ki so prebegnili iz JLA, vendar pa so prav ta letala pozneje povzročila odhod večjega števila pilotov. Piloti, ki jih je želelo obdržati obrambno ministrstvo, so namreč pred tem večinoma leteli v reaktivnih letalih, pilatusi pa so bili šolska letala (vmes so jih nad-

Kljub prenovi tanki T 55 neuporabni.

Poslanec LDS Tone Anderlič

Karl Erjavec je zavrnil vse očitke.

pogodbo. »Tako minister za 63 milijard slovenskih tolarjev ni kupil 135 oklepnikov 8x8 z vso opremo, za kar je imel pooblastila, ampak je kupil med njimi 25 takih, ki nimajo opreme ...« je dejal Anderlič. »Prav tako je že zdaj jasno, da zahtevani roki iz razpisov za začetek dobav oklepnikov ne držijo, saj že prihaja do zamude pri začetku dobav ... Minister je tudi zagotovil, da bo ves čas trajanja posla na projektu stalno delalo 320 ljudi oziroma delavcev, posredno pa naj bi bilo zaposlenih 1260 delavcev. Pogodba velja, projekt teče, o zaposlitvah pa ni ne duha ne sluha ... Nobenega seznama podjetij, ki bodo vključena, nimamo, čeprav bi to moralo biti sestavni del pogodbe,« je še dejal Anderlič. Od Erjavca je zahteval, da vse te domnevno nastale razlike zadovoljivo pojasni.

Erjavec vrnil žogico Erjavec je v uvodnem nastopu dejal, da ne razume Anderliča, ki je izredno sejo zahteval šele po tem, ko je bilo odločeno, kateri ponudnik bo izbran

na razpisu. »Občutek imam, da če bi bilo na tem razpisu izbrano podjetje Sistemska tehnika, katerega lastnik je Viator & Vektor, njegov direktor in pomemben lastnik pa je vidni član LDS, te izredne seje ne bi bilo, prav tako pa tudi ne neobičajnih pritiskov, ki se izvajajo na naše ministrstvo. Upam, da ni nikogar, ki bi verjel, da so bile sindikalne demonstracije pred obrambnim ministrstvom naključje. Naključje ni niti to, da je vodja sindikata, ki je organiziral te proteste, hkrati pomemben delničar podjetja Sistemska tehnika. Gre namreč za povsem očitne interese menedžerjev v Viatorju & Vektorju,« je dejal Erjavec. Nato je odgovoril na glavne očitke predlagateljev seje. Na očiitek, da je najprej obljubljal, da bo ministrstvo kupilo 135 vozil z vso potrebno konfiguracijo, je odgovoril, da je bilo že od vsega začetka

načrtovano, da bodo imela nekatera vozila le osnovno konfiguracijo, ki se bo pozneje ustrezno nadgradila. Po njegovo je namreč to edino smiselno, saj gre za hitro zastarljivo opremo, ki bo dobavljena šele po letu 2010, in če bi jo naročili zdaj, bi bila takrat že zastarela. Na očiitek, da še vedno ni znano, koliko bodo stala vsa vozila, je odgovoril, da bo cena 258,5 milijona evrov ali 61,9 milijarde tolarjev, medtem ko cena za nadgradnjo 25 vozil še ni znana. Kot je dejal, bi bilo v tej fazi, ko zahteve še niso dokončno oblikovane, definiranje stroškov preuranjeno in netočno, zato jih bodo lahko sporočili pozneje. Na očitke, da pogodba ne bo prinesla toliko delovnih mest, kot jih je obljubljal, pa je odgovoril: »V pogodbi je dogovorjeno, da bo proizvodni delež slovenske industrije v poslu znašal 30,1 odstotka pogodbene vrednosti, kar je dovolj velik obseg posla, da bo lahko prinesel 1.200 delovnih mest.«

V nadaljevanju seje so opozicijski poslanci večinoma povzemali že znane očitke, vladni pa so jih sproti zavračali. Na koncu je po pričakovanih prevladalo mnenje vladne večine. Tako so poslanci med drugim sprejeli sklep, da je bil nakup oklepnikov ustrezen, da je bila pogodba o nakupu sklenjena v skladu z razpisom in da Erjavec pri nakupu ni zavajal javnosti. S tem se je zgodba o nakupu oklepnikov v parlamentu začasno končala, zagotovo pa se bo znova pojavila, če se bo izkazalo, da Erjavčeve obljube in pojasnila ne držijo. **D**

Poslanci so ugotovili, da nakup oklepnikov ni sporen.

gradili z avioniko vojaških lovcev, kar so znova opravili Izraelci) in nikakor niso mogli nadomestiti reaktivcev. Tako pilatusi, ki so nas samo v procesu nadgradnje stali okoli 50 milijard, brez vrednosti stojijo na letališču Cerklje ob Krki, iz vojske pa odhaja čedalje več pilotov.

Končno je bil vprašljiv tudi nakup 74 oklepnikov 6x6, ki so ga izpeljali trije obrambni ministri Tit Turnšek, Franci Demšar in Anton Grizold. Nakup oklepnikov je Slovenijo stal nekaj deset milijonov evrov (koliko, nikoli nismo izvedeli), vendar se je kmalu izkazalo, da imajo premajhne zmogljivosti in zaščito, za povrh pa naj bi bili tudi precej površno narejeni. Tako naj bi imeli, kot je na izredni seji opozoril poslanec SNS Zmago Jelinčič Plemeniti, težave z akumulatorji, saj naj se slednji ne bi ujemali s kupljenimi polnilci. Prav tako naj bi imeli vgrajene napačne oziroma preslabe vzmeti, zaradi česar naj bi jih po neravnem terenu precej premetavalo. Težave naj bi bile tudi s protipožarnim sistemom in šasijami. Protipožarni sistem naj bi se zaradi napačnih senzorjev vklopil sam od sebe, šasije pa naj bi ob večjih obremenitvah pokale. Za odpravo vseh teh napak naj bi vojska porabila precej časa in denarja.

Na omenjene sporne nakupe orožja in opreme je na izredni seji opozoril Zmago Jelinčič Plemeniti. Kot je dejal, je nepregledno delovanje ministrstva za obrambo stalnica, zato lahko zdajšnjemu ministru zamerimo predvsem to, da ni odstranil tistih kadrov, ki mečejo pesek v kolesje njegovega delovanja. »Če bi minister ob začetku mandata do konca izpeljal napovedano zamenjavo 450 neustreznih kadrov na ministrstvu, bi zadeve tekle bistveno drugače ... Strinjam se s tem, da se opravi izredna seja o nakupu oklepnikov, vendar pa še enkrat pravim, da je vse to leto, dve ali pet prepozno. Če bi namreč govorili o takih problematikah prej, bi se zadeve uredile. Morda bo ta seja dala ministru možnost, da bo počistil s tistimi kadri, s katerimi bi moral počistiti že zdavnaj,« je dejal Zmago Jelinčič Plemeniti.

Nesmiselna nadgradnja pilatusov

Kandidat s slabimi referencami

Vida Kocjan, foto: Gregor Pohleven, Bor Slana, STA

Andrej Rant je diplomiral na filozofski fakulteti iz romanistike, se nato zaposlil v Narodni banki Slovenije, kjer je bil tudi sekretar partijske organizacije in kot tak napredoval vsaki dve leti. Na ekonomski fakulteti naj bi bil diplomiral leta 1986.

Predsednik države Janez Drnovšek vztraja pri kandidaturi 60-letnega Andreja Ranta (rojen 4. decembra 1946), ki je leta 1971 diplomiral na Filozofski fakulteti v Ljubljani iz italijanščine in francoščine, čeprav nam v arhivu filozofske fakultete diplome niso pokazali niti ni nikjer uvedena. Menda naj bi jim primanjkovalo prostora za arhiviranje, zato naj bi bili vse »stare« stvari že odstranili. Kakor koli, kakšna je bila tema njegove diplomske naloge, smo večkrat vprašali tudi Andreja Ranta, vendar na naša vprašanja ni odgovoril.

Filozof v banki Rant je pripravništvo opravljal v Narodni banki

Slovenije in se tam tudi zaposlil. Iz podatkov o njegovi poklicni poti lahko razberemo, da je ves

čas opravljal dela, ki naj bi jih opravljali diplomanti ekonomske fakultete. Čeprav ekonomije

ni poznal, so ga 1. januarja 1977 postavili za analitika v odseku za analize, čez slabi dve leti je bil že samostojni analitik, slabi dve leti pozneje je spet napredoval, in sicer je postal pomočnik direktorja oddelka za analize. Ob koncu leta 1985 je napredoval v pomočnika direktorja v analitsko-raziskovalnem centru, slabi dve leti pozneje pa je postal direktor oddelka v analitsko-raziskovalnem centru. Le nekaj mesecev pozneje, 7. maja 1988, je bil imenovan za viceguvernerja. Če potegnemo črto, ugotovimo, da je z eno izjemo vedno napredoval prej kot v dveh letih, čeprav je bil filozof z znanjem dveh tujih jezikov.

Gasparijeva pot

Mag. Mitja Gaspari je svojo poklicno pot začel v Narodni banki Slovenije, nadaljeval pa jo je v Narodni banki Jugoslavije. Bil je direktor analitsko-raziskovalnega centra Narodne banke Slovenije (nadrejen Rantu), namestnik guvernerke (Milice Ozbič) Narodne banke Slovenije, namestnik guvernerja Narodne banke Jugoslavije, nato zaposlen v Svetovni banki v ZDA kot »starejši finančni ekonomist« (kjer se je ukvarjal s finančnimi reformami nekaterih nekdanjih držav Sovjetske zveze).

Zelo pomembno je, kdo bo vodil osrednjo bančno ustanovo.

Druga diploma? Ker je Rant očitno ugotovil, da z izobrazbo filozofske fakultete ne bo mogel večno 'shajati', ali pa so to ugotovili njegovi nadrejeni (v banki ali partijski organizaciji), naj bi bil nato po lastnih navedbah leta 1987 diplomiral na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Tako piše v življenjepis, ki so nam ga poslali iz Banke Slovenije, v bazi podatkov Cobiss pa smo našli podatek o diplomskem delu Andreja Ranta iz leta 1986; naslov naloge je bil Problemi financiranja izvoza na kredit v Jugoslaviji. Leto pozneje (1987) je Banka Slovenije izdala publikacijo (avtorja sta bila Rant in Gaspari) z istim naslovom, kot ga je imelo Rantovo diplomsko delo. Dodajmo, da je oseb z imenom Andrej Rant v Sloveniji več, zato bi za ugotavljanje dejanskega stanja potrebovali več časa.

Kup neznanek Ko smo Ranta in službo za stike z javnostmi v Banki Slovenije prosili za življenjepis Andreja Ranta, smo iz tajništva njegovega kabineta prejeli le tisti del, ki se nanaša na čas po letu 1991. Pred tem je bila Narodna banka Slovenije sestavni del Narodne banke Jugoslavije. Poleg tega, da je Rant očitno napačno navedel leto opravljanja diplome na ekonomski fakulteti (morda je zamešal diplomsko delo in publikacijo, obe namreč obravnavata isto temo in imata isti naslov), molči o svoji partijski preteklosti. Že pretekli teden smo objavili podatek, da je bil v Narodni banki Slovenije sekretar osnovne organizacije Zveze komunistov Slovenije. V preteklih dneh smo ga vprašali tudi o tem, vendar

na vprašanje ni odgovoril. Zanimalo nas je še, ali je imel kakšne vidnejše funkcije v zvezi komunistov, vendar je tudi to vprašanje ostalo brez odgovora. Poleg tega ni odgovoril na vprašanje, kje je bil zaposlen od leta 1971, ko je diplomiral, do leta 1973, ko se je zaposlil v Narodni banki Slovenije.

Rantove želje Namesto odgovorov je Rant v ponedeljek v javnost poslal sporočilo, da »bi bilo koristno srečanje tudi s poslanci drugih poslanskih skupin, ki ga niso povabile na razgovor«, saj bi lahko odgovoril na vsa postavljena vprašanja. Dodajmo, da se je doslej sešel le s poslanci SD in DeSUS. LDS ga javno podpira in srečanje z njenimi poslanci očitno niti ni potrebno. V SDS, NSi in SLS so dejali, da ga na pogovor ne nameravajo povabiti.

Cviklovo zavajanje Da bo mera polna, je v ponedeljek popoldne tiskovno konferenco na hitro sklical Milan Martin Cvikel, poslanec LDS, in na njej med drugim podprl Ranta. V svojem znanem slogu je zlił gnojnico po predsedniku vlade, posredno pa tudi po dr. Boštjanu Jazbecu, ki se je prijavil na razpis za guvernerja BS (objavil ga je Janez Drnovšek), vendar njegovo prijavo tako Drnovšek kot pripadniki strank naslednic nekdanje komunistične partije vztrajno ignorirajo. Ob tem dodajmo, da je bil tudi Milan Martin Cvikel nekdanj zaposlen v Banki Slovenije, in to v oddelku za analize, prav tam torej, kjer je nekdanj delal tudi Rant. V Banki Slovenije je svojo kariero z izdatno podporo

Janez Drnovšek trmasto vztraja pri Rantu, ki ne uživa večinske podpore poslancev.

Poklicna pot Andreja Ranta

1973–1991 Narodna banka Slovenije:

- 1. 3. 1973 – pripravnik
- 1. 11. 1973 – referent v odseku za upravne in organizacijske zadeve
- 1. 1. 1974 – referent zunaj organizacijskih enot (opravljal je posle tajnika sveta Narodne banke Slovenije)
- 1. 7. 1974 – vodja kabineta zunaj organizacijskih enot
- 1. 1. 1977 – analitik v odseku za analize v direkciji za analize
- 1. 9. 1979 – samostojni analitik v odseku za analize v direkciji za analize
- 1. 10. 1981 – pomočnik direktorja oddelka za analize
- 1. 12. 1985 – pomočnik direktorja v analitsko-raziskovalnem centru Vodstvene funkcije
- 1. 8. 1987 – direktor oddelka v analitsko-raziskovalnem centru
- 7. 5. 1988 – viceguverner
- 23. 11. 1988 – namestnik guvernerja
(22. 11. 1992 potekel štiriletni mandat)
- 1991 – Banka Slovenije:
- 23. 11. 1992 – svetovalec guvernerja
- 12. 1. 1993 – viceguverner Banke Slovenije
(11. 1. 1999 potekel šestletni mandat)
- 13. 1. 1999 – viceguverner Banke Slovenije
(12. 1. 2005 potekel šestletni mandat)
- 13. 1. 2005 – viceguverner Banke Slovenije
(do 12. 1. 2011, šestletni mandat)

Vir: Spletna stran predsednika države; <http://www.up-rs.si>

Opomba av.: Narodna banka Slovenije je bila do slovenske osamosvojitve del Narodne banke Jugoslavije, zato je v seznamu dosedanjih Rantovih delovnih mest posebej naveden čas dela do osamosvojitve, po letu 1991 pa je to Banka Slovenije.

► družinskih komunističnih navez začel tudi Mitja Gaspari. Krog je torej sklenjen.

Drnovškovo igrakanje Janez Drnovšek v prvotnem predlogu sploh ni navedel vseh Rantovih kvalifikacij. Tisto o končanju filozofske fakultete je gladko izpustil. Ko so na to opozorili v tedniku Mag, je predsednik države na spletni strani objavil celoten življenjepis Andreja Ranta s pripisom, da se mu to ni zdelo vredno napisati. Zapisal je: »Kandidat za guvernerja Banke Slovenije je leta 1971 diplomiral na romanistiki Filozofske fakultete v Ljubljani, česar v obrazložitvi njegove kandidature nismo posebej navajali, saj ta dosežena izobrazba ni neposredno povezana z njegovo kandidaturo. Strinjamo pa se z avtorjem članka, da je nikakor ne gre zamolčati, saj Andrej Rant aktivno obvlada prav francoski jezik.« Drnovškovo prvotno zakrivanje tega dejstva je seveda pomembno. Rant je navsezadnje z izobrazbo romanista v Narodni banki Slovenije delal celih 14 let in poleg tega

0 Boštjanu Jazbecu

Dr. Igor Masten: »Mednarodna strokovna skupnost mu je potrdila veljavo z objavo več znanstvenih del. Je oseba z akademsko kariero na področju monetarne ekonomije. Glede na članstvo v svetu BS je tudi popolnoma jasno, da pozna delovanje denarne politike in BS v praksi. Če bi človek proučil življenjepis preostalih guvernerjev držav evrskega območja in članov izvršnega sveta ECB, bi ugotovil, da ima tovrstne kakovosti večina ljudi, kar pomeni, da so danes postale že standard. Jasno je, da te lastnosti dr. Boštjana Jazbeca postavljajo zelo visoka merila tudi preostalim mogočim ali dejanskim guvernerskim kandidatom. Za večino imen, ki so se pojavila v medijih, velja, da so pri tem inferiorna.«

Vir: Osrednji dnevnik Delo

še ves čas napredoval tako, kot bi končal najmanj ekonomsko fakulteto. Ekonomije se je torej v teh letih priučil, kar je smešno. Ob tem

dodajmo, da Rant izobraževanja nikoli ni nadaljeval, nedvomno pa z diplomom filozofske fakultete v 80. letih prejšnjega stoletja ne bi mogel

prilesti do direktorskega oziroma vodilnega položaja analitskega sektorja, za katerega je nujno potrebno znanje ekonomske teorije. To je bilo mogoče le s podporo zveze komunistov. Vse navedeno kaže, da je Rantovo ekonomsko znanje na majavih nogah. V celoti je nevzdržna tudi trditev, da je Rant strankarsko neopredeljen, kakor poskuša prikazati predsednik države Janez Drnovšek.

Brez pojasnil Drugi kandidat, ki se je prijavil na razpis za guvernerja BS, je dr. Boštjan Jazbec, profesor na ekonomski fakulteti, član sveta Banke Slovenije in član strateškega sveta v Ropovi vladi. V zdajšnjih vladnih krogih ne deluje. Na mesto člana sveta Banke Slovenije ga je pred časom predlagal prav Janez Drnovšek, ki pa zdaj o njem

Mitja Gaspari je poznal vse vire financiranja nekdanje zveze komunistov in vse finančne sklade; pozna jih tudi Andrej Rant, skriti pa niso ostali niti Milanu M. Cviklu.

Mobilna e-pošta

Mobitelovi storitvi BlackBerry® in Integral vam preko mobilnega telefona kjerkoli in kadarkoli omogočata enostavno

BlackBerry® 8700g

Novo!

BlackBerry

Qtek 9100

Nokia E61

noče nič slišati. Jazbec je bil avtor študije drsnega tečaja tolarja, to je politike na denarnem področju, ki nas je pripeljala do prevzema evra. Dr. Igor Masten je minulo soboto v osrednjem dnevniku objavil članek z naslovom Predsednik je vzel kredibilnost svojemu kandidatu in v njem med drugim zapisal: »Ni sem dobil občutka, da bi predsednik vlade Janez Janša pri izbiranju novega guvernerja Banke Slovenije dajal prednost Boštjanu Jazbecu. Meni se zdi najpomembnejše vprašanje, zakaj predsednik republike ne pojasni, kaj je narobe s kandidatom, ki se je tudi prijavil na razpis. Brez tega pojasnila njegovega predlogu manjka kredibilnost. To pa hkrati pomeni, da se javnost ne more seznaniti s tem, zakaj je po mnenju predsednika republike njegov kandidat boljši od kandidata, ki se je prijavil. S tem predsednik države svojemu kandidatu ne ponuja potrebne kredibilnosti. Govoriti o prednostih in slabostih Andreja Ranta bi bilo z moje strani nepošteno, saj ga premalo poznam, da bi si lahko oblikoval popolno

mnenje. Lahko spregovorim nekaj o Boštjanu Jazbecu, s katerim sva profesionalno in raziskovalno sodelovala. Pri lastnostih kandidata mi je najpomembnejše to, da se je s prevzemom evra okvir delovanja denarne politike spremenil. Če je v preteklosti guverner Banke Slovenije nosil odgovornost za denarno politiko le za območje Slovenije, zdaj velja, da bo sodeloval pri odločanju o denarni politiki za precej večje gospodarsko območje, ki bo veljalo tudi v Sloveniji. Pri tem procesu odločanja Slovenija ne bi imela samodejno velikega vpliva, saj nima velike gospodarske moči. K večjemu vplivu (in ugledu Slovenije) lahko pripomore kandidat, ki bo sposoben procesirati precej zahtevnejši pretok informacij o ekonomskem dogajanju na celotnem evrskem območju (in ne le Sloveniji) in s pomočjo osebne elokventnosti postati pomemben in spoštovan člen pri procesu odločanja. Navsezadnje bo guverner tudi tista oseba, ki bo prva poklicana za pojasnjevanje posledic odločitev ECB za slovensko gospodarstvo.

Rant o svoji politični preteklosti molči

Vprašanja, ki smo jih postavili Rantu in nanje nismo prejeli odgovora:

1. Od kdaj do kdaj ste bili član zveze komunistov?
2. Ali ste imeli kakšne vidnejše funkcije v ZK?
3. Zanima me, kje ste bili zaposleni takoj po študiju, in sicer v času od leta 1971 do 1973, ali pa je bila zaposlitev v Narodni banki Slovenije vaša prva zaposlitev?

Iz službe za stike z javnostmi v Banki Slovenije smo prejeli Rantov življenjepis, kjer je v rubriki o izobrazbi navedeno naslednje:

1971 Filozofska fakulteta v Ljubljani (italijanščina, francoščina)
1987 Ekonomska fakulteta v Ljubljani

Pripis: Iz navedenega ni razvidno, ali je diplomiral na I. ali II. stopnji.

Potrebno kredibilnost pri tem ima lahko le oseba, ki bo spoštovana tudi v Frankfurtu. Ob vsem tem torej ne moremo prezreti, da ima dr. Boštjan Jazbec doktorat iz ekonomije, ki ga je pripravil med več-

letnim delom na vrhunskih tujih univerzah in v sodelovanju s priznanimi mednarodnimi strokovnjaki. Izkušnje je pridobival tudi na mednarodnih finančnih institucijah (Svetovna banka, EBRD).«

ta ni le iluzija.

upravljanje z elektronsko pošto in priponkami, ter avtomatično sinhronizacijo koledarja in stikov. www.mobitel.si/e-posta

Sony Ericsson P990i

Nokia E50

Sony Ericsson M600i

Mobitel UMTS

Nova generacija mobilnih telekomunikacij

Pod drobnogledom tožilstva

Vida Kocjan, foto: arhiv Demokracije, Bor Slana

Državni zbor je zaradi utemeljenega suma nevestnega opravljanja županskih obveznosti dopustil kazenski pregon zoper Janka Vebra, poslanca in župana kočevske občine.

Šestinštiridesetletni Veber se je v zadnjih mesecih proslavil kot župan, ki je v nasprotju z mnogokrat javno izraženimi načeli stranke, iz katere prihaja, med krajanje sejal nestrpnost in sovražstvo do drugih in jih pozival celo k nepokorščini. V času reševanja stanovanjske problematike romske družine Strojani iz Dečje vasi pri Ambrusu je namreč javno prek lokalnega Radia Univox pozival občane na barikade. Hkrati naj bi bil tudi eden izmed pobudnikov informacij (te so se med krajanje Kočevske Reke in Grčaric razširile kot blisk), »da so si trije člani romske družine Strojani z ministrom za šolstvo in šport Milanom Zverom ogledali več lokacij na širšem kočevskoreškem območju. Krajanje omenjenih vasi so se nemudoma začeli zbirati v

obeh omenjenih vaseh, da bi preprečili morebiten prihod romske družine Strojani, v Kočevski Reki pa se jim je pridružil tudi Janko Veber. Kot da mu hujskanje in

širjenje nestrpnosti prek radijskih valov ni zadoščalo, je ob tem izrekel naslednje: »Moram priznati, da nihče od krajanov ni pripravljen sprejeti družine v to okolje, tako da je tudi neke dogovor, da spremljamo vse dogajanje, kajti lahko se zgodi, da pripeljejo to družino tudi čez noč k nam. In ne želimo si, da se ta problem rešuje na plečih Kočevske, še posebej pa ne na tak način, ko nas poskušajo pravzaprav izigrati.« Dan po teh izjavah je kočevski občinski svet na izredni seji, ki je bila kar v Kočevski Reki, sprejel tri sklepe, katerih bistvo je bilo, da občina Kočevje nasprotuje preselitvi

romske družine Strojani na območje občine Kočevje.

Koga je branil? Ob tem se seveda postavlja vprašanje, kaj in koga je Veber s tem branil: nekdanjo Mačkovo vilo v Mrzlem studencu, ki stoji na samem in je po osamosvojitvi v lasti države oziroma ministrstva za obrambo, ali krajanje. Glede na njegovo politično preteklost je verjetneje, da je branil Mačkovo vilo, na katero imajo nekdanji partijski veljaki zelo lepe spomine. Ne samo da so se v njej gostili in pili, sklepali so tudi takšne in drugačne dogovore, med njimi tajne, vanjo pa so vabili tudi nekdanje (in zdajšnje) funkcionarje in jim dajali navodila za ravnanje v prihodnje. O »slasteh na račun davkoplačevalcev« in polnjenju avtomobilskih prtljažnikov še v letu 1989 s suhomesnatimi dobrotami ter steklenicami izbranih vin smo v Demokraciji obširneje pisali leta 1996. Med drugim

Janko Veber, poslanec in kočevski župan

Majda Potrata (SD)
je pokazala svojo barvo.

smo pisali o »centru za oskrbo Kučanove vodilne garniture« pa tudi o »nemoteni dogovorih za preskrbo udbomafijskih vodij«, ki so potekali v tej hiši ali širše na goteniškem območju. Deset let po našem razkrivanju dogodkov v članku z naslovom »Drnovškove slasti na račun davkoplačevalcev«, objavljenem 7. novembra 1996, pa bi se lahko v tej hiši, ki stoji povsem na samem, nastanila romska družina Strojan. Seveda je jasno, da je moral Veber po nalogu svojih »partijskih vodij« to preprečiti. Če ne drugače, s hujskanjem in širjenjem nestrpnosti med krajanji, vse »v skrbi za moje krajanje«.

Branijo ga z vsemi močmi

Zaradi navedenega je Vebrova dejanja vzel pod drobnogled tudi tožilstvo. Ker pa je Veber poslanec, ki ima imuniteto, so o začetku kazenskega postopka zoper njega odločali poslanci državnega zbora. V začetku januarja mu je večina v državnem zboru odrekla poslansko imuniteto, v obtožnici zoper Vebra pa je zapisano, »da je utemeljeno osumljen kaznivega dejanja nevestnega dela v službi«. S tem je državno tožilstvo proti njemu lahko začelo kazenski postopek. O Vebrovih izjavah bi morali sredi februarja razpravljati tudi člani parlamentarne komisije za peticije, človekove pravice in enake možnosti, vendar je bila seja, ki je bila sklicana na zahtevo poslanske skupine SDS, že na začetku prekinjena. Predsednica komisije je Majda Potrata, članica SD, član SD pa je tudi Veber. Potratova je torej presodila, da niso izpolnjeni vsi pogoji za sklic seje, po njenem »trdnem prepričanju« pa naj bi večina predlaganih sklepov celo presegla pooblastila komisije. Kot primer tega naj navedemo sklep, v katerem bi člani komisije ugotovili, da je Veber s pozivanjem na barikade proti naselitvi romske družine Strojan na območje Kočevske občine deloval nezakonito. »Tega pa parlamentarna komisija ne more ugotavljati, je dejala Potratova in dodala, da šteje za precedens, če bi razpravljali o poslančevi izjavi. Ob tem je spomnila na zakon o

poslancih, ki pravi, da ti pri izvrševanju mandata niso vezani na nikakršna navodila. Ob tem dodajmo, da je Potratova poslansko skupino SDS celo pozvala, naj ji priskrbi posnetek Radia Univox in sklep občinskega sveta glede morebitnega priseljavanja družine Strojan. SDS ji je to priskrbelo, a se vseeno še ni nič premaknilo. Največja vladna stranka je že konec lanskega leta opozorila na dejanja nestrpnosti kočevskega župana. V SDS menijo, da je Veber krajanje pozval na barikade in k nezakonitemu ravnanju ter širil sovražni govor. Pri tem je po mnenju SDS kršil tudi ustavo, zakone in druge dokumente.

Sprenevedanje O Vebrovi izjavi je razpravljala tudi parlamentarna odbor za notranjo politiko, javno upravo in pravosodje, ki ga vodi poslanka Mojca Kucler Dolinar (NSi). Vendar se je tudi tu zapletlo, saj so nekateri člani odbora menili, da po poslovniku državnega zbora ta odbor nima pristojnosti, da bi razpravljala in sprejemala sklepe o izjavah poslancev. Zato kljub več kot dveurni razpravi niso sprejeli sklepa, nekaj poslancev pa je sejo zapustilo. Ta je bila nato zaradi nesklepčnosti do nadaljnjega

Histeriji glede Strojanovih so podlegli tudi v Kočevju, kjer je upor proti Romom vodil župan in poslanec Janko Veber iz SD.

Poslanska skupina Socialnih demokratov v parlamentu

Generalno državno tožilstvo

prekinjena. Tudi v tem primeru so se poslanci SD z vsemi močmi uprli razpravam. V izjavah so šli še dlje, saj so dejali naslednje: »V SD obžalujemo razvoj dogodkov in razraščanje nerazpoloženja občanov do ureditve domovanja Strojanovih. Storili bomo vse, da se upremo poskusu SDS, da krivdo za tako stanje naprti poslancu in županu Janku Vebro in Socialnim demokratom.« Seveda se SD pri tem spreneveda, saj želi (vnovič) odgovornost prevladati na tiste, ki opozarjajo na nezakonitosti, in s tem odvrniti pozornost od tega, kaj se je res zgodilo.

Znova na volitve Sicer pa so v občini Kočevje minulo (pustno) nedeljo volivci in volivke znova odšli na volišča. Na nadomestnih volitvah so volili člana občinskega sveta, in sicer zato, ker ima SD enega občinskega svetnika premalo. Potem ko je SD na jesenskih volitvah dobila 24 mest v občinskem svetu, na svoji listi pa je imela le 24 kandidatov, od

katerih je prvi na listi (Janko Veber) postal župan, je zmanjkalo en svetnik v občinskem svetu. V nedeljo so torej v občini Kočevje volili še enega svetnika SD, poleg tega pa tudi manjkajoče kandidate za svete krajevnih skupnosti (KS), saj je bilo 21 mest v šestih krajevnih skupnostih še vedno nezasedenih. Slednje se je prav tako zgodilo zaradi napake Vebrovo SD, ki je na 6., 7., in 8. mestu na listah v posameznih skupnostih predlagala ženske, čeprav zakon zahteva, da mora biti po dveh mestih istega spola zastopan drugi spol. Stane Gabrič, vodja svetniške skupine SDS, je zato nastalo situacijo upravičeno komentiral z besedami: »Žalostno je, da v največji kočevski stranki, ki je na oblasti 12 let, niso znali sestaviti kandidatne liste, verjetno imajo težave tudi s kandidati.« Če k temu dodamo, da se Veber zapleta v najrazličnejše afere in da gre njegovi stranki v Kočevju čedalje slabše, potem lahko pritrdimo tistim, ki menijo, da njegova zvezda počasi zahaja. **D**

Zadnja etapa denacionalizacije?

Peter Avsenik, foto: Bor Slana, arhiv Demokracije

Po petnajstih letih od sprejetja zakona o denacionalizaciji njegov namen še vedno ni dosežen. Z novim predlogom, ki ga pripravljajo na ministrstvu za pravosodje, naj bi postopki vračanja podržavljenega premoženja stekli hitreje.

Ministrstvo za pravosodje pripravlja nov zakon, ki bo pospešil vračanje podržavljenega premoženja.

Zakon, ki odločno posega v dosedanje pomanjkljivosti ureditve tega področja, naj bi bil v vladni postopek poslan še v prvi polovici letošnjega leta.

Ogrožena ustavna pravica

Med drugim naj bi pospešil upravne in druge postopke ter stopil na prste tistim, ki so vračanje premoženja namenoma zavračali. Osnutek predloga zakona o končanju postopkov vračanja podržavljenega premoženja je nastal v okviru ministrstva za pravosodje, pri njegovem nastanku pa so sodelovali tudi zunanji strokovnjaki s področja civilnega in upravnega prava, med njimi prof. dr. Lojze Ude.

Bistveni razlogi za sprejetje zakona o končanju denacionalizacijskih postopkov so po besedah tiskovne predstavnice na ministrstvu za pravosodje Mojce

Hardi zlasti nesprejemljiva dolgotrajnost postopkov denacionalizacije, ki ogroža ustavno pravico do sodnega varstva, nekatera nerešena vprašanja, ki so se postavila v postopkih vračanja podržavljenega premoženja po zakonu o denacionalizaciji (ZDen) in zakonu o izvrševanju kazenskih sankcij (ZIKS), zagotovitev uspešnosti postopkov vračanja in vpis lastninske pravice na vrnjenem premoženju v zemljiški knjigi.

Opravljen dvotirni sistem

Predlog zakona pa bo na eni strani – sledeč načelu enakosti pred zakonom in enakega varstva pravic – odprl tudi nekatere že pravnomočno končane zadeve, na drugi strani pa naj bi zapolnil nekatere vrzeli zakona izpred petnajstih let. Pravni položaj denacionalizacijskih upravičencev denimo ureja tako, da postop-

kov ne bo mogoče več voditi na podlagi dveh zakonov (ZDen in ZIKS), ampak se bo morala država odločiti za enega od navedenih postopkov. Kot pravi Hardijeva, je bila takšna dvotirnost postopkov »zaradi spreminjanja zakonodaje in negotove sodne prakse celo upravičena, sedaj pa ovira učinkovito zaključevanje postopkov vračanja«.

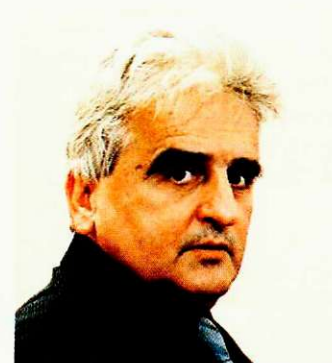

Minister Lovro Sturm

Med drugim osnutek ureja tudi položaj tistih, ki so bili v času podržavljenja jugoslovanski državljani, sedaj pa so državljani druge države, in položaj tistih lastnikov, ki jim je bilo premoženje odvzeto na podlagi odloka Avnoja. »Z zakonom je treba urediti tudi pravne možnosti za vpis vrnjenega premoženja oziroma za vpis lastninske pravice na tem premoženju v zemljiško knjigo,« nadaljuje Hardijeva. Poleg tega bo zakon določal lastninsko pravico upravljavcev javnih cest, zgrajenih na njihovih zemljiščih.

Stran s preračunljivostjo!

Dolgotrajnost postopka denacionalizacije je v nekaterih primerih izzvala poskuse izkoriščanja države. Tako se je v procesu denacionalizacije pokazalo, da so upravičenci pogosto sami, s pretiranimi zahtevki, s katerimi jim podržavljenega premoženja ni uspelo dobiti nazaj, povzročili dolgotrajnost postopka, sedaj pa zahtevajo odškodnino zaradi nemožnosti uporabe odvzetega premoženja za ves čas trajanja postopka. Izplačilo teh sredstev bo z novim zakonom onemogočeno, prav tako pa bodo kratko potegnili tisti, ki so se poskušali izogniti prepovedi razpolaganja premoženja v postopkih vračanja s sklepanjem pogodb o ureditvi zemljiškoknjiznega sta-

Soavtor zakona prof. dr. Lojze Ude

Reševanje denacionalizacijskih zahtevkov na 1. stopnji na dan 31. 12. 2006

Upravni organ, ki rešuje zadeve	Št. vseh vloženih denac. zahtevkov	Št. pravnomočno končanih zadev	Odstotek pravnomočno končanih zadev	Načrt: nerešene zadeve	Dejansko: nerešene zadeve	Odstotek realizacije glede na načrt
Upravne enote - skupaj	38411	36229	94,30%	0	1211	0,00%
Ministrstvo za kulturo	992	833	84,00%	0	108	0,00%
MOP	112	97	87,00%	0	3	0,00%
Ministrstvo za finance	88	88	100,00%	0	0	-
Skupaj	39603	37247	94,10%	0	1322	0,00%

Vir: Ministrstvo za pravosodje

nja, ki se nanaša na to premoženje (gre za kršitev 88. člena Zden). Še ena skupina ljudi, ki so ravnali preračunljivo, pa so bili tisti, ki niso bili neposredni zavezanec za vrnitev podržavljenega premoženja v naravi, temveč so imeli druge interese – denimo uveljavljanje priznanja svojih vlaganj v nepremičnino, ki je predmet vrnitve. Ti naj po novem zakonu ne bi imeli več pravice sodelovati kot udeleženci v tistem delu postopka, ko pristojni organ odloča o vrnitvi premoženja.

Prva je vse zadeve na prvi stopnji rešila upravna enota Metlika.

Na MK imajo še za tri leta dela.

Za konec zapleteni primeri Po podatkih ministrstva za pravosodje se število nerešenih zadev sicer zmanjšuje, vendar pa še vedno ne dosega predvidenih načrtov. V sedemnajstem spremljanju stanja denacionalizacijskih zadev ob koncu lanskega leta so namreč ugotovili, da je odstotek rešenih zadev po petnajstih letih še vedno le 94-odstoten. Od 38.411 zahtevkov, ki so jih prejela upravne enote, jih je bilo do 31. decembra lani na prvi stopnji rešenih dobrih 36 tisoč, od 992 zadev, ki so bile vložene na ministrstvo za kulturo,

pa jih je bilo rešenih 833 (glede na dinamiko dela ministrstvo za pravosodje ugotavlja, da se bo reševanje zadev vleklo še tri leta). Na drugi stopnji zadeve rešujejo še na kmetijskem, okoljskem in gospodarskem ministrstvu, povsod pa je opaziti izrazite zaostanke glede na predvidene načrte, ki so predvidevali, da bi bil ob koncu leta postopek denacionalizacije končan že na vseh področjih.

Seveda so bili načrti zelo drzni že v začetku devetdesetih. Takoj po sprejetju zakona o denacionalizaciji je bilo predvideno, naj bi bili postopki končani v letu dni. Podoben časovni načrt je bil med drugim sprejet leta 2003, ko so upravne enote načrtovale, da marca 2005 na prvi stopnji ne bo več nerešenih zadev. Načrt se je seveda izjalovil in ob koncu lanskega leta smo imeli še 1.211 nerešenih zadev. Vendar pa je treba poudariti, da gre za najbolj zapletene primere, saj nekatere od njih rešujejo sodišča.

Upravna enota, ki je na prvi stopnji prva rešila vse zadeve, je bila

metliška, in sicer že konec junija 2004. Ob koncu lanskega leta sta se ji pridružili še upravni enoti Brežice in Dravograd. Sicer pa je v zadnjem času napredek pri reševanju zadev zaznati pri manjšem številu upravnih enot – le pri 38 –, medtem ko v Ajdovščini na primer število nerešenih zadev ostaja nespremenjeno že pol leta. Največ nerešenih zadev imata Ljubljana in Maribor, kar je glede na velikost občin po svoje razumljivo.

Dodajmo, da zaradi počasnega reševanja zahtevkov narašča število zahtevkov za povračilo škode v primerih, ko uporaba premoženja ni bila mogoča. Zaradi nezmožnosti uporabe stavbe, v kateri je Srednja trgovska šola v Mariboru, je država nedavno izplačala odškodnino

Rimskokatoliški cerkvi. Državno pravobranilstvo je od leta 1996 do danes iz tega naslova prejelo že 51 tožb v skupni vrednosti slabih 20 milijonov evrov in 52 zahtevkov pred vložitvijo tožbe v vrednosti 165 milijonov evrov. Skupaj z omenjeno poravnavo je država upravičencem izplačala odškodnine le v šestih zadevah.

Kulturni boj Zlasti levičarska javnost ob vračilih premoženja in izplačilih odškodnine Cerkev navadno skoči v zrak in z ironičnimi, mestoma celo podlimi opazkami poskuša zavajati javnost in izzvati kulturni boj. Kulturni boj med miselnostjo, ki je podržavljenje premoženja ne nazadnje sploh omogočila, in miselnostjo tistih, ki bi radi le nazaj tisto, kar jim pripada.

Odmikanje reševanja vprašanja podržavljenega premoženja torej zahteva novo ureditev, ki bo zagotovila hitrejšo postopke (osnutek zakona med drugim uveljavlja obvezne roke za končevanje postopkov na vseh stopnjah odločanja). Na drugi strani pa bo ureditev tudi pravičnejša, saj bo na prste stopila vsem, ki so, s tem ko so zavlačevali postopke, poskušali dvigati ceno svojemu premoženju. **D**

DRUŽBA ZA GRAFIČNE DEJAVNOSTI, TRGOVINO IN STORITVE

ma-tisk, d. o. o.

p.p. 313
špelina ul. 2
2102 maribor
slovenija

telefon

+386 (02) 330 16 30

fax

+386 (02) 330 16 65

e-mail

info@ma-tisk.si

web

www.ma-tisk.si

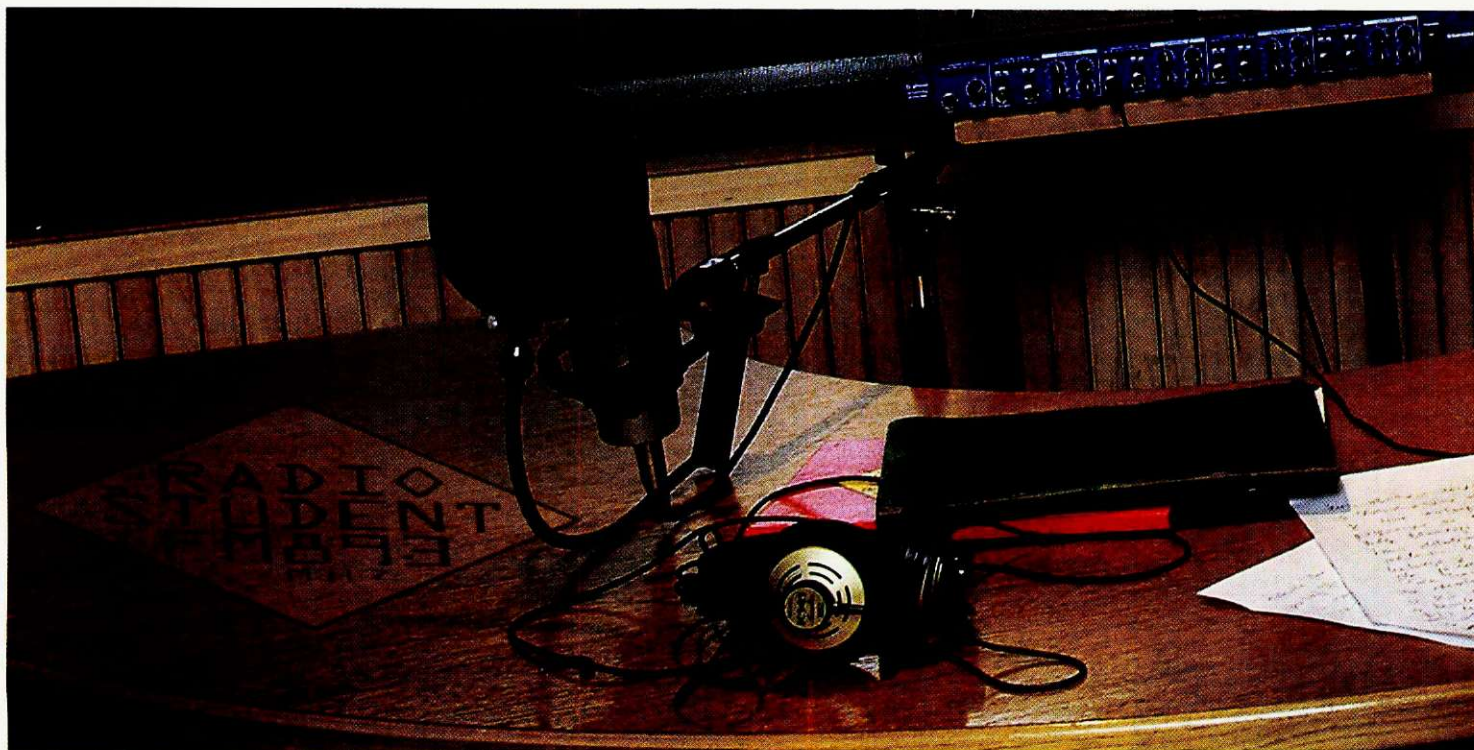
črna na belinu u barvah

Ureditev bo pravičnejša, saj bo na prste stopila tistim, ki so z zavlačevanjem postopkov poskušali dvigati ceno svojemu premoženju.

Na Študentu znova vre

Mitja Volčanšek, foto: Gregor Pohleven

Po odhodu dr. Dejana Jelovca z direktorskega položaja na zavodu Radio Študent se je v zadnjem obdobju v nemilosti znašel sedanji v. d. direktorja Dušan Hedl. Le-ta je napovedal, da ne bo kandidiral za direktorja zavoda.

O Radiu Študent (RŠ), ki je na prelomu iz osemdesetih v devetdeseta leta predstavljal pomembno referenčno točko mladinske kulture in protirežimske opozicije, smo v preteklosti pisali predvsem zaradi trenj med strokovnim vodstvom in njegovimi politično močno angažiranimi ustvarjalci.

Spor direktorjev Najnovejši zapleti pa potekajo predvsem okoli spora med v. d. direktorja RŠ Dušanom Hedlom in Edvinom Makucem kot direktorjem Študentske organizacije Univerze v Ljubljani (ŠOU). Hedlu bi težko pripisali nekompatibilnost s tipom ustanove, ki ji načeluje, saj gre za dolgoletnega delavca na glasbenem področju

in aktivnega organizatorja slovenske mladinske subkulturne scene. Tudi strokovnih izkušenj mu ne manjka, saj je denimo med letoma 1995 in 1997 opravljal funkcijo direktorja mariborskega študentskega radia (MARŠ).

Makuc se je po drugi strani pred nastopom funkcije na ŠOU v začetku leta 2005 ukvarjal s t. i. kriznim menedžmentom. Med drugimi je vodil podjetja Tam gospodarska vozila, Nama in Marles, pred prihodom na ŠOU pa se je ukvarjal z reševanjem Svile, ki je prav ob njegovem odhodu šla v stečaj. Ko je prišel na ŠOU, so mu očitali prav slabe rezultate omenjenih podjetij.

Nelegitimen svet? Srčika spora je v nedorečenem stanju, ki je sledilo odhodu dr. Jelovca na mesto predsednika Sveta za radiodifuzijo RS. Sporen je namreč novoustanovljeni organ Svet zavoda RŠ. V omenjenem svetu sedijo direktor

ŠOU in predstavniki ŠOU, študentov (na predlog ŠOU), služb in redakcij na RŠ, predstavnik zaposlenih ter kontroverzni dr. Rastko Močnik kot predstavnik strokovne javnosti. Takšna sestava sveta naj bi bila v nasprotju z določili Akta o ustanovitvi RŠ, ki je bil vpisan v sodni register leta 2004 in na katerega se sklicuje Hedl. V skladu s tem aktom svet sestavljata člana RŠ s petletnim mandatom (ki bi se torej iztekel šele leta 2009).

Hedl, ki do zdaj ni želel podpisovati spora z dodatnimi izjavami za našo revijo, je 13. februarja pisno razložil razloge, zaradi katerih ne kandidira, ob tem pa podal tudi svoj poslovni načrt dela RŠ, ki pa ne bo prišel do obravnave ali ovrednotenja. V njem kritizira pomanjkanje dolgoročnega menedžerskega pristopa pri delovanju RŠ ter primerne organizacije, predvsem v smislu ločitve med programskim in organizacijskim delom.

Tomaž Černe, predsednik ŠOU

Prejšnji direktor RŠ dr. Dejan Jelovac

Kritična ost v. d. direktorja RŠ je uperjena v nelegitimen akt o ustanovitvi sveta zavoda, ki kroži v javnosti in na katerega podlagi je bil ta svet ustanovljen. Hedl se je kandidaturi izognil v prvi vrsti zato, ker ni želel sodelovati v dejanjih, za katera meni, da nimajo zakonske podlage.

V ozadju Makuc Poglavitni problem pri vsej zadevi pa naj bi bila ingerenca zunanjih dejavnikov, v prvi vrsti ŠOU. Problem ŠOU je po Hedlovo v dejstvu, da organizacija ne izpolnjuje pričakovanj, zaradi katerih je bila ustanovljena.

Prav Makuc naj bi bil tako odgovoren za »konfliktno ustanovitev sveta RŠ, saj je sopodpisnik in izvrševalec pogodbe, v kateri ni jasno opredeljeno, po katerem aktu naj se ustanovi svet RŠ.

Bolj kot vprašljivo financiranje, ki v programih in projektih ne vključuje študentov v dovolj velikem številu (kar naj bi posebej veljalo za RŠ in Študentsko založbo), je za Hedla problematična nekompetentnost in nekredibilnost direktorja študentske organizacije. Makuc naj bi bil tako dajal pavšalne primerjave glede financiranja posameznih zavodov in se izrazilo vtikal v politiko predsedstva ŠOU. Vse to naj bi po Hedlovem mnenju na RŠ prenašali zaradi ljubelega miru in »drobiža«, ki ga prejemajo od direktorja ŠOU.

Zavračajo očitke V zvezi s Hedlovimi navedbami nam je tiskovna predstavnica ŠOU Mateja Uršič posredovala izjavo direktorja Makuca. Ta omenjenih navedb ni komentiral, saj so »neresnične in zavajajoče«, hkrati pa je sporočil, da bo zadevo izročil pristojnim organom. S tem so se potrdile naše informacije, po katerih je Makuc Hedlu že grozil s tožbo.

Na Hedlove navedbe so se odzvali tudi v predsedstvu ŠOU ter v Svetu zavoda RŠ. Slednji se je na svoji 5. seji uradno distanciral od izjav v. d. direktorja in v celoti zavrnil »trditve, ki se nanašajo na delovanje direktorja ŠOU«. Predsednik ŠOU Tomaž Černe pa je izrazil začudenje nad Hedlovim »nargumentiranim obtoževanjem« v. d. Černe mu očita onemogočanje dela sveta RŠ in samega zavoda. Za »porazne razmere na radiu« naj bi bil tako najbolj odgovoren Hedl.

Ali ŠOU obvladuje študentski radio?

Črne zavrača navedbe, da študentje premalo ali nič ne odločajo, saj vsakoletni finančni načrt ŠOU potrdi in nadzira študentski zbor. Res pa je, dodajamo mi, da ta nadzorna funkcija ni preprečila vrste nepravilnosti v poslovanju ŠOU, kot jih je v preteklosti (v letih 2003 in 2004) ugotovilo računsko sodišče.

Črne zavrača tudi trditev, da študentje nimajo prave koristi od ŠOU, in dokazuje, da vse svoje dejavnosti, projekte in brezplačne storitve izvajajo prav za študente. Namen zavodov, katerih ustanoviteljica je ŠOU, je učinkovitejše izvajanje obštudijskih oziroma interesnih dejavnosti študentov, kar se po Černetovo izvaja javno in pregledno. Razvojna strategija RŠ gre v smer reorganizacije zavoda in uvaja nove poslovne ideje »s ciljem večje poslovne učinkovitosti«, kar posredno pomeni priznanje, da gre za medij z očitnimi težavami. Zavodu bo letos namenjenih 133.534 evrov, navajajo pri predsedstvu ŠOU.

Glede ustanovitve Sveta zavoda RŠ pa Černe poudarja, da so ga konstituirali po dolgotrajnih usklajevanjih in v skladu z aktom o ustanovitvi zavoda RŠ. Ob tem je Študentski zbor ŠOU v preteklem letu sprejel spremembe tega akta. Ker pa te niso bile statutarne narave, razlagajo, jih ni bilo treba prigrisati kot spremembe akta v sodni register, prav tako pa ni bil potreben podpis direktorja RŠ. Zato Černe zavrača »skrajno neprimeren« način Hedlovega pisanja, naperjenega zoper Makuca. Takšna složnost je glede prepleta funkcij med Svetom zavoda RŠ in ŠOU kajpada pričakovana. **D**

Kakšno bo vreme čez 6 dni?

Vremenska napoved za 6 dni vnaprej!

Prva slovenska televizija s šestdnevno vremensko napovedjo.

Info TV je slovenska televizija, ki celodnevno predvaja poročila vsakih 15 minut. V naših informativnih oddajah lahko spremljate tako dogajanje doma kot po svetu. Info TV lahko sprejemate samo preko kabljskih sistemov. Program je popolnoma brezplačen. Za več informacij pokličite vašega kabljskega operaterja.

Vremenska napoved za 6 dni je na sporedu v novicah, ki so 15 minut do in 15 minut čez vsako polno uro.

Vremenska napoved "6 dni" najdete tudi na Mobilnem mobilnem portalu Planet (Info/Vreme).

Naročnik oglasa Info TV, d.o.o., Nova mesto

Mesto pod morjem

Tekst in foto: Bor Slana

Obiskal sem mesto, ki po geoloških zakonitostih ne bi smelo obstajati, a je danes eden od arhitekturnih in kulturnih biserov Evrope. To je največje mesto na Nizozemskem – Amsterdam.

Krilu Adrie Airways so me tokrat ponesla v Amsterdam. Največje nizozemsko mesto ne slovi le po svoji bogati kulturni in zgodovinski preteklosti, temveč poleg številnih znamenitosti in atrakcij ponuja odgovore na nekatere probleme sodobnih metropol.

Nizozemske Benetke Arhitektura je vsekakor prva stvar, ki jo kot obiskovalec opazim ob prihodu v mesto. Prve hiše v Amsterdamu so bile zgrajene iz lesa in glin, žal pa jih je večina pogorela v 15. stoletju. Gradbeniki so problem rešili z uporabo manj gorljivih materialov za graditev, vendar ti niso smeli biti pretežki, da se hiše ne bi ugrezale v mehka tla. Težavo so odpravili z utrjevanjem podlage zgradb oz. nalaaganjem in ko-

pičenjem tramov vse do trdnjega in stabilnejšega peščenega sloja več metrov globoko v zemljo. Večina stavb v starem mestnem jedru ne naredi vtisa zaradi velikosti, temveč zaradi svoje prisrčnosti, toplote in pravličnosti. Okna so po tamkajšnjih navadah brez zaves, nezastrta, in vsakdo z neukrotljivim »firbcem« lahko za trenutek pokuka v notranjost stanovanj da vidi, kaj se tam dogaja.

Nekatera pročelja hiš so nagnjena in so videti, kot da se bodo prevrnila naprej na ulico. Razlog za to estetsko posebnost je preprost. Glede na prostorsko stisko in utesnjenost medprostorov znotraj zgradb (stopnišča, hodniki) omogoča širjenje zgradbe navzgor, lažje dvigovanje in prenašanje večjih predmetov

Sproščeni amsterdamski policisti

iz zunanosti skozi okna v notranjost. Z malo sreče lahko kot naključni sprehajalec zalotim stanovalce in obrtnike, ki s pomočjo škripca in vrvi prenašajo predmete z ulice v hišo.

Druga značilnost, ki je seveda nisem mogel prezreti, pa so kanali, ki obkrožajo in kot pajkova mreža prepredajo mestno jedro. Fotografska mrzlica in trenutek

nepazljivosti na spolzki, z mahom poraščeni in mokri podlagi, sta me v enem od mrzlih zimskih ju-

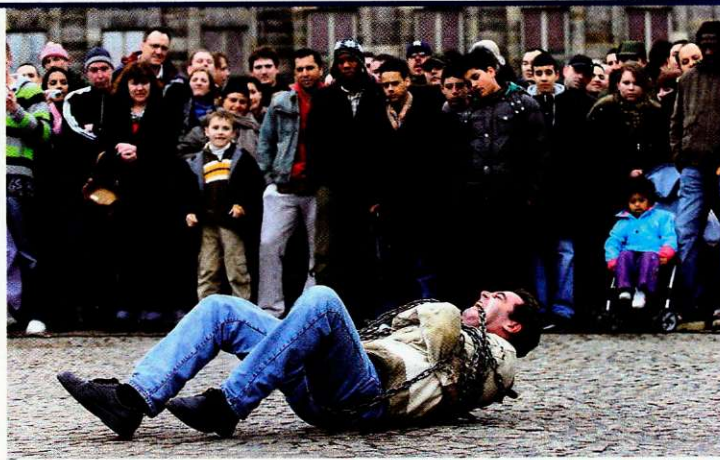
ter skoraj ponesla v ledeno mrzle vode, ki se pretakajo po kanalih.

V petdnevem bivanju sem se kar težko odločil, kaj naj bi si ogledal in česa ne. Trga Dam in Spui sta raj za ulične umetnike, ki kažejo svoje ukane in veščine. Fotografiramo se lahko z amsterdamsko gorilo, ki ima raje evre kot tropske sadeže. Na mestnih ulicah je presenetljivo veliko policistov, ki bedijo nad prebivalci. Slovijo sicer po svojevrstni sproščenosti, odprtosti in prijaznosti, vendar strogosti, če ga resnično lomimo, npr. smetimo po ulici ali kadimo marihuano prav pred njihovim nosom. Sprehodim se tudi skozi Rdečo četrt. Ime je dobila zaradi uporabe rdečih svetilk, s katerimi so ženske že v 13. stoletju zapeljevale mornarje v bližnjem pristanišču. V soju rdeče in vijolične luči naj bi bile videti še privlačnejše. Na Nizozemskem je bila prostitucija legalizirana leta 1810, bordeli leta 2000. V mestu je približno 380 »izložb«, kjer dela od 1.000 do 1.200 prosti-

Trgovinica, imenovana Smart shop, v kateri prodajajo opojne substance

Trga Dam in Spui sta raj za ulične umetnike, ki kažejo svoje ukane in veščine.

tutk. Sedaj plačujejo davke kot vsi drugi zaposleni. Zvodništvo je prepovedano in se kaznuje z zaporno kaznijo do šest let.

Ne pozabim na muzeje, v katerih se bohotijo dela številnih svetovno znanih umetnikov nizozemskega rodu. Recimo muzej Vincenta van Gogha, Rembrandtov in Nacionalni muzej ... Tukaj so še muzeji z lokalnimi značilnostmi, npr. Muzej tulipinov za vse ljubitelje nizozemskih cvetličih kultur. S cmokom v grlu zapustim znamenito hišo Anne Frank, 13-letne nemške Judinje, ki se je med 2. svetovno vojno s svojo družino več let skrivala pred nacisti. Umrli je v koncentracijskem taborišču le nekaj tednov pred osvoboditvijo Nizozemske. Druga svetovna vojna je pomembno zaznamovala mesto in njegove prebivalce. Na trgu Damrak stoji spomenik žrtvam druge svetovne vojne, ki ga je – ironija usode – zaradi slabega stanja pred leti obnovila neka nemška restavratorska družba.

Coffee shopi in kolesa Na vsakem koraku so znameniti »coffee shopi«, kjer je mogoče zakonito kupiti marihuano ali pa že zvite smotke s to opojno snovjo. Nizozemci so se odločili, da nekatera mamila legalizirajo. Mehke droge sedaj niso več prepovedane, ampak so predvsem zdravstveni problem. In kadilski zakon? Nizozemsko ministrstvo za zdravje je pred leti objavilo predlog o prepovedi kajenja v vseh barih, kavarnah in restavracijah po državi, o usodi »coffee shopov« naj bi odločalo kasneje. Sledila je prava besedna vojna med ministrstvom in tobačno indu-

Koles je v mestu več kot prebivalcev! Izposojevalnice so na vsakem koraku.

strijo, kajenje pa še do danes ni prepovedano. Kakor koli že, značilni vonj po marihuani bo prebivalce in turiste na ulicah in v lokalih spremljal še nekaj časa. Poleg t. i. coffee shopov so se uveljavili tudi t. i. smart shopi. Večino opojnih substanc in zvarikov za »zdravstvene namene« lahko iz teh prodajaln neseemo tudi čez mejo. Edina vrsta

pripravkov, ki je prepovedana, so t. i. nore gobice, ki imajo halucinogene učinke.

Da v imenu raziskovanja ne bi preveč časa nezdravo preždel v tamkajšnjih lokalih, sem se podal tudi na kolo, ki je eno glavnih prevoznih sredstev v mestu. Koles je v Amsterdamu več kot prebivalcev! Izposojevalnice so na vsakem koraku. Kolesarjenje niti pozimi ne zamre. Pa ne zaradi domnevno višjih temperatur kot pri nas, sploh ne. Z vetrovi v tem delu Evrope se ni šaliti. A kljub ne preveč prijaznemu februarjskem dnevu se mlade družine odpravijo na kolesarski izlet. Za kolesarje je res dobro poskrbljeno. Amsterdam ima 400 kilometrov urejenih kolesarskih poti. V nasprotju z ozkimi in nevarnimi obcestnimi pasovi, ki so največkrat namenjeni kolesarjem v

naši prestolnici, so tukajšnje steze ponekod široke, pravcate dvopasovne ceste. Včasih se na njih znajdejo tudi nič hudega sluteči turisti, ki mislijo, da so še vedno na pločniku. Domačini so na tovrstne »cestne ovire« precej občutljivi in svoje nezadovoljstvo glasno izrazijo z zvonjenjem ali kakšno kolesarsko kletvico.

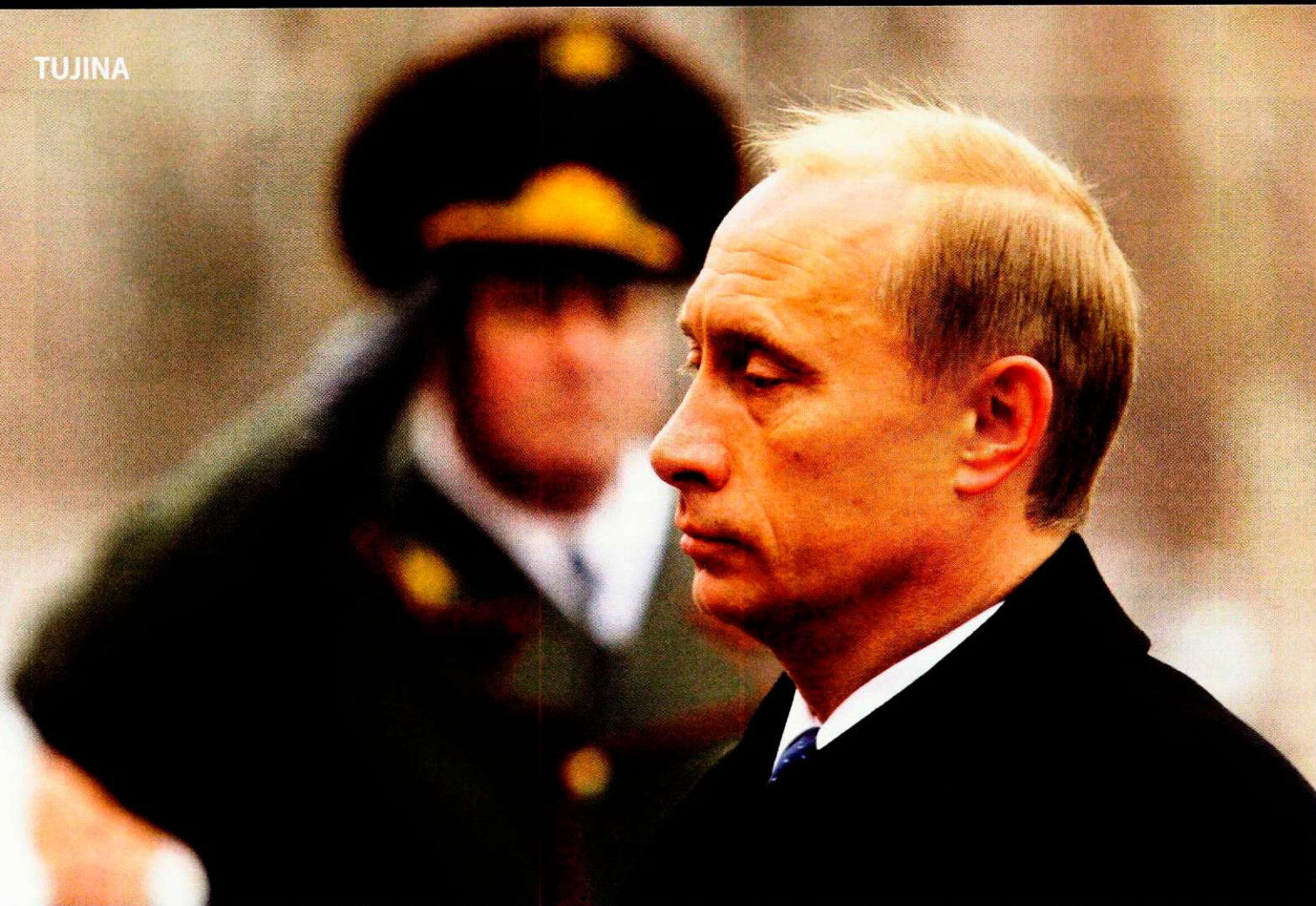
Mesto različnosti Na ulicah je mogoče srečati obraze z vsega sveta. Zdi se, kot da so tam zastopane vse celine in države, ki obstajajo na tem planetu. Skoraj polovico prebivalstva tvorijo narodnostne manjšine. To je videti tudi po najrazličnejših restavracijah. Imigracijska politika je nekdaj slovela kot zelo odprta, vendar so se z umorom ekscentričnega režiserja in kritika islama Thea van Gogha pojavila nekatera vprašanja o integraciji priseljencev v nizozemsko družbo. Morilec mladega režiserja je bil po rodu Maročan, rojen in vzgojen na Nizozemskem. Leta 2005 je vlada za pridobitev državljanstva uvedla izpit; poleg znanja jezika in kulture zajema tudi ogled videoposnetkov deklet, ki se sončijo »zgoraj brez«, in gejevsko poroko.

Sodobni Amsterdam je mesto različnosti in skrajnosti, posrečena zmes kultur in prepričanj, v katerem pa vlada razmeroma dobro medsebojno sožitje. **D**

Dvigovanje večjih predmetov z zunanje strani stavbe

ADRIA
www.adria.airways.com

Ruska diplomacija je pod Putinovim vodstvom aktivno vpletena v vse največje diplomatske spore.

Povelja iz ruske tajge

Ana Müllner, foto: Reuters, BOBO

Ruska zunanja politika doživlja preporod; po nedavnem diplomatskem sporu z ZDA poskuša Kremelj dokazati prevlado tudi na drugih največjih diplomatskih »bojiščih«: v Iranu, Severni Koreji in na Kosovu.

Vse od konca hladne vojne je bila ruska politika, tako notranja kot zunanja, samosvoja in nepredvidljiva. V zadnjem času pa postaja predvsem zunanja politika pod vodstvom ruskega predsednika Vladimirja Putina tudi čedalje bolj neobvladljiva in vztrajno preseneča tako zaveznike kot tudi tradicionalne nasprotnike. Ubiranje stranpoti ruske diplomacije pa niti ne bi bilo tako odločilnega pomena, če ne bi Kremelj v svojem rokavu skrival dveh močnih adutov: stalni sedež v VS Združenih narodov ter eno največjih zalog nafte in zemeljskega plina na svetu. To pa ruskemu političnemu vrhu dovoljuje, da vedno najde način, kako brani svoje interese, bodisi da gre za branjenje zgodovinskih

zavezništev, ohranjanje starih sovražnikov na distanci, samosvojo energetska politiko ali prodajo orožja sumljivim kupcem.

Repriza hladne vojne Dan po izteku mednarodne varnostne konference v Münchnu so bile naslovnice vseh večjih svetovnih časopisov polne napovedi o »novi hladni vojni«, ki naj bi jo izzval Putinov govor. V njem je

Putin kritiziral predvsem vmešavanje ZDA v rusko politiko, hkrati pa opozoril na nevarnosti, ki bi jih prinesla nova oboroževalna tekma med ZDA na eni ter državami, kot sta Severna Koreja in Iran, na drugi strani. S tem je predvsem izrazil prikrito nestrinjanje s tem, da se je morala Rusija po hladni vojni razorožiti po mednarodnem dogovoru, medtem ko je preostali svet le

stopnjeval svoje oboroževanje. Po njegovem enoinpolurnem govoru se je začelo postavljati vprašanje, čemu je rabila Putinova predstava v Nemčiji – spodbujanju ruskih sodržavljanov ali pa krepitevi zavezništva Rusije s tistimi državami, ki so polne dvomov o politiki ZDA in se od nje tudi čedalje bolj oddaljujejo. Hkrati je Putin v ospredje postavil še v zadnjem času aktualno temo, kot je jedrsko in drugo oboroževanje.

Dokazovanje moči Pomen, ki ga ima ruska zunanja politika, se v zadnjem času kaže predvsem pri reševanju najbolj aktualnih sporov, o katerih odločajo znotraj VS ZN, to je pri vprašanju statusa Kosova, reševanju iranskega jedrskega vprašanja in se-

Sedež Združenih narodov

Ruska jedrska elektrarna v Iranu

George Bush in Vladimir Putin – prijatelja ali tekmeča?

vernokorejske krize. A predvsem pri zadnji je Rusija (skupaj s Kitajsko) precej popustila in začela zagovarjati skupno stališče svetovne diplomacije, da mora Pjongjang obvezno opustiti svoj jedrski program. Severnokorejska kriza je posebno poglavje, saj od sveta izolirani režim Kim Džong Ila nima v svetu nobenih zaveznikov in si jih tudi ne želi, svetovna diplomacija pa ni pri nobeni točki dnevnega reda bolj enotna kot pri tem, da mora Severna Koreja obvezno obrzdati svoje jedrske ambicije.

Prav nasprotno pa se dogaja pri vprašanju spornega iranskega jedrskega programa, kjer Kremelj igra vlogo glavnega zaveznika Teherana. Ruski politični vrh vztrajno zagovarja iransko stališče, da ima Iran pravico do razvoja jedrskega orožja v miroljubne namene, kljub temu pa je bil na pritisk drugih članic VS decembra lani primoran podpreti sankcije, ki so jih uvedli ZN, ker se Iran ni želel odreči spornemu bogatenju urana. Moč Rusije pri reševanju iranskega vprašanja je še zlasti pomembna zaradi vseh gospodarskih interesov, ki so se stkali med obema državama. Rusija je z uradnim Teheranom lani namreč sklenila pogodbo o graditvi jedrske elektrarne v iranskem Bušerju, vredne skoraj milijardo ameriških dolarjev. Po novodobni ruski filozofiji je tako kristalno jasno, da bo Rusija, dokler se bo dalo, branila državo, v kateri ima svoje gospodarske interese. Podoben scenarij

Zaradi energetske neodvisnosti in stalnega sedeža v VS ZN lahko Rusija svojo zunanjo politiko spreminja iz minute v minuto.

je ubrala tudi pri reševanju statusa Kosova, kjer kot zgodovinsko ena najmočnejših srbskih zaveznic vztrajno brani interese Beograda in si na vse načine želi obdržati status quo na Kosovu. Rusija je bila tako edina članica VS, ki je ostro zavrnila nedavno predlagani predlog Martija Ahtisaarija o prihodnosti Kosova in tako nemudoma izzvala diplomatsko krizo. S svojimi stališči bo uradna Moskva nedvomno pripomogla k temu, da bo marsikatero vprašanje v VS ZN na dnevnem redu precej dlje, kot bi bilo v nasprotnem primeru. Pri tem pa prav nihče ne more prisiliti moskovske diplomacije, da bi ubirala manj stranpoti; ker Rusija ni več odvisna niti od denarne pomoči niti od uvožene energije, lahko ruski politični vrh ravna povsem svojevoljno. In pri tem je le malo verjetno, da se bo prihodnje leto, ko se bo od predsedniškega po-

Boj za Srednjo Azijo

Če se na prvi pogled zdi, da do največjega navzkrižja interesov med Rusijo in zahodnimi državami ta čas prihaja pri reševanju statusa Kosova in pri iranski jedrski krizi, pravi boj za nadvlado poteka daleč od oči svetovne javnosti – v Srednji Aziji. Območje, ki je bilo na svetovnem političnem zemljevidu vedno nepomembno, postaja čedalje pomembnejše, in to predvsem zaradi svojega izjemnega naravnega bogastva. Z nafto in zemeljskim plinom bogate države, kot so Kazahstan, Azerbajdžan in Turkmenistan, so postale alternativa ruskemu monopolističnemu naftnemu dobavitelju. Slednji je nezanesljiv predvsem zaradi močne vpletenosti Kremlja v dobavo nafte Zahodu, ali bolje rečeno, ruska dobava nafte je čedalje bolj odvisna od dnevno-političnih dogodkov. Spomnimo se samo na zaplete, do katerih je prišlo, ko je Rusija čez noč nehala dobavljati nafto Ukrajini in Nemčiji ter tudi eni svojih zadnjih velikih zaveznic Belorusiji. Zaradi svojega dominantnega položaja med dobavitelji energije je cene svojih naravnih bogastev večkrat podražila tako rekoč čez noč. Zato se ne čudimo, da EU išče nove, zanesljivejše dobavitelje energije na območju Srednje Azije, kar bo ne nazadnje tudi ena prednostnih nalog Slovenije v času predsedovanja EU. Pri tem se odpira vprašanje, ali je srednjeazijsko območje dolgoročno zanesljivejši partner kot Rusija, še posebej države, v katerih še vedno vladajo nasledniki nekdanjega sovjetskega režima.

ložaja poslovil Vladimir Putin, kaj bistveno spremenilo.

Novi ljubezenski trikotnik

S tem ko se je moskovska politika začela oddaljevati od zahodnih držav, se je začelo iskanje zaveznikov drugod. In tu se je Rusija presenetljivo obrnila na vzhajajoči azijski velesili Indijo in Kitajsko, državi, ki sta bili v zgodovinskem pogledu vedno prej ruski sovražnici kot partnerici. Dogovor o sodelovanju na gospodarskem in energetskem področju so vse tri države podpisale lani, sklenitev pakta pa predstavlja le uradno sklenitev nekajletnega tesnega sodelovanja. Novi azijski trio tako šteje tri najhitreje rastoča gospodarstva na svetu, obsega 40 odstotkov svetovnega prebivalstva in razpolaga s polovico vse svetovne jedrske energije. Hkrati sklenjeni pakt predstavlja resen izziv ZDA, saj si vse tri države želijo izpodrinuti ZDA z mesta ta čas najmočnejše države na svetu. Uradnemu Washingtonu sicer to ne povzroča resnejših preglastic, saj je predvsem Indija (in tudi Kitajsko) ena pomembnejših ameriških zaveznikov tako na gospodarskem kot na političnem področju. Malo verjetno pa je, da bi se Indija zaveznitvi z ZDA odpovedala v zameno za pristnejše prijateljske odnose s Ru-

sijo. Signali, ki jih prejemamo iz Azije, nam tako sporočajo, da je sodelovanje med tremi velesilami predvsem energetske narave; Indija in Kitajsko z naraščajočimi energetskimi potrebami potrebujejo nove dobavitelje naravnih bogastev, kar predstavlja ogromno tržno nišo za ruska podjetja. Pri tem pa se odpira vprašanje, ali se bo uradna Moskva tudi do novih odjemalcev začela obnašati tako mačehovsko, kot to počne do svojih starih kupcev – zahodnih držav. **D**

Radio VIVA
FM 102.1
99.5 stereo RDS
M.Sobota tel: 02/537-1949

Slave Klavora 1
9000 Murska Sobota
Slovenija
tel.: 02/537 1949
fax.: 02/537 1948
GSM: 041/34 66 46
GSM: 031/34 51 51
<http://www.radio-viva.com>
e-mail: viva@radio-viva.com

Odpis dolga

Nemčija je napovedala, da bo Liberiji odpisala vseh 230 milijonov dolarjev, ki jih ta država dolguje Berlinu. Napoved Nemčije je prišla dan po tem, ko so ZDA napovedale, da bodo Liberiji odpisale celoten dolg v višini 391 milijonov dolarjev. Ameriški predsednik George Bush se je medtem že drugič v letu dni sešel z liberijsko predsednico Ellen Johnson-Sirlea.

Po srečanju je tudi vse druge države upnice pozval, naj sledijo zgledu ZDA in Nemčije. Liberija skupno dolguje 3,7 milijarde dolarjev, od tega približno 1,5 milijarde Mednarodnemu denarnemu skladu in Svetovni banki, kar je predvsem krivda nekdanjih avtoritarnih vladarjev, kot sta bila Samuel Doe in Charles Taylor. V zadnjih 20 letih pa je bila skoraj nenehno v državljanski vojni, ki je zahtevala okoli 250.000 smrtnih žrtev.

Pomoč Mozambiku Evropska komisija je namenila dva milijona evrov nujne pomoči za žrtve poplav v Mozambiku. Že dan

Poplave so prizadele štiri države na jugu Afrike, med njimi pa je najhujše posledice utrpel prav Mozambik. Na desetine ljudi je umrlo, tisoči so ostali brez strehe nad glavo. Deževna sezona v tej državi običajno traja do konca marca, letošnja količina padavin pa je izjemno visoka.

Operni ples Le malo je manjkalo, pa bi gostitelj Richard Lugner ostal brez osrednje zvezde letošnjega dunajskega opernega plesa Paris Hilton. Hiltonova je namreč pred odhodom pozabila podaljšati veljavnost potnega lista, zato so ji oblasti na letališču v Münchnu prepovedale let v Avstrijo. Nadaljevanje potovanja so

ji odobrili šele, ko je zanjo jamčila ameriška veleposlanica na Dunaju Susan McCaw.

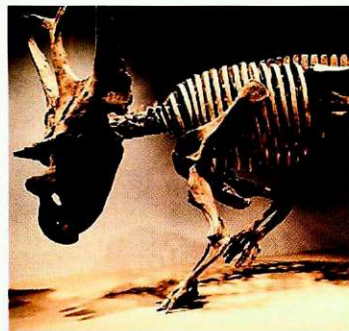
Fosilni odtisi Neki mehiški kmet je na območju, kjer je nekdanj potekala rečna struga, odkril okrog štirideset odtisov stopal dinozavrov,

ki bi po mnenju biologa Oscarja Polaca utegnili biti stari celo do 110 milijonov let. Odtise so našli v osrednji Mehiki in pripadajo trem prazgodovinskim vrstam dinozavrov, ki so k reki prihajali pit. Polaco trdi, da je treba opraviti dodatne raziskave, da bi ugotovili, za katero vrsto dinozavrov natančno gre. Odtisi so dolgi okrog 60 cm.

Dragocenost Neki rudar je v reki Kongo na severovzhodu Demokratske republike Kongo našel 143-karatni diamant. Amos Maseko je naletel na kamen v reki blizu kraja Banali, 129 kilometrov severno od Kisanganija, kjer pogosto naletijo na diamante, a velike le od enega do treh

prej je odobrila 12 milijonov evrov pomoči za izboljšanje pripravljenosti lokalnih skupnosti v Srednji Ameriki in Osrednji Aziji na naravne nesreče.

TUJI TISK

Daily Telegraph

Filozofija v vrtcu

V želji, da bi povečali IQ otrok in njihovo samozavest, jih je najbolje že od tretjega leta naprej učiti filozofije. Če bodo na Škotskem dobili dodatna sredstva za razširitev programa, ki že uspešno deluje v osnovnih šolah, bodo tudi

otroci v vrtcih začeli »razpravljati« o etiki, problemih življenja in temeljih znanja. Seveda se mladim mislecem ne bo treba učiti Decartesove teorije ali se poglobljati v bistvo postmodernizma. Za stimulacijo pogovorov, debate bo pedagog otrokom kazal slike in pripovedoval zgodbe, ne pa lekcij ali pogledov posameznih filozofov. Takšno zgodnje učenje namreč dolgotrajno pozitivno deluje na učence. Učenci, ki so v osnovni šoli obiskovali tečaj Mišljenje skozi filozofijo pred šestimi leti, so svoj IQ povišali povprečno za 6,5 točke. Pri teh učencih so opazili tudi višjo samozavest in boljše čustvene reakcije, kar je pripomoglo k izboljšanju vedenja v razredu.

La Repubblica

Skrivna soba

»V sobi v cerkvi sv. Petra, kamor se je ponavadi umaknil Michelangelo.« Nekaj besed iz dokumenta, ki je nastal leta 1557, razkriva eno od ugank Vatikana, ki je vznemirjala generacije znanstvenikov. Gre za kraj, kjer je Michelangelo v

Rimu živel, ko je bil glavni arhitekt Petrove bazilike. To obdobje se je začelo prvega januarja 1547, ko je po naročilu papeža Pavla III. vodil graditev nove cerkve sv. Petra, in se končalo 18. februarja 1564, na dan njegove smrti. Zahvaljujoč temu dokumentu in iskanju v papeškem arhivu v Vatikanu zdaj natančno vedo, da je bilo prebivališče Michelangela v notranjosti cerkve sv. Petra skoraj v samem srcu sedanjega arhiva. Toda to ni bilo veliko stanovanje, bolj verjetno je bil majhen kabinet, kjer so ga lahko obiskali in kjer je veliki mojster lahko delal daleč od radovednih oči. Do sedaj nihče uradno ni vedel, kje je bilo Michelangelovo bivališče, vedeli so le, da je bilo v bližini.

karatov. To je bilo prvič, da so našli tako velikega. Diamant so prodali za 1,4 milijona dolarjev, provizija od prodaje libanonskega poslovnega pa bo šla Masekovemu rudarskemu združenju.

Poštenost je še Newyorški taksist Osman Chowdhury, ki se je priselil iz Bangladeša, je malce

dvignil ugled šoferjev rumenih vozil v ameriškem vele mestu, saj je pozabljeni potnik vrnil kovček, v katerem je bilo 31 diamantnih prstanov, čeprav mu je za vožnjo pustila »nesramno« majhno napitnino 30 centov. Po vrnitvi izgubljenih diamantov je dobil nagradni ček za 100 dolarjev.

41-letni Chowdhury iz Queensa je dejal, da se je vse življenje trudil biti pošten in da ga ni niti za trenutek zamikalo, da diamantov ne bi vrnil. Kovček so našli njegovi naslednji potniki.

Snežni kaos Obilno sneženje je na severovzhodu ZDA povzročilo pravcati prometni kaos, zlasti v letalskem prometu. Celo prestolnica Washington je zasnežena, zaprti sta tudi obe letališči. Tudi na vseh treh ameriških mednarodnih letališčih so zaradi sneženja odpovedali več sto letov. Na drugi strani sveta je medtem sneg povzročil povsem drugačne skrbi – v Katmanduju v Nepalju je snežilo prvič v 62 letih. Snežilo je dobrih 45 minut, a se sneg ni oprijel zaradi previsokih temperatur. Čeprav je Nepal država v najvišjem gorovju sveta,

pa temperature v večini te države ne padejo pod ledišče, zato sneženje v Katmanduju ni običajno.

Zlate kamele Savdski kralj Abdulah je nemško kanclerko Ange-

lo Merkel med njenim obiskom v Riadu presenetil z zlatim darilom. Med cirkuško predstavo v kraljevi palači so namreč prinesli velik zelen zaboj in ga podarili Merklovi. V zaboju je bilo dvanajst zlatih kamel, postavljenih na plošči okoli vodnjaka, v katerem je bila voda iz kristala. Merklova se je vidno ganjena zahvalila za darilo in

ga pohvalila kot »čudovito«. V arabskem svetu je kamela simbol uspeha in lepote.

Zasilni pristanki

V Indiji se čedalje več ljudi podaja na potovanja z letali, vendar neizkušeni potniki pilotom in stekardesam večkrat povzročajo preglavice. Po poročanju se nepotrpežljivi potniki med čakanjem pilota na dovoljenje za pristanek večkrat prerivajo do pilotske kabine in zahtevajo, naj že končno pristanejo. V zadnjem času sta dva potnika celo poskušala odpreti vrata letala, ker so po njunem mnenju predolgo čakali na pristajalni stezi, tretji potnik pa je poskušal odpreti zasilni izhod. V Indiji se zaradi naraščajočega življenjskega standarda čedalje več potnikov odloča za potovanje z letali. Prej so večinoma potovali le z avtobusi in vlaki, na katerih so odprta vrata nekaj običajnega.

Vir: STA

TUJI TISK

The Guardian

Razkriti nameni

Skupina vodilnih nevrofiziologov je izdelala precej zanesljivo metodo o tem, kako se poglobiti v globine človeških možganov in brati namene določenega človeka, še preden jih zares začne uresničevati. Slednje predstavlja resno etično

vprašanje, saj ni lahko odgovoriti, kdaj in kako bo v prihodnosti mogoče uporabljati tehnologijo branja možganov. Skupina raziskovalcev je uporabila skeniranje možganov z visoko ločljivostjo in ugotovila modele dejavnosti možganov. Tako so prvič lahko opredelili, kaj človek namerava delati v bližnji prihodnosti. Te ugotovitve so pokazale na veliko hitrost, s katero se razvija nevrofiziologija. Če bodo branje možganov izpopolnili, ga bo hitro mogoče uporabiti pri raziskovanju delovanja prestopnikov in teroristov. Vprašanje pa je, ali si sploh želimo postati družba iz filma Stevna Spielberga Minority Report, v katerem so ljudje po zaslugi branja misli obsojeni, še preden naredijo kakšno kriminalno dejanje.

Mignews

Poštni golobi

Kako poštni golobi najdejo pot do doma, do svojega golobjnjaka, četudi so od njega oddaljeni na stotine kilometrov? Za orientacijo ptice uporabljajo magnetno polje zemlje in z njegovo pomočjo določajo svojo lokacijo glede na

dom. Med poskusom so izpustili poštne golobe na območju Nove Zelandije, kjer je magnetno polje po naravi iznakaženo, nepravilno. Ideja za poskus je bila naslednja – če intenzivnost magnetnega polja vpliva na sposobnost ptice orientacije v prostoru, bi golobi morali biti na območju Nove Zelandije dezorientirani. Odkrili so, da so ptice preletele do štiri kilometre v napačni smeri, paralelno ali pravokotno na spremembe v lokalnem magnetnem polju, potem pa so se spet normalno orientirale v prostoru, in to takoj, ko so priletele za meje anomalije. Navigacijski sistem golobov očitno deluje zelo dobro.

INTERVJU

Dr. Jan Žan Oplotnik

Treba je imeti občutek za spremembe

Denis Vengust, foto: Gregor Pohleven

Dr. Jan Žan Oplotnik je docent na Ekonomsko-poslovni fakulteti v Mariboru, raziskovalec na Ekonomskem inštitutu Pravne fakultete v Ljubljani, član strateškega sveta vlade za gospodarstvo in član nadzornega sveta časopisne hiše Delo. Predava področje finančnih trgov, podjetniških financ in mednarodne ekonomije. Kot svetovalec sodeluje predvsem na področju priprave razvojnih strategij večjih gospodarskih sistemov. Zapis v bibliografski bazi pokaže 289 bibliografskih enot, od tega okoli 50 znanstvenih prispevkov, 60 strokovnih člankov, soavtorstvo dveh knjig in več nastopov na različnih srečanjih doma in v tujini.

Oktobra je bil s strani predsednika vlade Janeza Janše imenovan nov strateški svet za gospodarski razvoj, katerega član ste tudi vi. Kakšna sta poslanstvo in vizija sveta?

Strateški sveti kot tudi strateški svet, o katerem govoriva, že v svojem imenu nosijo svoje poslanstvo in vizijo, to je »pogled naprej«, pogled k bolj dolgoročnim ciljem, ki jim želimo slediti. Če bi ta pogled konkretiziral, bi lahko rekel, da sledimo tistemu, kar je zapisano v Strategiji razvoja Slovenije in lizbonski strategiji kot širši strategiji, s katero naj bi se, vsaj implicitno, strinjale vse članice EU. Še konkretnije, šlo naj bi za zagotavljanje vzdržne in stabilne gospodarske rasti. No, na tej točki bi si upal dodati malce svojega videnja, saj menim, da ste me želeli vprašati predvsem o tem. Sam ne vidim strateškega sveta kot nekakšnega »nadzornega organa« vlade, ki ocenjuje, ali slednja dobro dela in ali sledi prej omenjenim ciljem, temveč kot nekoga, ki zna stvari »pogledati tudi drugače«. Hiter tempo življenja nam namreč velikokrat onemogoča globlji razmislek o stvareh, ki se dogajajo okoli nas in nas ne nazadnje peljejo v prihodnost. Samoumevno sprejemanje vsega, kar prihaja od zunaj in je nemalokrat le »prekopirano« v nas, nam lahko kaj hitro bolj škodi kot koristi, posebej če se ne vprašamo o tem, ali je to tisto, kar resnično želimo. Osebnostno menim, da moramo biti v današnjem času še pozornejši na to, kaj si predstavljamo pod pojmom »vzdržna in stabilna gospodarska rast«. Zame gola statistična ocena v obliki večno rastočih števil in

donosov še zdaleč ne pomeni tudi dejanskega dviga kvalitete življenja v neki družbi. In ravno ta me osebno najbolj privlači – kako vnesti v današnji svet spet Človeka (z velikim Č).

Menite, da je v svetu zbranega dovolj heterogenega znanja, ali mislite, da bi potrebovali še kakšnega strokovnjaka (za katero področje)?

V sodobnem svetu globalizacije, informatizacije in drugih –izacij znanje oz. dostop do znanja kot informacije ni več vprašanje. Bolj kot heterogenost znanja nam manjka videnje, ki bi ga lahko primerjali tudi z izrekom, da zaradi dreves ne vidimo gozda. Videnje čim celovitejše slike pa je po mojem mnenju posledica sposobnosti sinteze in hitrega vpogleda v celoto delovanja gospodarskega sistema. Če strateški svet potrebuje kakšne dodatne informacije o področjih, kot poročevalca povabi katerega izmed zunanjih ozko specializiranih strokovnjakov, ki opiše in poda analizo obstoječega stanja. Kljub vsemu spoštovanju do ozko specializiranega znanja pa menim, da je to lahko včasih prej slabost kot prednost pri odgovarjanju na strateška vprašanja. Saj slednje vendar že po svoji naravi pomeni videti več, videti drugače in šele tako se lahko naredi t. i. miselni preboj, ki že po teoriji evolucije vnese v sistem novo kvaliteto, ki nadomesti neproduktivno širjenje oz. kvantiteto.

Predsednik prvega strateškega sveta Mičo Mrkaić je mnenja, da bi bilo dovolj, če bi bili v svetu trije ljudje, sicer pride do notranje paralize. Mislite, da je sedanje število svetovalcev (13) preveliko?

Če gornje razmišljanje povežem z izjavo svojega kolega Mrkaića, bi se s tem vsekakor strinjal, čeprav se sam ne bi omejeval s številkami, dokler je v skupini povezovalno ozračje. Ljudi, ki znajo videti drugače, ni nikoli preveč, seveda pa nas pri tem ne smejo voditi le motivi, interesi in želje po ozki osebni afirmaciji.

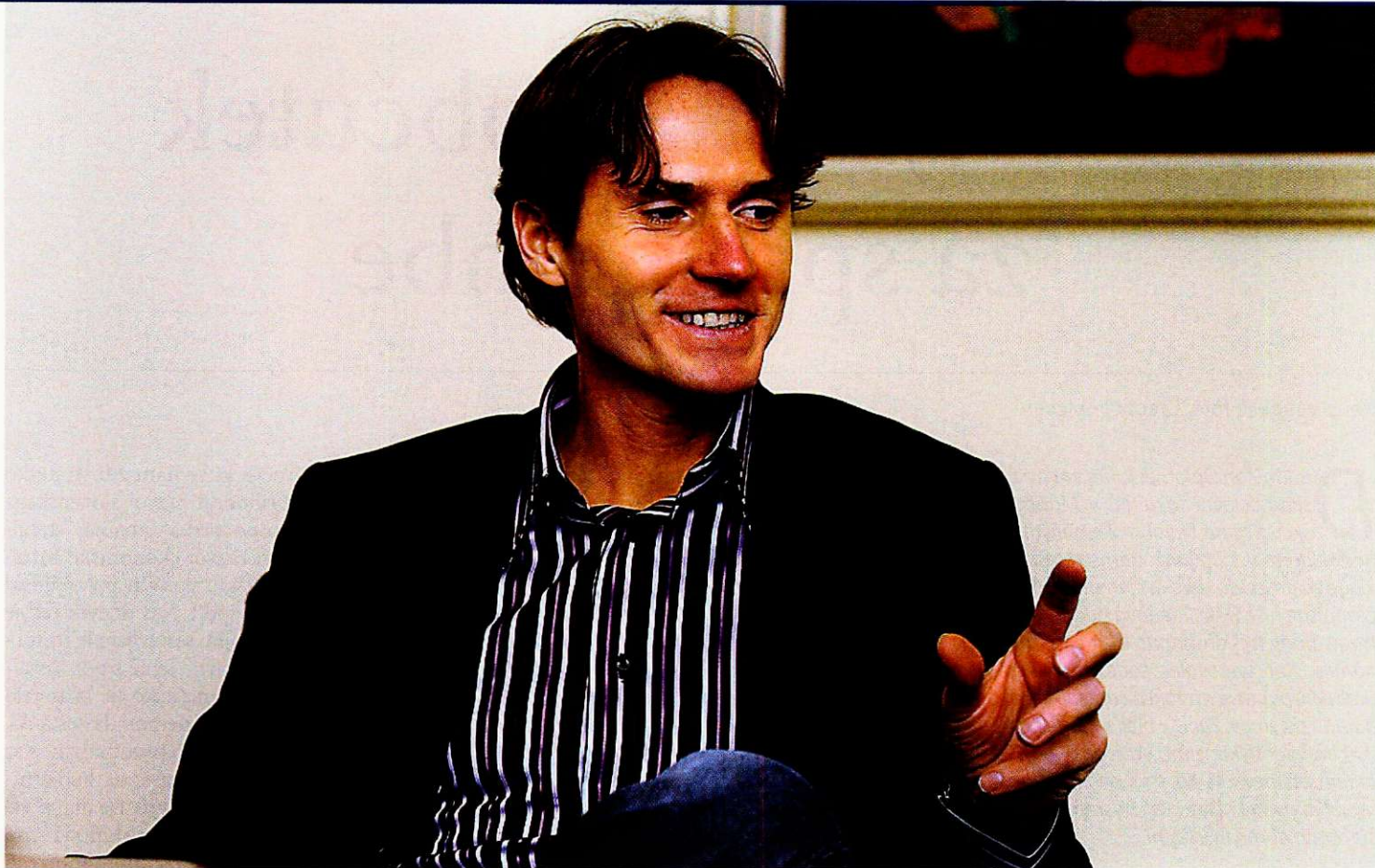
Kakšen je način dela in katere so prednostne teme, ki jih obravnavate v svetu?

Skupaj s predsednikom sveta prof. Senjurjem smo v začetku sklenili, da se bomo srečevali enkrat na mesec in vsakokrat obrav-

navali eno področje, ki se nam zdi strateško pomembno za prihodnji razvoj slovenskega gospodarstva (gospodarska gibanja, stabilnost javnih financ, razvoj ekonomske infrastrukture, demografski trendi in pokojninski sistemi, finančni trgi ipd.). Naš dnevni red je zelo kratek in ga običajno sestavljajo le tri točke: uvod, obravnava glavne teme s poročevalci in razno. Vse skupaj naj tako ne bi trajalo več kot tri ure. Tudi sam menim, da sestanki, ki trajajo več kot toliko, niso produktivni. Vse prevečkrat namreč pozabljamo, da ljudje nismo računalniki, ki so sposobni ure in ure vrtni isti program. Ob tem ne mislim, da smo ljudje manj sposobni, nasprotno, zmoremo nekaj, česar stroji ne bodo zmogli nikoli – naravno inteligenco, kreativnost ali modrost, če že hočete. Računalniki namreč ne zmorejo nikoli producirati nečesa, kar ni že prej, vsaj v latentni obliki, zapisano v njihovih programskih shemah in podatkovnih temeljih. Naj mi strokovnjaki, ki raziskujejo t. i. umetno inteligenco, oprostijo, vendar sam vanjo ne verjamem in se mi tudi ne zdi potrebna, dokler imamo tisto, kar mislim, da ne bi smeli nikoli izgubiti – človeka in njegovo naravno inteligenco.

Katera področja so po vašem mnenju najbolj potrebna reform in kje pričakujete, da se bodo te tudi izvedle?

Glede na to, da lahko o problemih in katastrofičnih scenarijih vsak dan slišimo, vidimo in beremo v medijih, jih ne bi ponavljal. Lahko bi sicer izpostavili ta čas najbolj aktualne, npr. pokojninski sistem, javno zdravstvo in šolstvo, administrativne ovire pri poslovanju podjetij, morda delno tudi še davčni sistem in vlogo države v gospodarstvu, vendar se kot raziskovalec in akademik, ki ga zanima zdrav razvoj ekonomije, ne smem izgubljati v dnevnih trendih bolj, kot je to potrebno. Reforme so namreč pojem, ki se lahko hitro zlorabi v te ali one namene, dejstvo pa je, da beseda pomeni enostavno spremembo. In vsak živeči organizem, kamor sodi tudi gospodarstvo, se nenehoma spreminja, pa če to želi ali ne. Problematičnost sprememb je lahko le v tem, če želimo z njimi v določenem trenutku »izsiliti« več, kot smo sposobni »prebaviti«, nekaj, ►

Seveda je uresničitev včasih povsem akademskih in teoretičnih rešitev precej težko delo v vsakdanji politični realnosti.

► kar še ni dozorelo ali ne sodi v naš čas. Takšno ravnanje prinaša za sabo močan odpor, in ker gre pri posegih v gospodarstvo pravzaprav za posege v ljudi, se lahko ne dovolj modro pripravljene reforme sprevržejo v »posilstvo«. S tem ne zagovarjam t. i. gradualističnega pristopa k spremembam pa tudi ne šokterapije. Gre za preprosto sledenje naravni logiki stvari. Povedano drugače, treba je imeti občutek, kdaj se ladja pelje v napačno smer in zaradi tega ne bo dosegla zelenega cilja, si to dejstvo priznati in narediti ustrezno korekcijo. Večje ekonomske reforme imajo še eno posebnost, to je, da so cilji arbitrarni in včasih lahko povsem diametralno nasprotni. V temelju pa vedno obstaja dilema razdelitve dodane vrednosti med udeležence. Pri tem namenoma ne ločujem na kapital in delo, saj za obema stoji posameznik, človek torej, nikakor ne abstraktna tvorba, kot bi nekateri dandanes želeli prikazati (npr. multinacionalka, globalno podjetje, korporacija ipd.).

Vas moti, da je strateški svet »le« svetovalni organ in nima pooblastil, ali vam to po drugi strani ustreza? Koliko, mislite, bo pri tem vlada upoštevala mnenje strateškega sveta?

Resnega družbenega ekonomista pooblastila ne bi smela nikoli zanimati. Če bi člane strateškega sveta zanimala moč hierarhije, ki izhaja iz formalnih pooblastil, potem bi s tem implicitno priznali, da ne verjamemo v moč argumentov in zdravega razuma. Koliko in ali sploh vlada upošteva nasvete, pa je precej nepomembno vprašanje, saj bi težko rekli, da premier in mnogi ministri, ki danes aktivno sodelujejo v debatah na sejah strateškega sveta (predvsem Andrej Bajuk in njegov kabinet, nazadnje pa tudi minister Božič in minister Vizjak), ostanejo imuni na sklepne ugotovitve. Seveda je uresničitev včasih povsem akademskih in teoretičnih rešitev precej težko delo v vsakdanji politični realnosti.

Od konca decembra 2005 ste tudi član nadzornega sveta Dela. Ste zadovoljni s poslovnimi izidi družbe? Lahko pričakujemo v prihodnje kakšne večje spremembe?

Naj najprej povem, da pri delu v NS neizmerno uživam, saj kot profesor financ lahko neposredno preverjam, koliko akademskega znanja se da uporabiti v vsakdanjem poslovanju podjetja. Nema lokrat sem tako pozitivno

kot negativno presenečen. Poslovni izidi podjetja se izboljšujejo in z njimi sem relativno zadovoljen. Delo je namreč za slovenske razmere veliko podjetje s 500 zaposlenimi, ki nase veže še več ljudi in podjetij zunaj sebe. Posledično so spremembe, še posebej na tako občutljivem področju, kot so mediji, proces, ki traja. Spremembe, o katerih sprašujete, najverjetneje občutijo tudi druge medijske hiše. Namerno ne uporabljam več izraza časopis in časopisna hiša, saj so spremembe, ki se dogajajo, usmerjene predvsem v pojmovanje tovrstnih podjetij kot medija oz. kot multimedijskega prenašalca in oblikovalca vsebin. Sam bi si poleg prenašalcev vsebin želel čim več takšnih novinarjev, ki informacijo ne samo povzamejo, ampak do neke mere tudi oplemenitijo z dodajanjem različnih perspektiv, tudi lastnih.

Slovenski avtocestni križ bo čez nekaj let zgrajen. Kako bo to vplivalo na splošno gospodarsko stanje v Sloveniji? Kakšni so pozitivni in negativni učinki graditve avtocestnega križa in kako bi lahko slednje zmanjšali oziroma odpravili?

Gospodarska infrastruktura ima v ekonomiji podobno vlogo kot ožilje v organizmu, povezuje in napaja celice (ekonomske subjekte) z nujno potrebnimi snovmi (resursi). Poleg omenjene primarne vloge ima graditev avtocest v Sloveniji še dodaten učinek; ta se kaže v povečani gospodarski dinamiki določenih sektorjev (predvsem gradbeništva),

slednja pa prek multiplikativnih in pospeševalnih učinkov blagodejno deluje na večino drugih dejavnosti (proizvodnja strojev in opreme, trgovina, poslovne storitve ipd.). Negativne posledice se lahko kažejo le v napačni oceni dejanskih potreb gospodarstva, ali po domače povedano, da nekaj počnemo samo zato, da počnemo. Druga negativna posledica je lahko tudi pretirano zadolževanje za investicije, ki ekonomsko niso upravičene. Seveda je tudi tu dejavnik relativnosti izjemno močan, saj bo za nekoga, ki se mu je vrednost nepremičnine ob novozgrajenem avtocestnem odseku podvojila ali celo potrojila, imel o tem drugačno mnenje kot npr. mlad par, ki zaradi norega divjanja cen nepremičnin ne zmore nakupa lastnega stanovanja ali hiše.

Sistem financiranja križa je do leta 2003 temeljil pretežno na namenskih proračunskih sredstvih; po novem se DARS za graditev avtocest večinoma zadolžuje, namenska sredstva pa so minimalna. Kako ocenjujete takšno politiko finančnega ministra?

O tem sem s finančnim ministrom že večkrat govoril in gotovo imajo tudi njegovi argumenti svojo težo. Kljub temu menim, da je namenski denar za enega tako vsesplošno zaželenih projektov v Sloveniji, kot je graditev avtocestnega omrežja, v določenem obsegu več kot upravičen. Naj spomnim, da graditev avtocestnih odsekov pri nas ne pomeni samo polaganja asfalta, temveč vnaša v prostor že omenjeno dinamiko in razvoj. Dodana vrednost, ki se na ta način ustvarja, pa je prav, da se delno financira tudi iz skupne vreče, še posebej če lahko program zaradi tega hitreje in bolj nemoteno poteka.

Ste tudi strokovnjak za lokalno samoupravo. Zakaj v večini slovenskih občin ni zaznati večjega razvojnega preboja? Kako na to vpliva način financiranja občin? Kje vidite največje prednosti in priložnosti za slovenske občine? Katere občine oziroma župani se po vašem mnenju uvrščajo med najboljše v Sloveniji?

Z lokalno samoupravo se resnično ukvarjam že kar nekaj časa, vendar predvsem z makroekonomskega pa tudi s finančnega vidika. Predvsem me pri tem zanima namen nekega početja; pri lokalni samoupravi torej njen namen, kot finančnika pa tudi ustvarjanje zadostne gnotne podlage za uresničevanje tega namena. O razvojnih preobratih posameznih občin in o izpostavljanju »paradnih konjev« se mi ta čas ne zdi primerno govoriti, saj občin in ljudi, ki jih vodijo, ne poznam dovolj in bi lahko komu naredil krivico. Vsekakor pa menim, da se med najboljše uvrščajo tiste občine, župani in občinske uprave, ki znajo iz svojega okolja potegniti najboljše in uporabiti lastne potenciale za svoj ekonomski razvoj. Konec koncev lahko s takšnim ravnanjem upravičijo temeljni namen lokalne samouprave in njeno avtonomnost, ki pravi, naj bi

decentralizirane enote bolje poznale potrebe in možnosti lokalnega okolja in s tem prek fiskalne avtonomije in samostojne porabe finančnih virov lahko ustvarjale večjo dodano vrednost, kot če sredstva za decentraliziran razvoj zbira država in jih nato po določenem ključu deli naprej. S tega vidika se mi zdi, da tudi obstoječi zakon o financiranju občin še ne vnaša dovolj motiva županom in občinski upravi, da bi poiskali svoje konkurenčne prednosti in za njihovo izkoriščanje imeli tudi formalne nastavke v zakonu (npr. avtonomno določanje nekaterih davčnih oblik, stopenj in predmeta obdavčitve). Posledično so v preteklosti zato župane vse prevečkrat ocenjevali po njihovi sposobnosti (beri: agresivnosti) za pridobivanje državnih pomoči, kot da bi nihče ne verjel, da je občina lahko uspešna tudi z lastnimi resursi in potenciali.

Zakaj v Sloveniji ni velikih mest oziroma zakaj je stopnja urbanizacije v primerjavi s primerljivimi državami tako nizka (»Družbe, primerljive s Slovenijo, imajo bistveno višjo, približno 80-odstotno stopnjo urbanizacije, na vrhuncu pa kar 95-odstotno. V Sloveniji je ta dosegla največ 60 odstotkov, krivulja pa že drsi navzdol.«)?

Za to dejstvo sem pravzaprav kar vesel, saj ekspanzije velikih mest pravzaprav ne vidim kot velik napredek. Morda je ta vaš podatek še en dober primer, kako lahko nekritično povzemanje zunanjih kazalnikov razvoja prej poslabša kot izboljša kakovost življenja posameznika. Osebnostno namreč življenja v velikem

mestu ne vidim kot veliko prednost, pri tem pa mislim, da delim razmišljanje večine Slovencev. Sam sem pred leti kar nekaj časa živel po velikih prestolnicah sveta, med drugim v novem upravnem središču EU Bruslju, in kaj več od želje po čimprejšnji vrnitvi v bolj naravno, čisto in svobodno okolje, ta mesta v meni niso mogla prebuditi. Vsa ta evforija okoli urbanizacije in seljenja v mesta me pravzaprav spominja na znano ustvarjanje problemov z namenom, da bi jih kasneje lahko reševali. Osebnostno sem popolnoma zadovoljen z dejstvom, da Slovenija zaradi svoje preteklosti, geografske raznolikosti in lege ni podlegla preveliki urbanizaciji. Pa tudi prave potrebe zanjo ni. Ne znam si namreč zamisliti Slovenije brez njenih tisočerih vasic, ki jih lahko v lepem sončnem dnevu po mili volji obiskuješ s kolesom in raziskuješ njihov poseben vonj in okus. Raznolikost je nekaj, za kar menim, da Slovenija s takšnim načinom poselitve ohranja, in takšnega zaklada ne smemo izgubiti samo zaradi statistike in števil, ki govorijo o nekakšnih trendih! Pomislimo drugače – vsa urbanizacija se je in se dogaja tudi zato, ker ljudje niso imeli izbire in jim je selitev v mesta pravzaprav omogočala preživetje. Slovenci to izbiro imamo, čeprav se bojim, da jo lahko s kakšnimi nepremišljenimi potezami in sledenjem vsesplošnim statističnim resnicam in kazalnikom razvoja hitro izgubimo. A oprostite, to je moje osebno razmišljanje, ki je lahko inficirano tudi z dejstvom, da sem zadnje tri dni preživel pred računalnikom in v svoji mestni pisarni.

Ne znam si zamisliti Slovenije brez tisočerih vasic, ki jih lahko v lepem sončnem dnevu po mili volji obiskuješ s kolesom in raziskuješ njihov vonj in okus.

Poleg tega, da ste član vladnega strateškega sveta in nadzornega sveta Dela, ste docent na mariborski Ekonomsko-poslovni fakulteti (EPF) in raziskovalec na Ekonomskem inštitutu Pravne fakultete (EIPF). Kako vam uspe usklajevati delo? Še najdete kaj časa zase, za sprostitev in za svoje najbližje?

Ali mi uspeva? Pogosto me namreč preveča občutek, da smo ljudje pač postavljeni v določeno okolje in položaj, kjer se lahko bodisi odločimo, ali bomo v zadevah, ki nam prihajajo nasproti, sodelovali ali pa jih samo opazovali. Sam imam v glavi precej nemiren miselni aparat, ki mi ne dopušča dolgega počitka. Čas za sprostitev izkoristim predvsem za umik iz vsakdanjega okolja, polnega majhnih in večjih stvari ter dogodkov, v okolje, ki mi omogoča stvari »prebaviti« in jih pogledati z določene, včasih tudi kritične razdalje. Tam najdem tudi čas za svoje najbližje, ki pa bi ga seveda želel imeti še več. **D**

Vhodni slavalok na ljubljanskih Žalah

Slovenski Michelangelo

V. M., foto: arhiv Demokracije

Arhitekt Jože Plečnik, čigar 50. obletnice smrti se spominjamo letos, je bil umetnik z veliko ustvarjalno intuicijo in izbranim okusom. Pred kratkim smo pisali o monografiji o njegovem delu. Naj predstavimo še eno: o sakralni umetnosti.

Izdala jo je založba Ognjišče, njen avtor je Damjan Prelovšek, naslov pa *Plečnikova sakralna umetnost*. Čeprav je pri Plečnikovem delu vse lepo, se

knjiga posveča njegovi sakralni umetnosti, ki ji je mojster namenil največ pozornosti. Avtor je vsebinsko zastavil kronološko. Najprej je prikazal Plečnikovo mladostno

zorenje in nato dunajska študijska leta. Pri dunajskem obdobju (od leta 1892 do 1911) je osvetlil naslednje teme: učenec Otta Wagnerja, srečanje z italijansko umetnostjo,

prva leta samostojnosti, natečaj Leonove družbe, Johann Evangelist Zacherl, razstava sakralne umetnosti v Secesiji, reformator cerkvene umetnosti, povečanje

Bogojina – kapitel stebra na oltarju in vratca tabernaklja na oltarju

Bogojina – gong v prezbitერი

Barje – monštranca

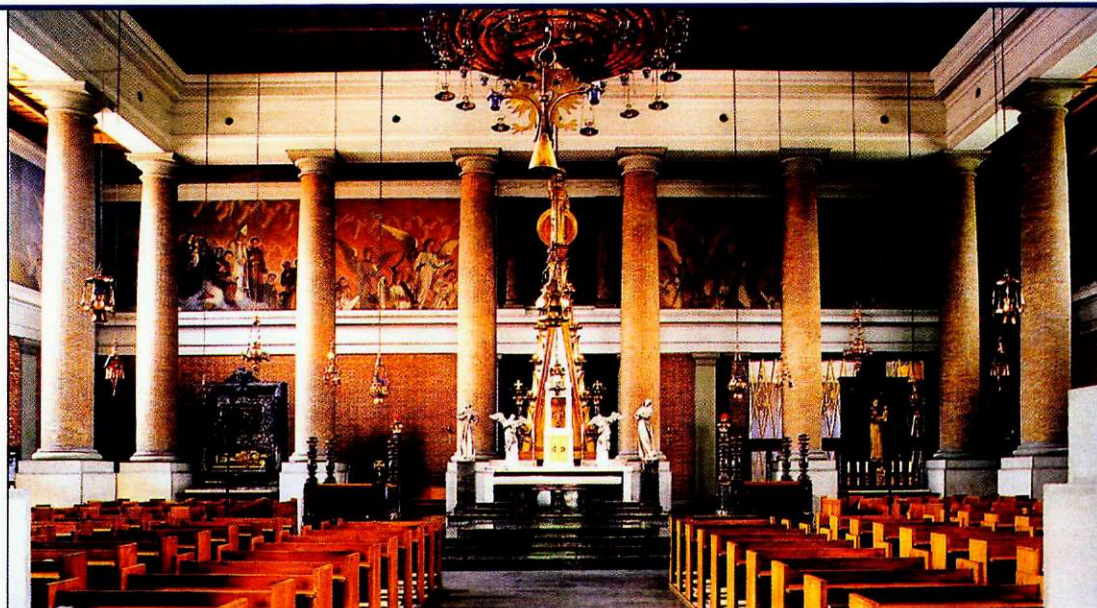
romarske cerkve na Trsatu in cerkev Svetega Duha na Dunaju.

Višek ustvarjalnosti Iz naslednjega, praškega obdobja (od leta 1911 do 1921) Prelovšek prikaže Plečnikovo profesuro na umetnoobratni šoli v Pragi in začetek načrtovanja cerkve presvetega Srca Jezusovega v Pragi.

Osrednji del knjige je namenjen Plečnikovi vrnitvi v Slovenijo oziroma letom velikih gradenj, ki so zaznamovane z njegovo roko. Najprej je prikazanih šest cerkev: sv. Frančiška v Šiški, v Bogojini, v Pragi, sv. Antona Padovanskega v Beogradu, Matere božje lurške v Zagrebu, sv. Mihaela na Barju in cerkev ter samostan Srca Jezusovega v Osijeku. Sledijo drugi večji sakralni objekti, kot so cerkev sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, načrt za katedralo sv. Jožefa za Sarajevo, načrt za samostansko cerkev za Dvor pri Radečah, cerkev sv. Antona Puščavnika v Zgornji Rečici pri Laškem, tloris prizidka k romarskemu svetišču v Mariji Bistrici na Hrvaškem, načrt za cerkev sv. Družine za Moste v Ljubljani.

Plečnik in revolucija Med kapelemi so prikazane: kapela Marije Snežne na Krvavcu, Šverljugovo znamenje na Bledu, Marijin relief na stavbi Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani ter paviljona »Brezjanka« in »Jožamurka« v Begunjah. Posebno poglavje je Prelovšek namenil prikazu opreme in urejanja sakralnih prostorov. Med drugim piše o nedokončanem velikem oltarju v cerkvi sv. Jožefa v Ljubljani, ki je po zmagi revolucije doživel temno usodo, križevem potu in svečniku v kapeli jezuitskega samostana v Mariboru, o krstilniku in angelu na oltarju v cerkvi v Martjancih, o po vojni uničenih kapelah v begunjskem gradu in v Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani, o Finžgarjevi spominski luči in oltarju sv. Antona v trnovski cerkvi v Ljubljani.

Vrt vseh svetih Posebne pozornosti je deležno bogoslužno posodje, predvsem monštrance in kelihi. V poglavju o Plečnikovih stvaritvah na ljubljanskem osrednjem pokopališču Žale izvemmo, da je nasprotoval, da bi njegova

Notranjost cerkve sv. Frančiška v Šiški

celota kapel ob pokopališču nosila ime Žale. Sam ga je imenoval Vrt vseh svetih. Tako kot za vse druge Plečnikove stvaritve, tudi za te na Žalah velja, da v današnji naglici hitimo mimo njih, ne da bi jih bolje pogledali in v njih opazili veliko umetnosti. V poglavju *Starost v novih razmerah* so prikazane Plečnikove stvaritve po vojni: med njimi zaključka zvonikov cerkve sv. Štefana v Ribnici in spomenik vojnim žrtvam v Vipavi.

Stranje in Ponikve Posebno pozornost je avtor namenil dvema cerkvama, ki sta utrpeli opustošenje druge svetovne vojne (obe so uničili Nemci). Cerkev sv. Benedikta v Stranjah pri Kamniku so spremenili v utrdbo, cerkev na Ponikvah na Cerkljanskem pa so požgali. Z obnovo po Plečnikovih načrtih sta danes obe – tako kot vsa mojstrova dela – posebni umetnini. Na koncu so prikazana še nekatera druga pozna Plečnikova dela, na primer škofovski prestol v ljubljanski stolnici, tabernakelj na oltarju cerkve sv. Petra v Komeni, tabernakelj v samostanski cerkvi v Stični, lestenci v cerkvi sv. Jakoba v Škofji Loki, obok cerkve Marije Vnebovzete v Gradu.

Molčeča poezija Pomen Prelovškove knjige je, da je v njej strokovno obdelal vse Plečnikove cerkve, kapele, krstilnice in mnoge bogoslužju namenjene predmete, kot so monštrance in kelihi.

Za Plečnikovo delo lahko uporabimo besede starogrškega pe-

snika Simonidesa: Plečnikova arhitekturna stvaritev je poezija, ki molče govori. Molčeča je, a vendar dovolj zgovorna poezija. Njegovi izdelki so narejeni z izredno ljubeznijo in čutom za plemenito lepoto. V bogojinski cerkvi je namesto zvončka pri vratih zakristije izdelal kolobar iz zvonovine in kembelj, gibljivo

pritrjen na kolobar. Udarec s kembljem izvabi čudovit glas. Toda redki opazijo napis na kolobarju: Qui timet Deum, faciet bona: et qui continens est iustiae (Kdor se boji Boga, bo delal dobro: in kdor se pravice drži). Plečnikove besede so namenjene novoveškemu človeku. Ta pa se zanje ne zmeni ... **D**

25. - 31. marec 2007

radijski misijon z brati kapucini na radiu ognjišče

ŽIVETI V KRISTUSI

25. 3. 11^h začetek s sv. mašo pri bratih kapucinih v škofji loki
 29. 3. 20^h glasbeni večer za mlade v zavodu sv. stanislava
 30. 3. spovedni dan
 31. 3. 17^h zaključek pri bratih kapucinih v vipavskem križu

dnevni program:
 7¹⁵ zgodba o svetniku za otroke
 10¹⁵ misijonsko premišljevanje
 13^h misijonsko premišljevanje
 17^h misijonski pogovor
 19³⁰ prenos molitve
 20¹⁰ misijonski večer (kontaktna oddaja)
 10³⁰-14^h priložnost za telefonski pogovor z duhovnikom (tel. 01 512 77 84)

Spomini popotnice

V. M.

Alma Karlin je bila svojevrstna ženska med svetovnima vojnama. Celjanka, po prvi vojni osem let popotnica po daljnih svetovih, po vojni prezrta, zdaj izhajajo njene knjige.

Alma Karlin se je rodila v Celju leta 1889 majorju Jakobu Karlinu in mestni učiteljici Vilibaldi Miheljak. Starši so jo vzgajali v nemškem jezikovnem ozračju. Po srednji šoli, ki jo je obiskovala v Gradcu, je študirala jezikoslovje v Londonu. Naučila se je vrste jezikov. Po koncu prve svetovne vojne je v Celju ustanovila šolo za tuje jezike, vendar je Celje ni sprejelo. Boleč povojni razpad »včerajšnjega sveta«, grenkoba nesprejetosti in duševni nemir sta jo – drobceno in deloma invalidno žensko – pogнала na svojevrstno osemletno odisejajo, ki je zanjo pomenila ne le spoznavanje sveta, ampak tudi sebe.

Osem let popotovanj Na pot je odplula 24. novembra 1919 iz Trsta proti Južni Ameriki. Leta 1920 se je izkrcala v Peruju, avgusta istega leta je prispela v Pa-

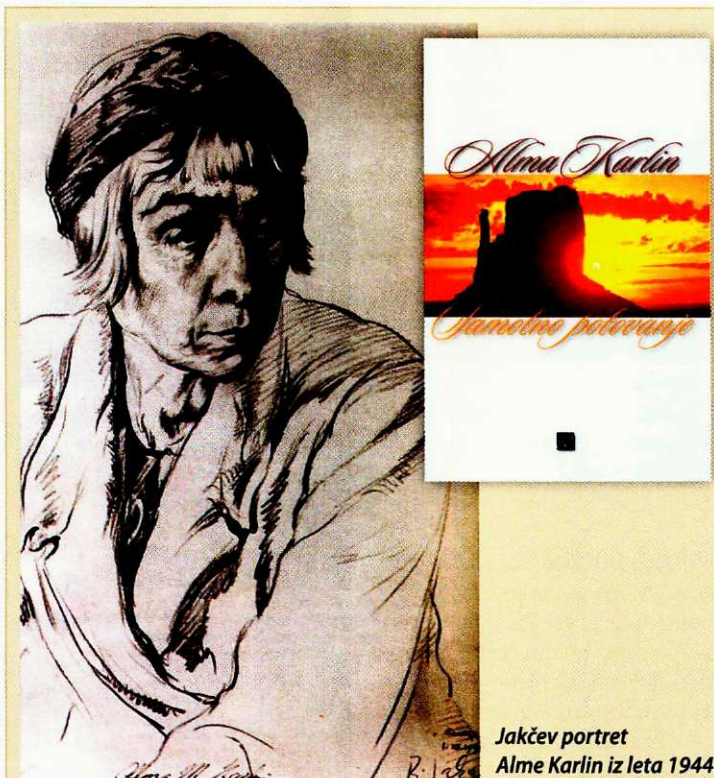
namo. Od marca do junija 1921 je odplula na Havaje. Leto 1922 je preživela na Japonskem. Julija 1923 se je odpravila v Korejo, od tam v Mandžurijo in na Kitajsko, v Avstralijo in na Novo Zelandijo. Jesen leta 1924 je preživela na poti skozi skrivnostno otočje Južnega morja. Leta 1926 je prepotovala Indonezijo, Tajsko in Burmo. Od tod jo je pot leta 1927 vodila v Indijo, od koder se je, zaradi prošnje matere, ki je bila na smrtni postelji, vrnila prek Trsta v Celje.

Na potovanjih se je preživljala s poučevanjem in tudi kot tajnica. Med osemletnim potovanjem, tudi po skrajno eksotičnih in nevarnih deželah, je neutrudno pisala in objavljala novele, reportaže in podlistke v kar 25 časopisih in revijah, tudi v glasilu celjskih Nemcev *Cillier Zeitung*.

V 30. letih je pisala in objavljala knjige, imela številna potopisna predavanja po Evropi. Bila je zelo brana in priljubljena. Objavila je 24 knjig, več kot 40 novel, črtic in poljudnoznanstvenih člankov pa je ostalo v rokopisih in so večidel spravljene v Nuku. Po nemški zasedbi Celja je okupator ni sprejel za svojo, nasprotno, njene knjige je prepovedal in jo celo zaprl v mariborski zapor. Po izpustitvi iz zapore je odšla k partizanom v Belo krajino.

Tri knjige Po vojni je s prijateljico Theo Schreiber živela v Celju, vendar za novi komunistični režim ni bila zanimiva. Zaradi preživetja je morala prodati hišo v mestu in kupiti skromno hišico na podeželju, v Pečovniku, kjer sta se s prijateljico nastanili. Zdravje ji je hitro pešalo in 15. januarja 1950 je umrla, stara 61 let. Njena prijateljica jo je preživela za mnoga leta. Skupaj sta pokopani na pokopališču na Svetini, v kraju z znamenito zgodovino in še znamenitejšo cerkvijo.

Slovenci smo jo začeli odkrivati šele v devetdesetih letih. Pred kratkim je Celjska Mohorjeva družba izdala prevode kar treh njenih knjig. Pod naslovom *Samotno potovanje* je izšel prvi del njenega popotnega dnevnika. V drugi knjigi *Doživeti svet* spremljamo njeno pot po eksotičnem Malajskem otočju, skozi čudoviti svet Indije in skozi Vrata solza. Naslov tretje knjige je *Japonske novele*. ■

Jakčev portret
Alme Karlin iz leta 1944

Prizadevanja koroških Slovencev

V. M., foto: Gregor Pohleven

Celovška Mohorjeva založba je izdala obsežno knjigo, ki že z naslovom označi svojo vsebino: *Prizadevanja koroških Slovencev za narodnostni obstoj po drugi svetovni vojni*. Avtorja sta oče Vladimir in sin Matjaž Klemenčič.

Knjiga poskuša na podlagi analize šestdesetletnega dogajanja po drugi svetovni vojni, ki ga je zaznamovalo zlasti delovanje protislovenskih in protimanjšinskih nemškonacionalističnih organizacij pri vprašanju (ne)izpolnjevanja 7. člena Avstrijske državne pogodbe, odgovoriti na vprašanje o vzrokih za današnji položaj slovenske manjšine v Avstriji ter hitro nazadovanje števila njenih pripadnikov.

V prvem poglavju je podan kratek pregled zgodovine koroških Slovencev od naselitve slovenskega prebivalstva v Vzhodnih Alpah do konca druge svetovne vojne s posebnim ozirom na širjenje germanizacije v omenjenem prostoru. Pri tem je posebna pozornost posvečena številčnemu razvoju (upadanju) števila slovensko govorečega prebivalstva glede na podatke popisov prebivalstva od sredine 19. stoletja do tako imenovanega nacističnega popisa leta 1939.

Drugo poglavje obravnava položaj koroških Slovencev po podpisu ADP, še zlasti gonjo za odpravo obveznega dvojezičnega šolstva.

S predstavitev knjige: avtorja dr. Vladimir in dr. Matjaž Klemenčič

V tretjem poglavju je prikazan proces nazadovanja števila slovensko govorečega prebivalstva na Koroškem kot posledica pritiskov na manjšino in stalne manipulacije ob popisih prebivalstva. Ob tem so posebej predstavljeni vprašljivi rezultati popisov po jezikovni pripadnosti v obdobju od konca druge svetovne vojne do t. i. popisa posebne vrste novembra 1976.

»Boj« za dvojezičnost Četrto poglavje obravnava uporabo spornih rezultatov popisov prebivalstva kot podlago za uvajanje manjšinske zaščitne zakonodaje v času od popisa posebne vrste. Pri tem je posebej prikazan primer za manjšino škodljivega načina uporabe podatkov popisa prebivalstva iz leta 1951 za uvedbo zakona o uporabi slovenskega jezika pred sodišči.

V petem poglavju sta avtorja prikazala razvoj ideje o »ugotavljanju manjšine«, ki je bilo na podlagi sporne t. i. sedmojunjske zakonodaje izvedeno 14. novembra 1976.

Šesto poglavje je kritična analiza popisov prebivalstva po ob-

čevalnem jeziku v obdobju po popisu posebne vrste. V sedmem poglavju so orisana prizadevanja slovenske manjšine za izvajanje manjšinskega varstva v obdobju po popisu posebne vrste. Kritično je obravnavano izvajanje zakona o narodnih skupnostih, s katerim so avstrijske oblasti precej omejile pravice v Avstriji priznanih manjšin.

V osmem poglavju je prikazana podpora koroških Slovencev procesom demokratizacije in osamosvojitvi Slovenije. Deveto poglavje obravnava delovanje koroških Slovencev za ohranitev in izboljšanje položaja slovenske skupnosti na Koroškem po osamosvojitvi Slovenije. Posamezni koroški Slovenci so v zvezi z neizvajanjem 7. člena ADP začeli vlagati pritožbe na ustavno sodišče ter bili pri tem večkrat tudi uspešni.

V zadnjem poglavju je predstavljen položaj koroških Slovencev po vstopu Slovenije v Evropsko zvezo. To obdobje je v znamenju »boja« za dvojezične krajevne napise.

Avtorja Oče Vladimir in sin Matjaž Klemenčič sta univerzitetna profesorja. Vladimir je bil rojen leta 1926 v Ljubljani; na naravoslovni fakulteti je študiral geografijo in tam od leta 1972 predaval kot redni univerzitetni profesor. V letih 1962–1980 je bil direktor Inštituta za geografijo. Opravil je več študijskih potovanj v tujino. Predvsem se ukvarja z narodnimi manjšinami. V Sloveniji velja za utemeljitelja socialne geografije.

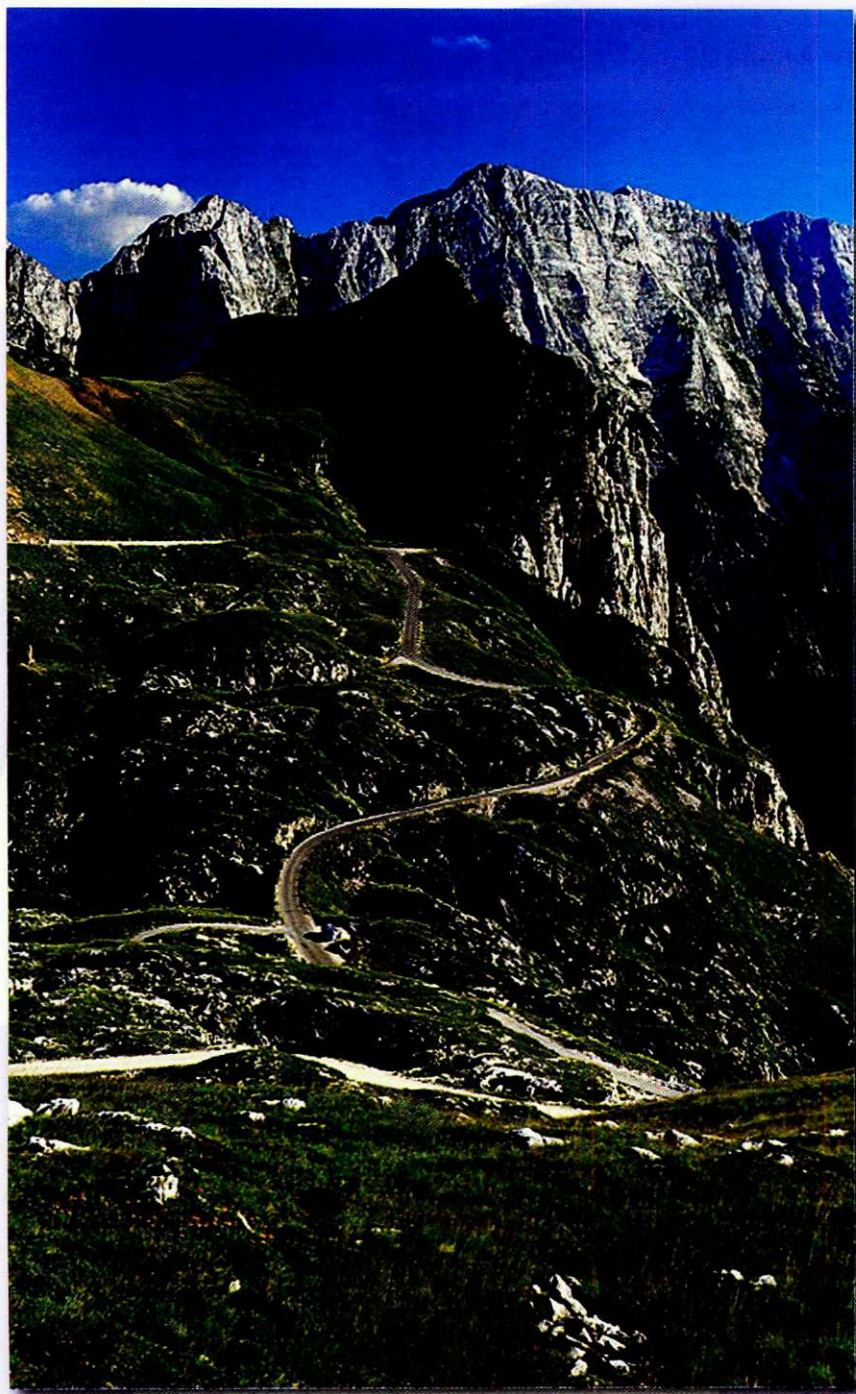
Matjaž Klemenčič je bil rojen leta 1955 v Ljubljani. Leta 1984 je bil na Univerzi v Ljubljani promoviran za doktorja zgodovinskih znanosti, leta 1998 pa je bil tam imenovan za rednega univerzitetnega profesorja. Predava tudi na Pedagoški fakulteti v Mariboru. Med drugim se ukvarja z zgodovino slovenske emigracije ter z narodnimi manjšinami in njihovo asimilacijo.

Avtorja sta si v teku let ustvarila bogat arhiv, ki vsebuje najrazličnejše razprave, časopisne članke in knjige o narodnih skupnostih oziroma o manjšinah. Zbrano gradivo je bilo podlaga za pripravo obsežne knjige, ki je na koncu opremljena z izčrpnim seznamom literature ter imenskim kazalom in kazalom zemljepisnih imen. Knjiga bo poslej gotovo glavni vir za črpanje podatkov o dogajanju v zvezi s slovensko manjšino na avstrijskem Koroškem. **■**

Radio Krka
106.6 MHz

Na lepše – *stranske poti so zapeljivejše od glavnih*

Že šesto leto vas vabimo na doživljajsko potepanje po šestih slovenskih tematskih turističnih poteh: Smaragdni, Vetrovi, Jantarjevi, Sončevi, Krošnjarski in Zlatorogovi. Zapeljite z glavnih cest na stranske poti, popeljite se skozi slovenske regije na izlet ali na dopustniško avanturo.

Slovenska turistična organizacija (STO) s projektom »Na lepše – stranske poti so zapeljivejše od glavnih« vabi k raziskovanju in odkrivanju zanimivih kotičkov Slovenije. V ta namen bodo izšle tri zloženke (po ena za dve tematski poti), ki bodo ponujale široko paleto idej za odkrivanje privlačnih slovenskih turističnih krajev z označenimi zemljevidi. Izšle bodo v skupni nakladi predvidoma milijon izvodov, in sicer v štirih jezikovnih različicah (slovenščina, angleščina, nemščina, italijanščina).

Zloženke so namenjene tako domačim kot tujim gostom. Slednjim jih bomo ponudili že pred prihodom v Slovenijo, in sicer na sejmi in t. i. workshopih v organizaciji STO v tujini, na voljo pa bodo tudi ob vstopu v Slovenijo na slovenskih mejnih prehodih. Domačim gostom bodo zloženke dostopne v posameznih turistično-informativnih centrih, lokalnih turističnih organizacijah, poslovalnicah AMZS in na mnogih drugih krajih.

Na sejmu »Turizem in prosti čas«, ki bo potekal med 29. marcem in 1. aprilom 2007 v Stekleni dvorani na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani, bo omenjeni projekt podrobneje predstavljen, na voljo pa bodo tudi dodatne informacije za lažjo orientacijo po posameznih poteh, zanimivi kotički, ideje za tovrstno preživljanje prostega časa ter namigi pri iskanju turistične in druge ponudbe Slovenije.

Vabimo vas, da se z glavnih cest zapeljete na stranske poti in odkrijete skrite kotičke v turistični zgodbi Slovenije!

NA LEPŠE

www.slovenia.info/nalepse

Sejmi Ljubljana Trade Fair

TIP 2007

29. 3. - 1. 4. 2007

Gospodarsko razstavišče

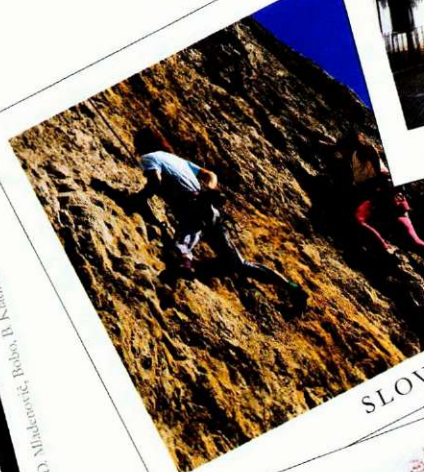
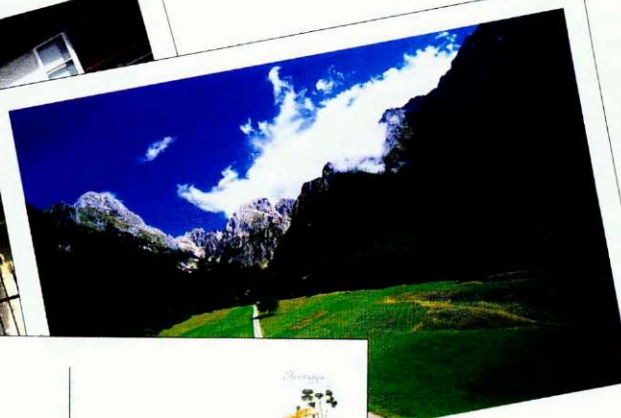

Foto: arhiv STO/D. Mladencovič, Polša, B. Klavžnik

TIP 2007 - turistično
rekreativni zbor novih
generacij in novih
rasežnosti.

Ne verjamete? Postanite del
sejma kot razstavljalci in
prepričali se boste o
nasprotnem!

Doživite Slovenijo in naj
Slovenija doživi vas na
drugačen način. Novi obrazi,
nove ideje in nova
poznanstva so naša
prednost in garancija za
popolnoma drugačne
občutke, ki vam jih bomo
pričarali v Ljubljani.

Dragi razstavljalci

in obiskovalci!

SLOVENIJA

SLOVENIJA

- novosti v turizmu • kulturni in naravni spomeniki • ponudba in oprema za kvalitetno preživljanje prostega časa
- kulinarne posebnosti • lokalne znamenitosti kraja, regije ali države • kraji posebnega pomena • vinske zgodbe

OdTIPkajte: www.tip2007.si

DOŽIVITE SLOVENIJO

 Slovenija
www.slovenia.info

Gospodarsko razstavišče d.o.o., Dunajska cesta 18, 1000 Ljubljana, tel. 01/300 26 11; fax 01 300 26 49

Osadnar design
Dunajska cesta 18, SI-1000 Ljubljana / Gospodarsko razstavišče d.o.o.

Pesniški jezik

Filozofska fakulteta

V zbirki *Razprave Filozofske fakultete* je Znanstvenoraziskovalni inštitut FF izdal knjigo *Zven in pomen* Borisa A. Novaka, ki je vodilni slovenski strokovnjak za verzologijo. V prvem delu se posveča poeziji Franceta Prešerna in v njej analizira vplive trubadurske lirike, tako oblikovno-stilistične (rima, metrika) kakor vsebinsko-topološke in ugotavlja, da je pesnik svoje vzornike sicer iskal v sladkem novem slogu in da so trubadurji nanj vplivali bolj posredno, da pa je njegov temeljni pogled na svet vendarle trubadurski. V drugem razdelku so podrobne analize starejših slovenskih pesniških zbirk, zlasti Pregljeve *Romantike* in Kocbekove *Zemlje*. Pri analizi Kosovelove poezije ugotavlja, da je bil mladi pesnik sicer slab verzifikator, a je znal kasneje svojo pomanjkljivost spremeniti v prednost. V tretjem razdelku se izčrpno posveča sodobni slovenski poeziji.

Trebuški zbornik

Tolminski muzej

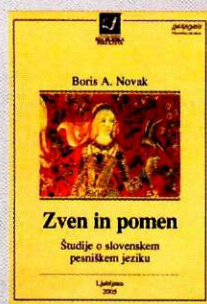
Trebuški zbornik predstavlja izsledke raziskovalnega tabora v Dolenji Trebuši. Dolino Trebuše predstavi z različnih zornih kotov: *Geografska oznaka krajevnosti skupnosti Dolenja Trebuša*, »Hidroenergija da, hidroelektrarna Kuk Ne!« in *Demografske značilnosti Dolenje Trebuše* (Radovan Lipušček), *Splošna geološka zgradba ozemlja Trebuše*, *Geomorfološke značilnosti površja doline Trebuše in steklarska obrt v dolini Trebuše* (Sašo Šturm), *Rastlinstvo in rastje Dolenje Trebuše in njene okolice* (Igor Dakskobler, Boško Čušin), *Utrinki narečnega govora v Dolenji Trebuši* (Helena Čujec Stres), *Spreminjanje hišnih števil, Cerkev sv. Jakova v Dolenji Trebuši*, *Šolstvo nekoč in danes, Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Dolenji Trebuši 1908–1911*, *Bralno društvo Vodnica*, *Življenje med prvo svetovno vojno po pripovedovanju Trebušanov* (Damjana Fortunat Černilogar).

Etnolog

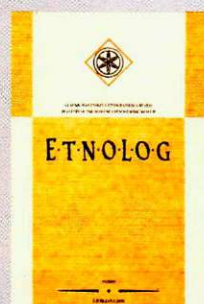
Slovenski etnografski muzej

Zbornik *Etnolog* praznuje častitljivo osemdesetletnico izhajanja. V zadnjem zvezku (16/2006) je v razdelku *Razprave* objavljenih osem prispevkov: *Kamni, ljudje in voli (?)*. *Spomini na delo v nekaterih slovenskih kamnolomih mlinških kamnov* (Inja Smerdel), *Baronica Maria Wambolt in zdravljenje prašičev na Dolenjskem s pomočjo homeopatije* (Nena Židov), *Primeri in lepo skozi bonton* (Janja Žagar), »*Sedanost*« v povojnih raziskavah oblačilne kulture na Slovenskem (Bojan Knific), *Aleksandrinke – življenje v Egiptu in doma* (Daša Koprivec),

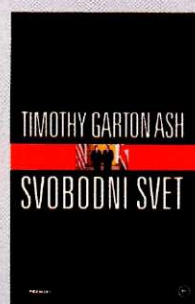
1.

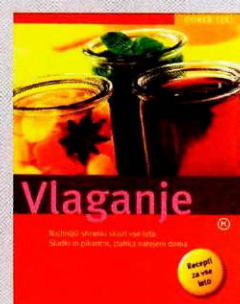
1.

2.

3.

4.

Poetika krokodila (Borut Telban), *Grozljivost in bečevost hudičeve demonskosti. Kako figuro hudiča interpretirajo ljudski pripovedniki* (Tina Volarič), *Pričevanja o svetniških zavetništvi v Trubarjevem katekizmu iz leta 1575* (Gorazd Makarovič). O stalni razstavi Slovenskega etnografskega muzeja razmišlja šest avtorjev: *O nestalnosti stalnega na muzejskih razstavah* (Bojana Rogelj Škafar), *Kdo SEM? Nekaj misli ob stalni postavitvi v novih prostorih Slovenskega etnografskega muzeja* (Lidija Tavčar), *Kar seješ, to žanješ* (Brigita Rajšter), *Med začetkom in nadaljevanjem. Prvi del stalne razstave Slovenskega etnografskega muzeja* (Tatjana Dolžan Eržen), *Slovenski etnografski muzej med tradicijo in sodobnostjo* (Inga Miklavčič Brezigar), *Avdiovizualni kolaži na stalni razstavi Med naravo in kulturo* (Nadja Valentinčič Furlan).

Zgodovina za vse

Zgodovinsko društvo Celje

Druga številka revije *Zgodovina za vse* za leto 2006 prinaša šest prispevkov: *Nadškof iz Perzije podeli Celju odpustek šmarnogorskim božjepotnikom*. Listina nadškofa Janeza iz Sultanije, spisana v Celju leta 1411 (Jurij Šilc), »*Tudi lažje delo, če traja 13 ur in pol na dan, je prenaporno za nežna otroška leta in ubija duha*«. K zgodovini otroškega dela v ljubljanskem guberniju (Mitja Sunčič), *Ena država, en denar?*. Zelo kratka, vendar toliko bolj burna zgodovina enotnih državnih valut na Slovenskem (Andrej Pančur), »*Takega prizora vendar ni mogoče prenašati!*«. Obstrukcija v krajskem deželnem zboru v začetku 20. stoletja (Dragan Matič), *Pekleni stroj v monakovskem vozu*. Ustaški terorizem in njegova slovenska žrtev (Tone Kregar), »*Dvigam to čašo za bratstvo in enotnost naših narodov*« (Gorazd Stariha).

Svobodni svet

Založba Mladinska knjiga

Oxfordski zgodovinar Timothy Garton Ash je eden najnatančnejših popisovalcev dogaja-

nja za nekdanjo železno zaveso in avtor knjige *Dosje*. V svojem najnovejšem delu *Svobodni svet* (zbirka *Premiki*) se je lotil odnosov med Evropo in ZDA ali, gledano širše, odnosov med državami Zahoda in preostalim svetom. Avtor izhaja iz teze, da so odnosi med Evropo in ZDA na prelomnici; države Zahoda se morajo odločiti, ali bodo med seboj sodelovale ali tekmoval. Garton Ash zagovarja sodelovanje, kajti ta čas je samo Zahod sposoben potegniti vlak razvoja človeštva naprej. ZDA in Evropa ne smeta biti tekmici, ki bi se izčrpavali v medsebojnem boju, temveč zavezniči, ki sta v skupnih in ločenih zgodovinskih procesih razvili podobne vrednote in ju danes, po njegovem mnenju, bolj ločijo pred sodki kot pa resnične razlike.

CD: Intima

Goga, Novo mesto

Pri projektu *Intima* Mojce Maljevac in tria Tine Omerzo, ki je izšel na zgoščenki pri novomeški Gogim, skladbe dišijo po popu, a se hkrati spogledujejo z džezom. Glavno besedo pri njem so imele ženske. Besedila k albumu so poleg Maljevačeve prispevale še primorske pesnice Tatjana Soldo, Ines Cergol in Karmen Kodarin, uglasbila pa jih je Omerzova. *Intima* je poetično-glasbena zgodba, ki temelji na besedilih o temeljnih življenjskih ločnicah.

Vlaganje

Založba Mladinska knjiga

Doma pripravljene jedi, kakršna je na primer sladka jagodna marmelada ali pa pikantne bučke v olju, omogočajo, da je vedno pri roki nekaj dobrega za kosilo ali prigrizek. V knjigi *Vlaganje* najdemo več kot sto slastnih receptov za raznovrstne marmelade, želeje, ostro začinjeno vloženo zelenjavo, omake ali specialitete iz rib in mesa. Zaradi številnih dodatnih besednih in slikovnih informacij o sestavinah, priboru in postopkih je delo zelo preprosto.

4.

13 zelišč, en sam
blagodejni bonbon.

Skrivnost tradicionalnih bonbonov Herba je v pravih alpskih zeliščih, ki blagodejno vplivajo na vaše grlo, ne glede na to, kateri okus vam je najbolj pri srcu - original, pomaranča, zeleni čaj, evkalipta ali povsem novi alpin mint.

HERBA

**RADIO
CENTER** 102.4, 103.7 MHz

**102.4
103.7**

Radio Slon in Sadež

Krademo frekvence od 1946

WWW.RADIOCENTER.SI

Zemljiški davek

Lucija Horvat, foto: MGL

V Mestnem gledališču ljubljanskem so prvič na Slovenskem uprizorili tragikomedijo Zemljiški davek latvijske pisateljice Mare Zalite. V sebi združuje vse anomalije, ki jih je povzročil komunistični režim v človeških dušah.

Zgodba se dogaja po spremembi družbenega sistema v veliki stari hiši v središču Rige, ki so jo že denacionalizirali, torej vrnili nekdanjim lastnikom, od katerih v njej živita še Herman in njegova nekdanja žena Zenta, ki se noče izseliti. Oba sta stara in betežna, njuni pokojnini pa komaj zadoščata za preživetje. Čeprav kaže, da ne moreta prenašati drug drugega, sta kljub temu na nenavaden način povezana med seboj, še bolj pa odvisna drug od drugega. Zenta živi samo za mehiške nadaljevanke, ki pa jih ne more gledati, ker je njen televizor pokvarjen. Tako ji vsebino vsake epizode za denar vsak dan pripoveduje nekdanji mož, vendar se kasneje izkaže, da televizorja sploh nima, ampak ji že leta pripoveduje vsebino epizod, ki jo je prebral v časopisu. Podobnih in še hujših odkritij je v drami še več, med njimi je med najbolj pretresljivimi to, da je Zenta Hermana v času režima pravzaprav izdala ...

Vedno znova zakaj V svojem prisilnem vztrajanju drug ob drugem izgubljata oba in v nenehnem očitaniu enih in istih krivic zadajata drug drugemu nove in nove rane. Duhovno in čustveno sta pohabljeni in ustvarjata samo še kaos. Izgubila sta vero v življenje in živita le še iz dneva v dan, vsaka stopinja, ki jo naredita, je predvidljiva. Nasilje, ki ga izvajata drug nad drugim, je le zunanja manifestacija njunega razpadanja, saj ju povezuje skupna, temna preteklost, povezana s temnimi političnimi silami. »Televizija je skupaj s politiko njun novi opij, njun ideal, raj. Zenta in Herman nimata žive filozofije, ki bi ju lahko zbudila. Revolucionarnega privida si v bistvu sploh ne želita. Na volitve ne

hodita več. Svoj nagon sproščata ob domačem ljubljencu in televiziji. Država je njuno hišo, njun raj, spremenila v ogromen stroj, ki ju melje pod sabo. Njuna zavest se bo prej ali slej prebudila in znova porodila vprašanji 'zakaj' in 'čemu',« je zapisano v gledališkem listu. V slovenski izvedbi tragikomedije igrata Boris Kerč in Stanislava Bonisegna.

Rojena v izgnanstvu Avtorica drame, latvijska pisateljica Mara Zalite, je bila rojena leta 1952 v

Krasnojarsku, tako rekoč v izgnanstvu, zato ji je bila tematika tragikomedije Zemljiški davek dobro znana. Leta 1956 se je s starši vrnila v Latvijo in leta 1975 diplomirala na filološki fakulteti latvijske univerze. V zadnjih letih dela v avtorski agenciji AKKA/LAA in je predsednica Združenja latvijskih avtorjev, v začetku pa je delala kot tehnična pomočnica v latvijskem pisateljskem društvu, vodila Studio mladih pisateljev, bila svetovalka za poezijo pri reviji Liesma in glavna urednica literarne revije Karogs. Njeno lite-

rarno ustvarjanje se je začelo s poezijo o problemih mladih in iskanju smisla življenja, ki je postala v osemdesetih letih bolj filozofska. Hkrati s poezijo je Mara Zalite napisala več iger, v katerih so prepleteni tako aktualni kot večni motivi. Piše tudi librete za rokofske opere. Za svoje delo je prejela več literarnih nagrad, leta 1993 pa tudi Herderjevo nagrado Toepferjeve ustanove. Njena dela so prevedena v več jezikov, med drugimi v nemščino, ruščino, angleščino, estonščino, švedščino, češčino in zdaj še v slovenščino. **D**

Herman in njegova nekdanja žena Zenta se ne prenašata, a sta prisiljena živeti drug z drugim.

400 let opere

Operne hiše iz vse Francije bodo sodelovale v proslavi velikega mednarodnega jubileja, 400-letnice obstoja opere kot glasbene oblike. Manifestacija bo pod geslom Vsi v opero! konec tedna potekala po vsej Evropi, v številnih opernih hišah od Lizbone do Moskve. Epicenter prireditev bo Francija s 25 opernimi hišami v Parizu in notranjosti države, ki bodo za obiskovalce na stežaj odprle vrata svojih ateljejev ter delavnic za izdelavo kostumov in scene. Nekatere operne hiše so pripravile koncerte in predavanja o ustvarjanju opernih predstav ter predstavitev lasulj in maskiranja, druge ponujajo obiskovalcem, da se vsaj za trenutek znajdejo v kostumih slavnih opernih interpretov. Dnevi opere se praznujejo skoraj brez prekinitve vse od 24. februarja leta 1607, ko so v Italiji prvič izvedli Monteverdijevega Orfeja – opero, ki je še danes na repertoarju opernih odrov po Evropi. To je bila prva operna mojstrovina v zgodovini tega žanra, ki združuje gledališče in glasbo. Opera kljub temu ostaja draga umetnost, nekateri jo še vedno štejejo za elitistično.

O tem bo od petka do nedelje tekla beseda na srečanju v Pariški operi, na katerem bodo sodelovali mladi umetniki iz vse Evrope in predsednik evropske komisije Jose Manuel Barroso. Proslava velikega jubileja, 400-letnice opere, je povezala na stotine strokov-

Ljubljanska opera

njakov iz federacij Opera Evropa (v njej je 90 gledališč in lirskih festivalov), Fedora (v njej je 24 združenj »prijateljev opere«) in Reseo (50 prosvetnih služb). Vsi so prepričani, da je opera, značilno evropska umetniška forma, zelo vitalna. V pripravi proslave sodelujejo slavne opere od londonskega Covent Gardna prek milanske Scale do Dunajske državne opere. L. H.

Fotografije borbe in dela

Fotografije borbe in dela je naslov razstave del Mete Krese, ki je od četrтка, 15. februarja, na ogled v galeriji tržaškega Narodnega doma. Na fotografijah Kresetove sta dve zgodbi, ki se zlivata v eno. Prva pripoveduje o delavkah, ki so izgubile delo in so se srečale z eksistenčno krizo, druga pa o strojih, bučnih pošastih, ki so jih delavke z znanjem in spretnostjo ukrotile. Resničnost liberalne ekonomije in trga se na razstavljenih fotografijah kaže skozi odpuščanje, predvsem ženske delovne sile, in obup, ki ga delavke čutijo ob tem, videz pa ponazarjata skrbno zlikan vezeni prt – znamenje, da se delavke še niso dokončno vdale – in vsakodnevni obred s kavo, ki kaže, da življenje teče dalje. Avtorica razstave Meta

Fotografinja Meta Krese

Krese je doštudirala agronomijo, magistrirala iz kulturne antropologije in se v Londonu izučila fotografije. Leta 2003 je končala usposabljanje pri danski šoli novinarstva v okviru Mreže SEENPM. Dela kot novinarka in fotografinja pri nekaterih slovenskih časopisih in revijah, objavlja pa tudi v tujih časnikih. Urednica revije slovenskih fotografov Fotografija in revije Adria Airways In-Flight Magazine se je predstavila že na samostojnih in skupinskih razstavah. L. H.

Napovednik dogodkov

ČETRTEK, 22. 2. 2007

19.00 Slovensko mladinsko gledališče: B. Strauss: Ena in druga

19.00 Cankarjev dom: Iztok Kovač: Pasjansa

20.00 MGL: F. M. Dostojevski/Uršula Teržan: Dvojno zlo – plesna predstava

20.30 KUD France Prešeren: Andrej Anabaptist Rozman: Skopuh – najbolj skopa izvedba

PETEK, 23. 2. 2007

19.30 Slovensko mladinsko gledališče: Gregor Strniša: Žabe

19.30 SNG Drama: L. N. Tolstoj: Ana Karenina

20.00 MGL: F. M. Dostojevski/Uršula Teržan: Dvojno zlo – plesna predstava

20.00 Gospodarsko gledališče: Alojz Ludwig Minkus: Don Kihot – balet

SOBOTA, 24. 2. 2007

19.00 MGL: Ray Cooney, John Chapman: Spustite me pod kovter, gospa Markham

19.30 Cankarjev dom: Fire of Anatolia (Turčija) – glasbeno-plesni spektakel

20.00 SNG Drama: Fernando Pessoa: Mornar

NEDELJA, 25. 2. 2007

16.00 Cankarjev dom: KUD Nor Kranj: Martin Krpan

17.00 Mini teater Ljubljana: J. in W. Grimm, J. Grabowski, N. Skrbinšek: Volk in kozlički – gledališko-lutkovna predstava

19.00 MGL: Terrafolk – etno folk

19.30 Cankarjev dom: Fire of Anatolia (Turčija) – glasbeno-plesni spektakel

PONEDELJEK, 26. 2. 2007

19.30 Slovenska filharmonija: David Geringas, violončelo (Litva) & Tatjana Geringas, klavir (Litva) – klasična glasba

19.30 Cankarjev dom: Fire of Anatolia (Turčija) – glasbeno-plesni spektakel

20.00 Gospodarsko gledališče: Alojz Ludwig Minkus: Don Kihot – balet

TOREK, 27. 2. 2007

19.00 MGL: Mihail A. Bulgakov, Miha Javornik: Mojster in Margareta/Margareta in Mojster

19.30 MGL, Veliki oder: Kim Komljanec: Škrat

19.30 Cankarjev dom: Fire of Anatolia (Turčija) – glasbeno-plesni spektakel

SREDA, 28. 2. 2007

19.30 MGL, Veliki oder: Kim Komljanec: Škrat

20.00 Gospodarsko gledališče: Alojz Ludwig Minkus: Don Kihot – balet

**RADIO
ZELENI VAL**
93.1 & 97.0 Mhz

ALPE ADRIA "ZELENI VAL" d.o.o., Spodnja Slivnica 16, 1290 Grosuplje

Boj s hudičem

Monika Maljevič

Na velika platna prihaja nov junak, nadnaravni jezdec motorjev, ki si želi maščevanja in pravice. Gre za stripovskega junaka - kaskaderskega motorista Johnnyja Blazea.

Da bi rešil umirajočega prijatelja, je Johnny prodal svojo dušo demonu in zapustil ljubeče dekle Roxanne. Čez nekaj let se znova sreča z njo, obišče pa ga tudi demon, ki mu je pripravljen dušo vrniti, a le pod pogojem, da se Johnny spopade s krutim Blackheartom, demonovim sinom, ki poskuša očeta odstraniti in ustvariti nov, še strašnejši pekel.

Dolgo nazaj je vrhunski kaskader na motorju Johnny Blaze, igra ga Nicolas Cage, sklenil pogodbo s hudičem, da bo tako obvaroval tiste, ki jih je imel najraje: svojo očeta in ljubezen iz otroštva Roxanne (Eva Mendes). Zdaj je hudič prišel izterjat svoj dolg. Čez dan je Johnny najdrznejši kaskader, ponoči, v navzočnosti zla, pa postane Ghost Rider, lovec na glave pobežlih demonov. Ker mora ubogati hudiča, se je Johnny odločil soočiti s svojo usodo ter uporabiti svoje prekletstvo in moči, da bi varoval nedolžne.

Nevidni jezdec »Po mojem mnenju je Ghost Rider eden najbolj svojstvenih mitov v stripovskem svetu,« pravi Nicolas Cage. Nadnaravna vznemirjenja Ghost Riderja se popolnoma ujemajo z njegovo silovito in zanimivo osebnostjo. Kot eden najbolj vnetih zbiralcev stripov v Hollywoodu, čigar vneto zanimanje za grafične romane je legendarno, Cage lik zelo dobro pozna. »Je zapleten lik, ki se odloči dušo prodati hudiču, vendar to stori iz ljubezni, ne iz pohlepa ali osebnih ambicij. Zame je to zares bogat material, iz katerega izhajam. Tip, ki je na pogled srhljiv, je v resnici junak.«

Filmski ustvarjalci so bili navdušeni tudi nad predstavitvijo drugačnega stripovskega junaka na filmu – njegova srhljiva po-

Ghost Rider

Režija: Mark Steven Johnson

Scenarij: Mark Steven Johnson

Igrajo: Nicolas Cage, Eva Mendes, Raquel Alessi, Angry Anderson, Arthur Angel, Wes Bentley, Laurence Breuls

Premiera: 22. 2. 2007

Distribucija: Continental Film

doba je v nasprotju z njegovimi dobrimi nameni in edinstveno osebnostjo. Po Johnsonovih besedah samo Nicolas Cage lahko odigra osebnost s toliko obrazi. »Po mojem mnenju so najboljše grozljivke in srhljivke polne humorja,« pravi scenarist in režiser. »Morate sprostiti napetost. Da je igral Nicolas Cage, je to dejansko zacementiralo, ker je že po naravi zabaven; lik Johnnyja Blazea je naredil zabavnega.«

De Luca dodaja: »Nic je priznal, da je njegova situacija zares nezasišana: sklenil je pogodbo s hudičem in zdaj je goreče okostje na motorju. Ne morete si kaj, da ne bi v tem videli humorja.«

Johnson je leto dni pripravljala scenarij za Ghost Riderja. Zgodba in liki temeljijo na več različicah serije stripov. Franšiza Ghost Rider je začela izhajati v štiridesetih letih z vesternovsko tematiko o

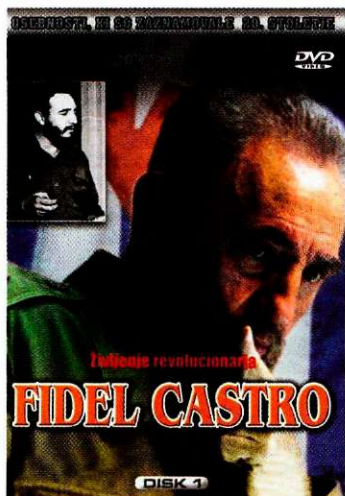
jezdecu s pištolo. V sedemdesetih jo je kupil Marvel kot nadnaravno zgodbo, ki se je osredinila na kaskaderskega motorista Johnnyja Blazea. V devetdesetih so ga obudili z novim likom.

De Luca razlaga: »Zaradi dveh inkarnacij stripa smo si dovolili določeno svobodo. Skozi čas se je toliko spremenil, da smo lahko izbrali tiste dele, ki so nam bili najbolj všeč.«

Filmarje je poleg Ghost Riderja najbolj pritegnili negativci. Johnny Blaze se ne bojuje samo z zlom, ampak s samim hudičem. Po besedah De Luca je dejstvo, da Johnnyjeva motivacija in nasprotnika prihajajo iz stripov, dobro vodilo. »Blackheart in Mephistopheles sta iz stripa, razlog, zakaj je Johnny sklenil pogodbo ter Roxanne, vse to je zelo podobno Gre za dokaj zvesto priredbo, čeprav je strip skozi čas spreminjal zgodbe.«

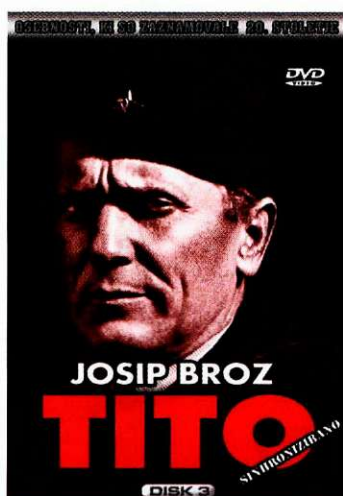
Imena, ki so zaznamovala 20. stoletje

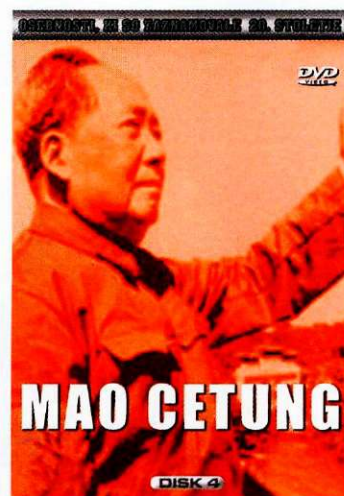
V ponedeljek, 26. 2.

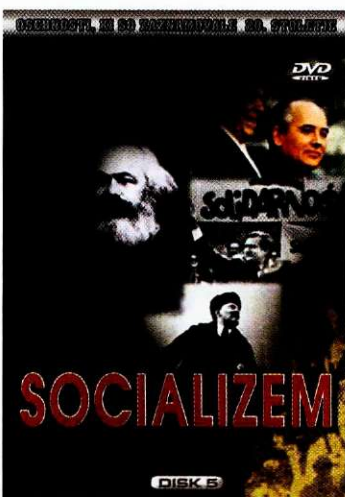
V ponedeljek, 5. 3.

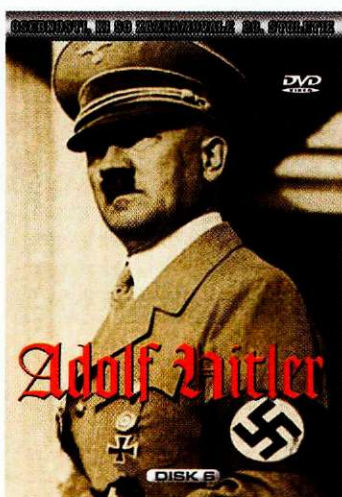
V ponedeljek, 12. 3.

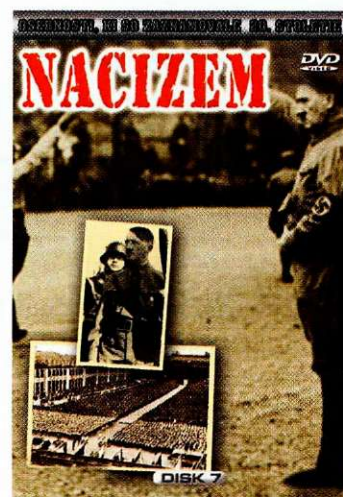
V ponedeljek, 19. 3.

V ponedeljek, 26. 3.

V ponedeljek, 2. 4.

V ponedeljek, 16. 4.

V ponedeljek, 23. 4.

ČZP VEČER, D.D., 2504 MARIBOR

VSAK PONEDELJEK OB NAKUPU VEČERA - DVD ZA SAMO 4,15 EUR

Grand hotel

Miha Dovč, foto: Matej Mihinjač, SAGA Institute

Renault grand espace 2,0 dCi privilege

Že odkar obstajajo luksuzni enoprostorci, Renaultov Espace orje ledino v svojem segmentu. Zgodovina se ponavlja in pri aktualnem modelu ni nič drugače. Če je med bese-di 'renault' in 'espace' vrinjen še pridevnik 'grand', pomeni, da poleg udobja ponuja skoraj toliko prostora kot luksuzne suite prestižnih hotelov.

Udobje in prostor Udobje, ki ga grand espace ponuja vozniku in svojemu na desni strani sedečemu sopotniku, se lahko primerja z vrhunskimi limuzinami. Višje sedišče daje odličen

TEHNIČNE KARAKTERISTIKE

TEHNIČNI PODATKI	RENAULT GRAND ESPACE 2,0 DCI
vrsta motorja	turbodizelski, štirivaljni, vrstni, 4 ventili na valj
prostornina v ccm	1995
moč v kW (KM) pri vrt./min	127 (175) pri 3750
največji navor v Nm pri vrt./min	360 pri 1750
menjalnik	ročni, šeststopenjski
pogon	na sprednji kolesi
mere (dolžina x širina x višina) v mm	4856 x 2104 x 1798
medosna razdalja v mm	2868
prtljažnik v litrih	456-3050
masa praznega vozila (nosilnost) v kg	1830 (780)
največja hitrost v km/h	204
pospešek 0-100 km/h v s	9,8
poraba (po normah EU) v l/100 km	9,5/6,6/7,6
poraba na testu v l/100 km	8,3
cena vozila v EUR	40.900

pregled nad dogajanjem v prometu, veliko steklenih površin in ogromno vetrobransko steklo ter svetli toni tapet in oblaženja pa še dodatno optično povečajo prostor v kokpitu, kjer je ogromno odlagalnih površin in predalov. Skratka, vse je tako, kot mora biti. Na prvi pogled. Sčasoma se izkaže, da je prikazovalnik informacij potovalnega računalnika z merilnikom hitrosti predaleč od voznikovega vidnega polja, in ko išče zeleno informacijo, se pogled kaj

hitro predolgo časa zadrži na zaslončku, kar pri vožnji ni preveč varno. In podatki na njem so ob močni sončni svetlobi skoraj neberljivi. Sedeži v drugi vrsti bodo potnikom in potnicam z daljšimi spodnjimi okončinami kar hitro prinesli občutek neudobja, saj je prostora za noge velikih sopotnikov premalo. Delno se ta problem da rešiti s pomikom srednjega sedea nazaj, žal pa je ta manever pri skrajno desnem in levem sedeu nemogoč. Zadnja vrsta – za otroke ja, za odrasle ne! S tem se spisek zamer grand espaceu konča in od tod dalje lahko govorimo le o pozitivnih lastnostih.

Popolno opremljen Desno od zaslona potovalnega računalnika je navigacijski sistem Carminat z naloženim zemljevidom Ljubljane in avtocest. Odlično! Iskanje žepnih ulic sredi Ljubljane ni več nikakršen problem. Edina težava je to vozilo parkirati, pri čemer pa so v izdatno pomoč senzorji spredaj in zadaj, ki s piskanjem opozorijo na morebitno oviro. Vozniku je tako na voljo izdaten seznam naprav, ki vožnjo naredijo varnejšo, prijetnejšo in manj naporno. Poleg navigacije in parkirnih senzorjev so tu še tempomat, omejevalnik hitrosti, radio MP3 z izmenjevalcem zgoščenk in komandami za upravljanje ob volanu, klimatska naprava, ki je ločena na 4 dele, s tem da potniki zadaj lahko izbirajo le med jakostjo pihanja, sopotnik spredaj pa le temperaturo, in naprava za prostoročno telefoniranje, ki se s telefonom brezžično poveže. Tudi za varnost je, kot se za Renault spodobijo, odlično poskrbljeno. Za svetilnost skrbijo sledilji,

biksenonski žarometi, meglenke spredaj in zadaj, sistem za nadzor zdrsa pogonskih koles, ABS, sistem isofix za pripenjanje otroškega sedea, varnostne blazine itd., kar pod črto zneso 5 zvezdic organizacije NCAP.

Novo srce Srce tega avtomobila je že iz lagune znani dvolitrski štirivaljni dizelski agregat s filtrom trdnih delcev. Skeptiki bodo kaj hitro podvomili o suverenosti agregata v vozilu, ki je težko dobre 1,8 tone, vendar 175 'konjev' hitro razblini vse dvome. Motor se izvrstno poda espaceu, čeprav svojega dela zaradi ne ravno majhnega količnika zračnega upora in že omenjene teže ne opravlja tako suvereno kot v laguni. Vendar zagotavlja odlične vozne lastnosti. Pri tem pa se poraba plinskega olja giblje nekaj nad osmimi litri na 100 prevoženih kilometrov. Zaradi velike posode za gorivo, ki meri 83 litrov, tako zagotavlja, da boste prej omagali vi kot grand espace. Res je tudi, da pri tako velikem vozilu občutek za vožnjo nekoliko zbledi, vendar ga je v tem primeru ostalo dovolj za brezskrben in varen nadzor, saj podvozje kljub udobni nastavitvi daje zanesljiv občutek. Pohvalna je tudi odlična okretnost na mestu, malo manj premočno ojačan servo med vožnjo.

Takšen renault dokazuje, da je pionir med enoprostorci. V svoji podaljšani različici je zmožen prepeljati sedem oseb in še nekaj prtljage. Je že res, da vse to ponuja tudi trafic. Vendar je primerjava med njima kot primerjava med hoteloma s tremi in petimi zvezdicami. **D**

Novici

KIA CEE'D Cee'd je najnovejša stvaritev najstarejšega korejskega izdelovalca avtomobilov Kia. Oblikovan je bil v Evropi z namenom odščipniti delček pogače segmenta C, v katerem kraljujejo golf in njegovi podaniki. V dolžino meri 4,2 m, še bolj gospodsko pa je odmerjena njegova medosna razdalja, ki meri 2650 milimetrov, kar bodo najbolj občutili potniki na zadnjih sedežih. Petvrtni cee'd na trg vstopa s petimi motorji, katerim se bo v začetku druge polovice leta pridružil še dvolitrski turbodizel. Do tedaj pa bo moč izbirati med tremi bencinskimi agregati ter dvema turbodizelskima. Bencinski agregati s prostorninami 1,4, 1,6 ter 2,0 litra obsegajo razpon moči od 105 do 143 konjskih moči. Turbodizelski agregat s prostornino 1,6 litra pa je na voljo v dveh različicah: z 90 oziroma 115 konjskimi močmi. Lastnost, ki loči cee'd-a od drugih velikoserijskih avtomobilov, pa je njegovo jamstvo sedmih let oziroma do 150.000 prevoženih kilometrov, ki velja za vse pogonske dele skupaj z motorjem in menjalnikom. Osnovno jamstvo za celotno vozilo velja pet let oziroma do 150.000 prevoženih kilometrov.

DACIA LOGAN MCV Točno dve leti po predstavitvi znamke Dacia in začetku prodaje modela logan se po cestah na slovenskem trgu vozi novi model, več kot 400.000 prodanih avtomobilov na trgih štirih celin pa potrjuje uspeh edinstvene zamisli o izdelavi sodobnega, robustnega in prostornega avtomobila za zelo zmerno ceno. Logan MCV postavlja nova merila za cenovno zelo ugoden kombi-avtomobil za pet do sedem potnikov. Maloprodajne cene bodo segale od zgolj 7.990 evrov za osnovno petsedežno do 11.690 evrov za različico z najboljšim paketom serijske opreme, dizelskim motorjem in sedmimi sedeži. Naziv logan MCV je angleška kratica za Multi Convivial Vehicle, kar bi lahko prosto prevedli kot mnogostransko gostoljubno, družabno in veselo vozilo. Sodoben dizelski motor 1,5 dCi zagotavlja zmernost pri porabi goriva, dodaten prodajni argument pa je tudi tovarniško jamstvo za dobo treh let oziroma do 100.000 kilometrov.

GARMIN zūmo 550 za motoriste

GPS NAVIGATOR ZA MOTORISTE

- Na dotik občutljiv zaslon s posebno velikimi ikonami in meniji – pripravljen za uporabo v rokavicah, robusten in vodoodoben (IPX7)
- Brežžična tehnologija Bluetooth omogoča poslušanje glasovnih napovedi v združljivih Bluetooth čelade in hitri preostorčno telefoniranje v povezavi z mobilnim telefonom
- Priklonen motorni anti-vibracijski nosilec s pritrditvenim zaklepom za varno pritrditev naprave na motor in avtomobilski nosilec z vgrajenim zvočnikom
- Prednaložena cestna kartografija Evrope
- Možnost namestitve uporabniških lock, vključno s prometnimi radari
- Izmenjava pregleda slika in poti na Google Earth
- Vgrajen MP3 predvajalnik in predgledovalnik MPEG slik (testa za 50 kartonov, omogoča razširitev pomnilnika na zunanjo pomnilniško kartico)
- Funkcija Garmin Lock – zaklepanje naprave

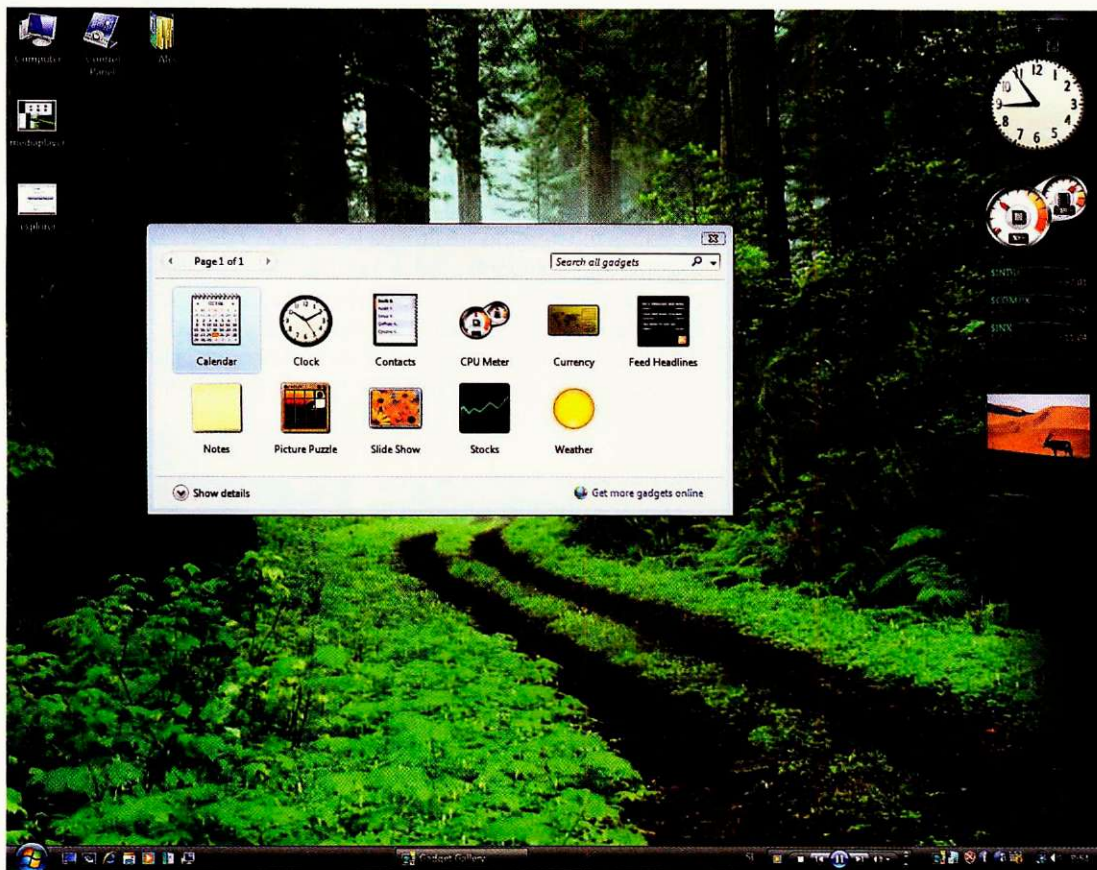
www.garmin.si ► ► ► be guided by ► GARMIN.

Namesto revolucije evolucija

Aleš Kocjan

Svetovni računalniški gigant Microsoft je nedavno predstavil nova Okna in sveženj programskih orodij Office. Oba izdelka tehnološko ne ponujata nič revolucionarnega, vsebujeta pa številne novosti in izboljšave.

Izid novih Oken, v Microsoftu so jih poimenovali Vista, in novega svežnja programskih orodij Office 2007 so računalniški navdušenci že težko pričakovali, saj so v podjetju njihov izid kar dvakrat preložili. Najprej so pri Microsoftu izid končnih različic obeh svežnjev (v podjetju je navada, da Okna in Office izdajo skupaj) napovedali za sredino leta 2005, vendar so njun izid avgusta preložili na začetek leta 2006. Ker jim niti do takrat svežnjev ni uspelo pripraviti, so njun izid napovedali za konec letošnjega januarja, ko sta oba svežnja končno le izšla. Kot je pri predstavitvi obeh izdelkov dejal generalni direktor slovenskega Microsofta Jaka Stele,

nova Microsoftova izdelka predstavljata pomemben dejavnik pri razvoju informacijske industrije, saj po njegovem uvajata prelomne novosti, ki bodo koristile podjetjem in posameznikom: »Vista skupaj z drugimi Microsoftovimi izdelki predstavlja zmogljivo in bogato platformo, ki bo na delovna mesta prinesla novosti na področjih poenostavljenega skupinskega dela in sodelovanja, boljše zaščite in upravljanja vsebin, iskanja in uporabe informacij ter zmanjšanja stroškov informacijske infrastrukture,« je dejal Stele. Po njego-

vih besedah bo velike koristi od Viste imelo tudi gospodarstvo. »Raziskave so pokazale, da bo v prvem letu po predstavitvi 20 odstotkov vseh zaposlitev na področju informacijskih tehnologij

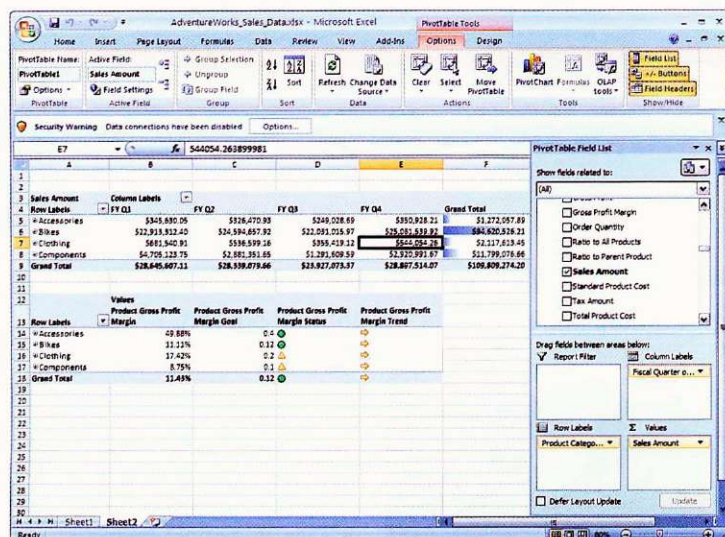
povezanih z Visto, ki bo hkrati gonilna sila za 50 odstotkov rasti števila delovnih mest. Vista bo kar v šestih najpomembnejših evropskih državah v informacijski industriji prek prodaje izdelkov in storitev, povezanih z njo, ustvarila 32 milijard evrov. Podoben učinek na gospodarstvo pričakujemo tudi v Sloveniji.«

Vodja marketinga Microsofta Slovenija Kamenko Kesar je predstavil systemske zahteve Viste in različic, ki bodo na voljo uporabnikom v Sloveniji. Kot je dejal, bo Vista za delovanje potrebovala vsaj procesor s hitrostjo 800 Mhz, 512 MB delovnega pomnilnika in grafično kartico s podporo za DirectX 9, pri čemer je za optimalno delovanje omenjene zahteve dobro vsaj podvojiti, od šestih različic pa jih bo v Sloveniji mogoče kupiti pet – Home Basic, Home Premium, Business, Enterprise in Ultimate. Kesar je pri tem še opozoril, da se angleške različice ne bo dalo prenesti v slovensko, zato vsem tistim, ki želijo imeti slovensko različico, svetuje, da jo kupijo marca, ko naj bi predvidoma izšla.

Več novosti Sicer pa smo Visto in Office 2007 preizkusili tudi sami. Uporabnik Viste – za namestitev potrebuje približno toliko časa kot Okna XP – že ob njenem zagonu hitro opazi, da gre za izdelek, ki temelji na podobni platformi, kot jo imajo prejšnje različice. Startna vrstica je podobna prejšnji, prav tako pa vse poti, ki vodijo do vpogleda v sistem in zagon programov. Največja opazna sprememba je v zunanjem videzu. Ta je precej posodobljen in na pogled še lepši, kot so bila Okna. Ikone so tako poslej precej večje, lepše oblikovane, dajejo pa tudi videz

Jaka Stele: Vista uvaja prelomne novosti.

Office 2007 prinaša vrsto novih orodij.

tridimenzionalnosti. Prav tako precej spremenjeni so Explorer, Outlook Express in Windows Media Player. Vmesniki slednjih so precej poenostavljeni, posodobljen je tudi njihov videz.

Pogled v »drobovje« Viste razkrije, da v primerjavi s prejšnjo različico vsebuje kar nekaj uporabnih novosti. Posebej veseli bodo tisti, ki so do zdaj na operacijskih sistemih Macintosh občudovali drsnik z uporabnimi manjšimi programi in informacijami. Slednje si namreč lahko od zdaj nastavijo tudi v Oknih, kar pomeni, da so informacije, na primer koliko je ura, kakšno je vreme, kaj se dogaja na borzi in podobno, vidne in dosegljive na namizju ves čas. Prav tako novo in precej uporabno je orodje Snipping tool, ki omogoča, da svoje namizje ali le del njega hitro spremenite v sliko. Slednje je bilo sicer mogoče že v prejšnjih različicah Oken, vendar ste morali to storiti po veliko daljšem in bolj zapletenem postopku prek slikarja. Zdaj lahko to naredite že z dvema klikoma na miško.

Za tiste, ki veliko brskate po spletu, bo zelo dobrodošel programček Windows Defender, ki računalnik varuje pred nezaželenimi oglašnimi okni in nezaželenimi programčki. Prej ste morali takšne programe iskati po spletu, zdaj so sestavni del Viste.

Še lažje delo z dokumenti

Če za Visto velja, da je od prej-

šnje različice oblikovno precej napredovala, pa slednjega ne bi mogli zatrditi za Office 2007. Ta je oblikovno ostal bolj ali manj isti, opazne so le manjše spremembe. No, slednje pri takšnemu svežnju ni pomembno, veliko pomembnejše je to, kakšna je njegova funkcionalnost in siceršnja uporabnost. Tukaj pa Office 2007 prinaša kar nekaj novosti. Tako izboljšan in hitrejši vmesnik precej pospeši opravila z dokumenti. Pri tem so v veliko pomoč zavijki, ki jih je mogoče ustvarjati, in so razporejeni glede na dogajanje in predmete. Prav tako je za hitrejša delo nadvse dobrodošla t. i. orodna vrstica za hiter dostop, s katero lahko z enim klikom dostopate do ukazov iz katerega koli mesta v sistemu. Za vse, ki radi veliko eksperimentirajo, bo nadvse uporabna funkcija, ki omogoča predogled sprememb v oblikovanju ali urejanju, še preden jih dejansko uporabijo, in program SmartArt Graphic, ki omogoča že skoraj profesionalno izdelavo in oblikovanje dokumentov.

Takšnih in drugačnih novosti je v novih Oknih in programskem svežnju Office 2007 seveda še veliko. Ker vseh ne moremo predstaviti, lahko na koncu le zapišemo, da sta oba svežnja spodobna in zanimiva izdelka, ki se ju vsekakor splača kupiti. Posebej tistim, ki dajo (pri operacijskem sistemu) veliko na zunanjo podobo. ■

GRAJSKE PEKARNE

Vonj po domu

SAMO 1,99€
do 28. februarja

Okusen, mamljiv in še cenejši Jelenov kruh

Jelenov kruh se upravičeno uvršča med najbolj priljubljene kruhe v Sloveniji. Ročno oblikovana mojstrovina je plod 15 letne tradicije in izkušenj, ki mu dajejo neprekosljivo čaroben okus in prav poseben čar. Na voljo vam je bel ali črn hlebec.

Ob 15. letnici vse to samo za 1,99 eura!

Ustavite se na posebej za vas pripravljenih degustacijskih stojnicah in se sami prepričajte, zakaj je Jelenov kruh najbolj priljubljen kruh v Sloveniji.

Jelenov kruh se peče v vseh pekarnah Skupine Žito: v Pekarni Vrhnika, Dolenjskih pekarnah, Kruh pecivu Maribor, Žitu Gorenjka, Dolenjskih pekarnah in Žitu.

www.zito.si

Smučarski eksoti

Lovro Kastelic, foto: arhiv Demokracije

O slovenskih alpskih smučarjih tokrat pravzaprav raje ne bi govoril . . . Na pravkar minule svetovnem prvenstvu v Åreju so nam namreč skuhal pregrenak čaj. Po zadnjih podatkih je direktor alpskih reprezentanc ponudil odstop.

V kateri ligi je zdaj slovensko alpsko smučanje?

Sledi vprašanje, ali je naše alpsko smučanje to pot vendarle doseglo dno, potem ko je bilo, rezultatsko gledano, svetovno prvenstvo v Åreju 2007 drugo najslabše svetovno prvenstvo v zadnjega četrta stoletja modernega slovenskega alpskega smučanja. V Sestrieru leta 1999 sta Koblar in Mlekuž kot naša najuspešnejša tedaj osvojila deseti mesti, a je bila takratna slovenska ekipa bistveno konkurenčnejša kot tokratna, ko jo je neslavnega dosežka s presemetljivim devetimi mestom rešil

Mitja Valenčič, na katerega ni v veleslalomu pravzaprav nihče resno računal. Slavni Murphyjev zakon – če jih prepustimo toku, gredo stvari s slabega na še slabše – je doseženo dno le še poglobil. Potem ko je v obeh slalomih naša najboljšima letos Tini Maze in Bernardu Vajdiču zaradi površnega ogleda proge kar nenedoma zmanjkalo količkov in sta namesto na desno zavila na levo, naš večni in nedorečeni adut Aleš Gorza pa je simptomatično odstopil kar trikrat zapovrstjo, se je

še enkrat izkazalo, da so bili naši smučarji popolnoma demoralizirani, psihično razrvani, nedorasli tako velikemu tekmovanju, z le redkimi izjemami pa so se očitno odlično počutili v vlogi dezerterjev. Namesto v boj in tveganje so se namreč raje prepustili prijetnemu in nekonfliktnemu razpoloženju, kronični nekritičnosti in varni smuki.

Kljuse proti tretji ligi Celoten strokovni štab reprezentance je bil po prvenstvu močno poparjen.

Nekateri sicer v tem projektu še vedno vidijo vizijo, čeprav je čedalje več tistih, ki slovensko alpsko smučanje že uvrščajo v drugo ligo. Ko se podivjano kljuse iztrga z vajeti, ga je namreč težko ukrotiti, kaj šele spraviti na obetavne tire. Kmalu pa se pred durmi prikaže že tretja liga pa četrta itd. Tudi po pristopu (in startnih številkah) so nam namreč čedalje bliže tisti, ki jih imamo za smučarske eksote. Le-ti še vedno izhajajo iz preživelega prepričanja, da je najpomembnejše sodelovati (o morebitnih zmagah niti ne razmišljajo), svetovna prvenstva in olimpijske igre pa imajo predvsem za sklepanje novih znanstev, spoznavanje neznanih dežel, zbiranje kljukic, s katerimi se bodo lahko kasneje pred vnuki postavljali, češ kje so vse bili in kaj vse so počeli. Če pa se je že treba spustiti po zahtevni strmini, tedaj veliko raje seštevajo sekunde (nekateri celo minute) kot pa stotinke. Če se bo v slovenskem taboru torej tudi v prihodnje nadaljeval ta strmooglavi trend, potem se bo kaj lahko zgodilo, da naših ne bo več niti med elitno petdeseterico (po točkah FIS), ki so vnaprej uvrščeni na glavno tekmovanje. Preostali (neuvrščeni) so se morali namreč prvič doslej

PRIMORKA
tv

Trstelj - 67. kanal

Obala - S23 - kabelski sistem v Kopru

DNEVNIK TV PRIMORKA

Od ponedeljka do petka ob 20.00

spopasti za 25 prostih mest, ki so še vodila na glavno tekmovanje. V kvalifikacijah so se torej – kakšna simbolika – pomerili neuvrščeni.

Neuvrščena Neuvrščeni so bili že od nekdaj bojoviti ... Predvsem iz afriških koncev poznamo precej revolucionarnih poskusov. Tudi na minulem prvenstvu so bili revolucionarno najbolj razpoloženi prav smučarji iz Afrike. Tako imenovani snežni leopard iz Gane Kwame Nkrumah-Acheampong se je pridružil vodji senegalske smučarske reprezentance, znamenitemu Laminu Gueyeu (sicer večkratnemu udeležencu olimpijskih iger in svetovnih prvenstev), s katerim

smučko žuga proti veljakom iz Mednarodne smučarske zveze? Okoli njega je zbrana kričča množica protestnikov iz vrst »neuvrščenih«, ki se zavzemajo za razširitev kvalifikacijskega sita. Veljaki bi bili seveda tradicionalno nepopustljivi, množica neuvrščenih smučarjev pa bi postajala čedalje glasnejša. Prišlo bi do spopada, ki bi ga vodila oba Afričana. Njuni imeni namreč simbolizirata pravi afriški boj. Lamine Gueye je bil v 50. letih prejšnjega stoletja eden izmed vodij francosko govoreče Zahodne Afrike. Bil je tudi vodja senegalske socialistične stranke, vsa svoja prizadevanja pa je uperil v napad na avtokratsko in diskriminatorno kolonialistično politiko. Kdo pa se skriva v imenu »snežnega leoparda«, 31-letnega Kwameja Nkrumah-Acheamponga, ki se je sicer rodil v Glasgowu? V prvem delu se skriva Kwame Nkrumah, ki je bil eden najpomembnejših anticolonialističnih afriških vodij. Bil je ustanovitelj in prvi predsednik moderne ganske države. V drugem delu Kwamejevega priimka pa se skriva afriški bes ... To je namreč diktatorski general Ignatius Katu Acheampong, ki je leta 1972 s pučem prevzel oblast. Leta 1979 so ga usmrtili ...

Maročan ni videl cilja Potem sta tu še Libanonec Raymond Kayrouz in Maročan El Hassan Mahta, smučarska posebnega, ki sta zaslovela po veleslalomski preizkušnji na olimpijskih igrah leta 1992 v Albertvillu. Kasnejši olimpijski prvak Alberto Tomba je med tekoma že zdavnaj poje del svojo priljubljeno pašto, ko je startal Maročan Mahta. Na progi Face Bellegarde pa se je eksotični revež soočil s kopico težav. Padal je in padal, se pobiral in znova padal. Bil pa je nadvse srčen in si je neznansko želel videti vsaj ciljni iztek. 40 sekund za njim je startal Libanonec. Precej bolje mu je šlo. Na lepem, za prelomnico, Kayrouz sredi smučanja dohiti Mahto in ga prehiti. Mahta pa za njim. Pred tem se tudi Kayrouz zaplete in odstopi. Mahti se ponudi neverjetna priložnost znova prehiti Kayrouza, a že kmalu zatem dokončno zavije v globoki sneg. Ciljnega izteka na ZOI ni nikoli videl ...

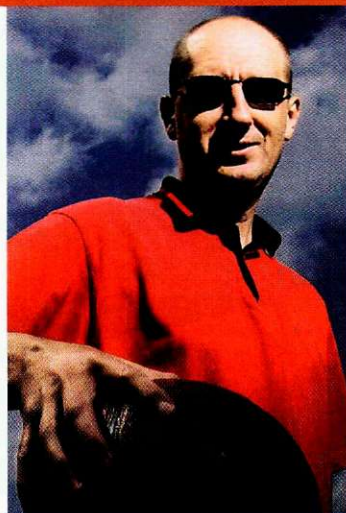

Ganec bo moral vrniti denar.

sta na Mednarodno smučarsko zvezo naslovila protestno noto zoper »nekorektno obnašanje do (smučarsko) majhnih držav«. Nkrumah-Acheampong in Gueye sta namreč že pred šestimi meseci našla dovolj sponzorskih sredstev za SP, vendar bi jih lahko unovčila le v primeru, če bi pokroviteljem lahko zagotovila, da bo njun nastop prenašala tudi televizija.

Pri Mednarodni smučarski zvezi so dva tedna pred začetkom prvenstva vse prijavljene smučarje obvestili, da bodo zaradi prevelikega števila prijavljenih (kar 150 jih je bilo na startni listi) izvedli kvalifikacije v veleslalomu in slalomu. To je hkrati pomenilo, da bo tisti, ki se mu ne bo uspelo prebiti skozi kvalifikacijsko sito, ostal brez televizijskega prenosa in slike. Ker se obema Afričanoma seveda ni uspelo uvrstiti na glavno tekmo, bosta morala sponzorska sredstva po vsej verjetnosti vrniti.

Nkrumah-Acheampong Ali si lahko v najbolj morastih sanjah slovenskega alpskega smučanja predstavljamo denimo našega reprezentanta, kako z Elanovo

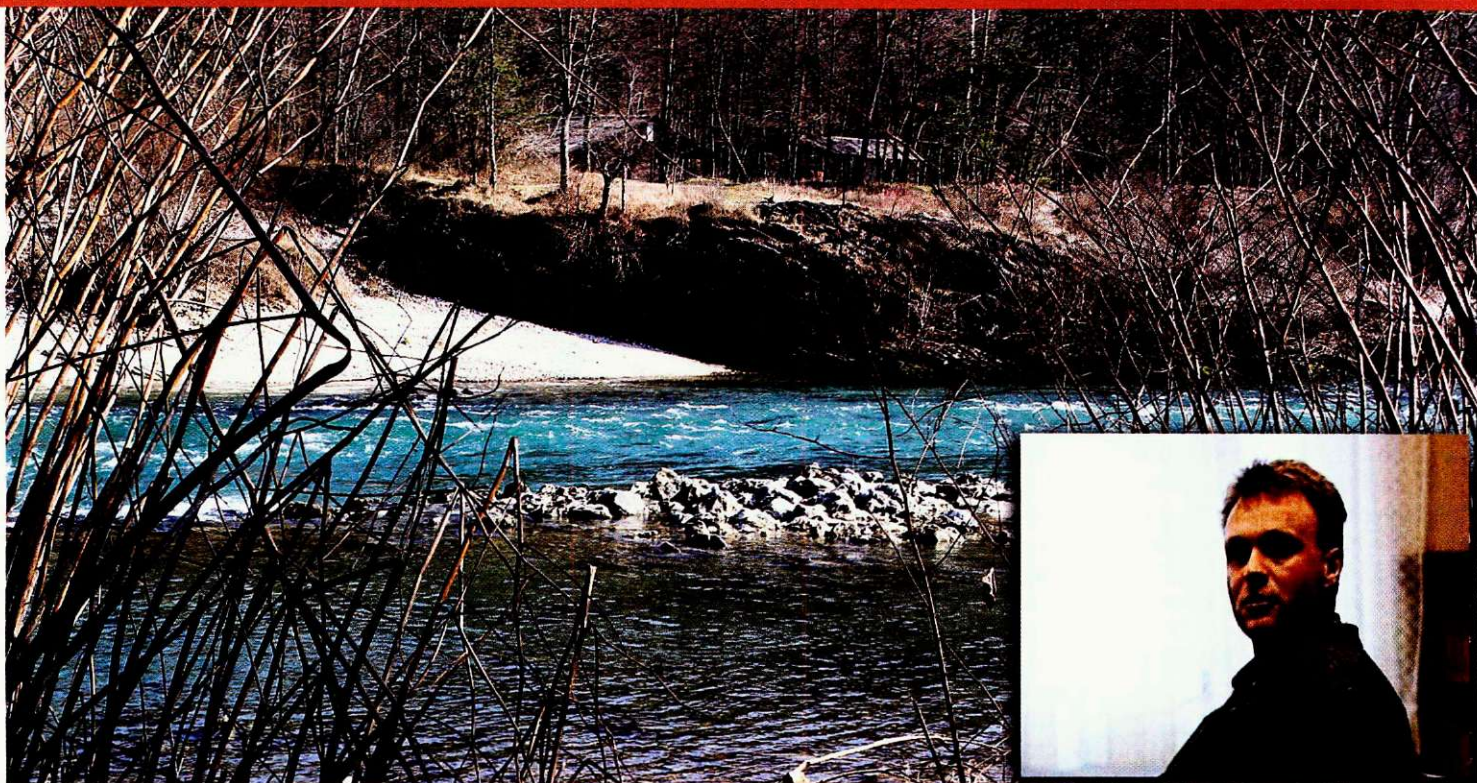

NBA po naše

Esad Babačić

Košarka NBA je čedalje bolj podobna potujočemu cirkusu, ki ponuja vse manj tekmovalnega naboja.

Nekdaj prestižna tekma med Vzhodom in Zahodom je le še draga zabava za tiste, ki si lahko privoščijo karte v najboljših vrstah. Zadnji vikend zvezd bo ostal v spominu po breakdancerji Shaquilla O'Neala in Jamesa LeBronea, sama tekma pa bo hitro pozabljena. Zahodnjaki so pred tekmo grozili, da bodo potolkli svoje nasprotnike z druge obale, kar se je na koncu tudi zgodilo. Očitno je bilo dogovorjeno, da Vzhod ne more zmagati trikrat zapored, zato je zadeve prevzel Kobe Bryant, ki mu ni vseeno, ali sede v avto kot zmagovalec ali kot poraženec. Sicer pa razvajene zvezde NBA na različne načine preganjajo dolgčas rednega dela prvenstva. Prvi zvezdnik LA Lakers je očitno vpisal nadaljevalni tečaj srbskega in hrvaškega jezika, ki se ga je pred leti začel učiti pri profesorju Divcu. Tokrat se mu je za učitelja ponudil Radmanović in mu osvežil nekatere najbolj sočne segmente naših bratskih jezikov. Tako je na tekmi proti Bostonu zaslovel z eno najbolj uporabljanih in praktičnih kletvic, ki jo zelo radi uporabljamo tudi pri nas in se nanaša na kajenje moškega spolovila. Znano je, da Američani v preklinjanju prav nič ne zaostajajo za Balkanci, tako da takšne retorične bravure niso nobena redkost. Strokovnjaki za preklinjanje opozarjajo tudi na Nemce, ki jih v ligi NBA zastopa Dirk Nowitzki. Globalizacija lige zahteva pokrivanje najširših množic in v tem smislu Bryantovo preklinjanje ni nič nenavadnega. Prav nič se ne bi čudil, če bi takšno jezikovno izpopolnjevanje spodbujali s samega vrha lige NBA, ki ne skriva želje po popolni kolonizaciji svetovne košarke. Bryant je pač dal majhen prispevek k zblizjevanju narodov pod skupnim košem. Če že nočejo gledati, pa naj nas vsaj poslušajo, si verjetno mislijo v službi za odnose z javnostmi pri najmočnejši košarkarski zvezi. Tudi v NHL so se evropske in slovanske kletvice že pred časom pomešale med seboj, tako da kakšnega posebnega vzburjenja v zvezi s tem na ameriškem ledu ni opaziti. Edini, ki se ima lahko za popolnega pionirja, je naš Anže Kopitar, ki igra v mestu zabave, torej prav tam, kjer preklinja Kobe Bryant. Anže ima torej enkratno priložnost, da v najmočnejšo hokejsko ligo prinese košček naše kulture, ki ni nujno vezan na balkansko kulturno zapuščino. Za začetek je prinesel v LA jeseniški ponos, ki se ne da meriti le v dolarjih. O tem so se prepričali tudi v avstrijski ligi, ki spet trepetala pred naleti odličnih »plavžarjev«.

Tudi prejšnjikrat je Casiraghi odpeljal ugrabljeno žrtev za Savo in se tam nad njo izživljal.

Spet ugrabil avtoštoparko

Bogdan Sajovic, foto: Bor Slana, arhiv Demokracije

Stephen Casiraghi je spet ugrabil štoparko, jo prepeljal za Savo in se tam izživljal nad njo. Na srečo tokrat svoje žrtve ni posilil kot pred dobrim desetletjem, prisebna mladenka mu je namreč prej ušla.

Kot vse kaže, 38-letnega Stephena Casiraghija čaka precej let zavora. To zanj sicer ni nič novega, saj je večino svojega odraslega življenja preživel za rešetkami. Za njimi je tudi zdaj, saj v priporu čaka na sojenje zaradi ugrabitve in spolnega nasilja. Za prvo dejanje je zagrožena kazen do deset let zavora, za drugega pa najmanj tri leta. Glede na to, da je Casiraghi povratnik, je seveda pričakovati, da bo, če ga bodo spoznali za krivega očitanih kaznivih dejanj, obsojen kar se da strogo.

Casiraghi je osumljen, da je na slovenski kulturni praznik okoli enajste ure dopoldne pri Dolgem mostu ustavil še ne dvajsetletni Luciji Gregorc iz Ajdovščine. Dekle je štopalo proti Primorski in povabil jo je v svoj avtomobil. Kmalu pa je zapeljal na osamljeno pot, začel dekle nagovarjati k spolnim odnosom, in ker mu ni ustregla, ji je grozil.

Zvezal jo je z verigami, jo pokrtil z odejo na zadnjem sedalu in jo potem odpeljal na samotni kraj ob reki Savi. Punci je še uspelo, da je svojemu fantu poslala SMS s klicem na pomoč, potem pa se je zveza pretrgala. Dekle je na samotnem kraju nato nasilnež na vse načine maltretiral vse do naslednjega dopoldneva, ji grozil, da pozna Silva Pluta in da je poznal Metoda Trobca, da se bo zanj hudo končalo, omenjal je tudi Al Kaido, potem pa je po dolgih urah izživljanja odšel po hrano. Dekle je izkoristilo priložnost in pobegnilo ter seveda obvestilo policijo. Casiraghija so kmalu nato prijeli.

Žrtve vozi za Savo Verjetno res pozna Pluta in je poznal Trobca, kajti Casiraghi je dolgoletni zapornik. Nekoč se je imenoval Hinko Krajačič, a si je že pred dolgimi leti spremenil ime. Pomenoval se je po znanem plejbo-

ju in dirkaču z motornimi čolni, ki je bil nekdanji mož monaške princese Caroline. Ko se je pravi Casiraghi ubil z motornim čolnom, je Krajačič prevzel njegovo ime. A v nasprotju s pokojnim plejbojem je njegov slovenski soimenjak predvsem nasilnež.

Leta 1995 je zagrešil oborožen rop in še en poskus roba za nameček, potem pa pri bežigrasjski obvoznici ugrabil tedaj 22-letno štoparko. Zapeljal jo je k Savi in jo tam dolge ure mučil ter posiljeval. Končno je dekletu uspelo pobegniti, nasilneža so prijeli, preiskovalni sodnik pa nekako ni našel razloga, da bi ga do sojenja zadržali v priporu. Casiraghi-Krajačič je nato iz maščevanja, ker je policija izdala njegovo ime medijem, zažgal štiri policijske avtomobile. Ta napad na organe in državno imovino je bil seveda nekaj povsem drugega kot dolge ure posiljevanja nesrečne štu-

dentke, zato so Casiraghija do sojenja pripravili. Med sojenjem je napovedal maščevanje novinarjem, pričam, policistom in še komu. Prvotno kazen dobrih enajst let zavora je višje sodišče znižalo na devet let. Casiraghi je nadaljeval z nasiljem tudi v zaporu, med drugim je napadel čuvaja. Ko so ga izpustili in se je spet znašel pred sodiščem, pa je napadel fotoreporterja in mu uničil drag fotoaparat. Zašili so ga za novih enajst mesecev.

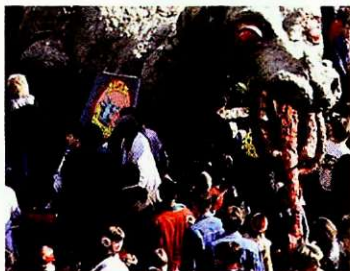
V zaporu se je menda vzorno obnašal, zato so ga spustili tri tedne prej, sredi letošnjega januarja. Mimogrede, odsedel naj bi še petnajst mesecev zavora, a komunikacija med sodiščem, policijo in upravo za izvrševanje sankcij očitno ne deluje (menda zaradi varstva osebnih podatkov), in tako je odkorakal na prostost – do nove ugrabitve, ki pa se na srečo ni končala z brutalnim posilstvom. **D**

Čmak trdi, da se je le branil

Začelo se je sojenje Romanu Čmaku, ki je oktobra hudo poškodoval človeka pri Ambrusu.

Udarec, ki je precej pretresel Slovenijo, je pred senat Okrožnega sodišča v Ljubljani pripeljal 42-letnega Romana Čmaka, ki je 22. oktobra lani s kolom hudo poškodoval Jožefa Šinkovca iz Ambrusa. Čmak je tedaj živel v taboru romske družine Strojani. Napadalca, že večkrat obsojenega zaradi kaznivih dejanj, so po zaslišanju izpustili. Vse to je tako razburilo Ambrušane, da je prišlo do prave krajevne vstaje. Razjarjeni domačini so, očitajoč oblasti, da jih že dobro desetletje na milost in nemilost prepušča nasilju romske družine, omenjeni napad izkoristili in poskušali na lastno prest uveljaviti pravico. Spor je dobil širše politične posledice, končal pa se je z začasno preselitvijo romske družine na drugo lokacijo in kasnejšim priporom Čmaka.

Čmak se je pred sodiščem branil, naj bi ga bil Šinkovec nekaj dni pred dogodkom napadel in poškodoval ter mu grozil z orožjem. Tudi usodnega dne naj bi bil po Čmakovem zagovoru kriv Šinkovec, ki naj bi ga bil napadel, on pa ga je udaril s kolom zaradi strahu. Priče (domačini iz Ambrusa) trdijo, da je bil napadelač Čmak, le-ta pa pravi, da gre za zaroto proti njemu. Šinkovca za sedaj še ne morejo zaslišati in vprašanje je, ali ga bodo sploh lahko. Po dveh mesecih kome, ko so mu komaj rešili življenje in se dogodka sploh ne spominja, je začel šele dobro okrevati, zdravniki pa se bojijo, da se mu zdravje ne bo nikoli več popolnoma popravilo. Sojenje se bo kmalu nadaljevalo. B. S.

PUSTNI PRETEP Pust je stara dobra slovenska šega. Še najbolj se je razveselijo otroci, ki našemljeni pospravljajo kupe krofov in drugih pustnih dobrot.

Se pa pusta veseli tudi nekaj odraslih, ne le otrok. V Cerknici, kjer poteka vsako leto velika parada, ki jo vodi mati Urša s svojimi učenkami, je tako poleg krofov zaokrožilo tudi nekaj steklenic. Dva Cerkničana, eden star 34 let, drugi pa 24, sta bila med tistimi, ki so se bolj kot krofom posvečali steklenici. V ranih jutranjih urah je stvar dozorela in starejši Cerknčan je iz za zdaj neznanega razloga mlajšega nekajkrat kresnil po zobeh in ga laže poškodoval. Seveda si je s tem prislužil kazensko ovadbo.

DVAINPETDESET ZAVITKOV V naši predstavi je, da so drobni pocestni prodajalci mamil mlajši fantje in punce, praviloma odvisniki. Policisti na cesti imajo očitno boljše predstavo od večine državljanov ali pa boljši nos oziroma izkušnje. V Ljubljani so tako pred dnevi ustavili 48-letnega možakarja. Prvo preverjanje je pokazalo, da je možič brez stalnega prebivališča, klošar. Nadaljnja preiskava pa je pokazala, da prekupčuje z mamili. Iz žepa so mu potegnili dvainpetdeset majhnih zavitkov, deset jih je vsebovalo heroin, drugi pa kokain. Skupna teža mamil je bila okoli deset gramov, kar pa je bilo dovolj, da je preiskovalni sodnik za prekupčevalca do nadaljnjega odredil pripor.

PREKLOPITE!

NA KANAL C44

(Frekvenca 655, 25 Mhz)

V kablskem sistemu
UPC TELEMACH

Sodelujte v nagradni igri
in odpolnite s
turistično agencijo

NA SANJSKO POTOVANJE V
DUBAJ
ZA 2 OSEBI

Nagradno vprašanje:

Na katerem kanalu v
kablskem sistemu
UPC Telemach
je vidna televizija RTS?

a) K 57
b) C 44

SMS s pravilnim odgovorom
pošljite na:

št. 3030

Pravila in pogoje za sodelovanje
najdete na:
www.rts-tv.com

Nagrada je potovanje v Dubaj. Nagradna igra traja od 1. 2. do 28. 2. 2007. Zbiranje nagrad bo potekalo 3. 3. 2007 v oddaji Živa. Rezultat bodo objavljeni na straneh <http://www.smc-sy.net> in na www.rts-tv.com. Akontirano dobrotne plačilo dodatnih nagrad. V nagradni igri sodelujejo vsi imetniki mobilnih telefonov, ki na telefonsko številko 3030 pošljejo sms z vsebino RTS a oz. RTS b (sms storitev je mogoča v omrežjih Mobitel, Simobil, Debitel). Vsak, ki nato z DA potrdi splošne pogoje sms storitev RTS, objavljen na strani <http://www.smc-sy.net>, postane član RTS sms kluba. Član RTS sms kluba bodo največ 5 (pet) krat na mesec prejeli plačilo 0,83459 EUR oz. 200 SIT z DDV) sms sporočilo. Za odjavo je potrebno poslati sms RTS STOP na številko 3030. Poslan SMS je po cenu operatorja. Organizator nagradne igre je Tele 50 d.o.o., ponudnik storitve je ThreeAnts Kaban & Co. d.o.o.

ELEKTROPROM

Že 40 let z vami!

EVJ ELEKTROPROM d.o.o.
Loka pri Zagorju 22
1412 Kisovec
www.elektroprom.si

uprava 03-56-57-150
trgovina EVJ Center Kisovec
03-56-71-234
trgovina EVJ Trbovlje
05-90-23-203
storitve 03-56-57-150

- elektroinstalacije
- strojne instalacije
- projektiranje za področje strojnih in elektro instalacij
- geodetske storitve
- daljinsko ogrevanje z lesno biomaso
- kabelsko komunikacijski sistemi
- grafitne ščetke
- trgovine EVJ Center
- delovni stroji in nizke gradnje
- bar Sedmica

lokalna televizija ETV

<http://etv.elektroprom.si>
komerciala:
03-56-57-150
uredništvo:
03-56-57-177

ŠTAJERSKI VAL

prijateljstvo

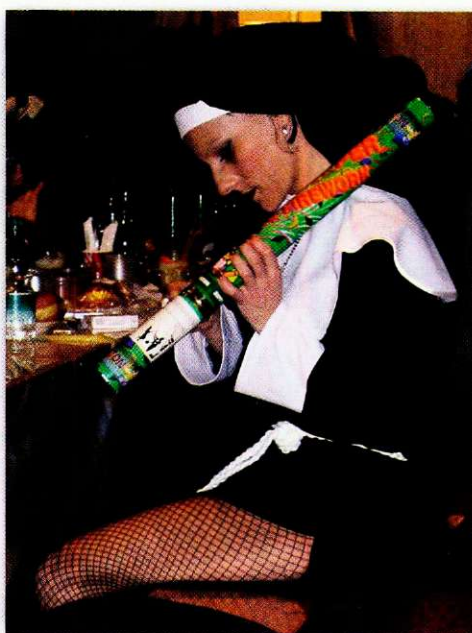
blizina

domišljija

RADIO JE UHO, S KATERIM SLIŠIMO SVET!

Sašo Peče in poslanka Barbara Žgajner Tavš

Pustni nacionalisti na Ptuj

Kdor je pustno soboto preživel na Ptuj in zavil v šotor, ki je bil postavljen v središču mesta, je lahko tam med drugimi uzrl družščino poslancev SNS, našemljenih v pustne maske – Sašo Peče in Boštjan Zagorac ter njuni prijatelji so bili oblečeni v menihe, poslanska kolegica Barbara Žgajner Tavš pa je bila nuna. Družčina je bila, najverjetneje tudi

zaradi popitega alkohola, precej sproščena in razposajena, o tem, ali njihove maske predstavljajo radikalen preobrat v njihovi politiki ali pa s svojim nasprotovanjem Cerkvi v resnici sploh ne mislijo resno, pa smo jih, priznamo, pozabili vprašati.

Zdaj kot voditeljica

Potem ko smo že malo pozabili na Nino Osenar, ki se je nazadnje poleg petja preizkušala kot sanjska ženska, se lepotečica vrača na sceno. Na veliko se namreč govori, da bo Osenarjeva tokrat postala voditeljica. Izbrana naj bi bila za vodenje slovenske različice resničnostnega šova Big Brother (Veliki brat). Izvedeli smo še, da se je Nina iz črnolaske prelevila v rdečelasko. Verjamemo, da bo še bolj udarna!

Zopet bo udarila!

Premine Playbojeva zajčica

Rumene medije je napolnila novica o nepričakovani smrti Playbojeve zajčice in milijarderjeve vdove Anne Nicole Smith. Umrla je v hotelu na Floridi, stara komaj 39 let. Zvezdnico je nezvestno v njeni hotelski sobi našla njena medicinska sestra. Obdukcija je razkrila, da zajčica ni umrla nasilne smrti ali zaradi prevelikega odmerka mamil. Nekateri namigujejo, da je lepota podlegla infekciji, ki naj bi nastala po njeni zadnji lepotni operaciji. Anna naj bi bila nekaj dni pred smrtjo obiskala kirurga, ki ji je popravil vsadke v prsih. Po posegu pa se je menda počutila zelo slabo. Do smrti je celo bolehalo za simptomi, ki so spominjali na trebušno gripo. Ker je v zadnjih urah svojega življenja zaužila veliko količino zdravil proti bolečinam, zdravniki menijo, da je lepota po vsej verjetnosti umrla zaradi srčnega infarkta. Nenadna smrt Smithove je sledila le pet mesecev po smrti njenega 20-letnega sina Daniela Smitha, ki je umrl na Bahamih le tri dni zatem,

Tudi po smrti buri duhove ...

ko je Anna povila hčerko Dannilynn. S smrtjo Smithove se je začel boj za njeno petmesečno hčer Dannilynn. Anna je vseskozi trdila, da je oče **Dannielyn** njen soprog in odvetnik Howard Stern. Tej trditvi ostro nasprotuje njen nekdanji ljubimec **Larry Birkhead**, ki je zahteval test očetovstva.

Kmalu pa se je oglasil še razvpiti princ Frederic von Anhalt, mož filmske ikone Zse Zse Gabor. Tudi ta pravi, da je z Anno imel vročo romanco in da je Dannielyn njegov otrok.

Anne Nicole Smith pa vznemirja tudi po svoji smrti. Objavili so namreč obremenjujoče fotografije nje in ministra za priseljevanje Shana Gibsona, ki naj bi bil precej odgovoren za to, da je zajčica sploh dobila stalno prebivališče na Bahamih. Na fotografijah ležita oblečena na postelji in se poljubljata, kar je povzročilo ogorčenje prebivalcev te otoške države v Karibskem morju. Medtem pa se mnogi dobesedno tepejo za Annino zapuščino – ta čas je najbolj zaželen 900.000 dolarjev vredna graščina v Nassauu, ki jo je

Smithova dobila od svojega nekdanjega ljubimca Bena Thompsona. Potem ko sta se razšla, je Ben hišo zahteval nazaj, a mu je Anna Nicole ni želela prepustiti. Prepričani smo, da bo bitka še dolga ...

Moj dan je sestavljen iz drobnih trenutkov popolnosti

Sadni čaji

Življenje je pestro in polno presenečenj. Če si želite vsako razpoloženje dopolniti z razigrano aromo in živahnimi okusi sadja, vam je na voljo bogata izbira sadnih čajev iz družine 1001 CVET. S sadnimi čaji se pogrejte ali osvežite, zato so primerni za pitje ob vsaki priložnosti. **ZDAJ TUDI V NOVI EMBALAŽI!**

*Tisoč in en čaj
za tisoč in en trenutek.*

Jonas, odrasti!

Magična gledalka

V soboto med 22. in 23. uro so minevali moji najbolj žalostni dnevi, odkar sem z vami kot magična gledalka.

Takrat je namreč TVS na prvem programu zavrtela sicer velikokrat izvrstno oddajo Hri-bar. Tokrat me je spreletavala zona, sram in temeljit premislek o tem, ali naj s svojimi kritikami sploh še nadaljujem, saj tako ali tako nimajo nobenega učinka. Ko je Sašo Hribar napovedal svojega gosta, so se nam doma usta kar raztegnila. Gost ni bil nihče drug kot Jonas Žnidaršič, nekdanji voditelj oddaje Lepo je biti milijonar, ki ga je po nekajletnem počitku k sebi zvalila nacionalka. Že nekaj dni opazujem posrečeno napovedovanje nove sezone milijonarja, ko si Boštjan Romih in Jonas prikužno izmenjujeta opozorila in izkušnje, kako voditi novo oddajo. Težko sem jo pričakovala, saj me je Jonas v prejšnjih oddajah velikokrat navduševal s svojo inteligenco in testiral naše družinsko znanje. Tokrat je prišel nekoliko našemljen, saj je vendar pust, sem si rekla, postavil na mizo penino in moje lezenje pod mizo se je začelo. Mimogrede mu je ušla beseda pička, nekje na sredi nas je poslal v p. m., enkrat je domnevno prdel, se hvalil, da dela lepe otroke (zakaj ga potem na noben način nekaj časa ni hotel koncati?) in v tem slogu dalje do bridkega konca. Skratka, bil je tisti Jonas, ki je nekoč davno na nacionalki vodil Videošpon in v njem fante učil, kako se pecajo pičke. Kot da vmes ne bi minilo 20 let, kot da ni doživel nobene razvojne faze, kot da se nam v vseh kvizih ni prikupil kot inteligenten voditelj, kot da bi nazadoval na predstopnjo v svojih razvojnih fazah.

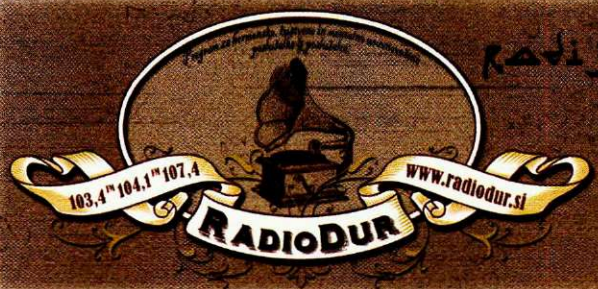
Jonas je igralec in še enkrat je dokazal, da ne pozna svoje publike. Mi smo zrasli z njim, v vsakem obdobju nas je znal presenetiti, v njem smo videli svojega vzornika, danes pa nagovarja koga? Moje mlajše sestre gotovo ne, ker je po nekaj minutah oddaje vprašala,

zakaj se je Jonas povsem pobeval. Staršev tudi ne, saj so bili že v časih Videošpona zanj prestari. Mene, dekleta v najlepših letih, pa tudi ne več, ker sem vmes že odrasla.

Nasploh je bila tokratna oddaja Hri-bar ena tistih, ki bi jo bilo treba čim prej pozabiti. Petra Slapar seveda ni zmogla napornosti te oddaje in Hribar je z njenim izborom brcnil v temo. Predsedniška kandidata Elizabeta in Elvis sta kot vsi doslej prej samoironija kot pa ironija na slovensko politiko. Povsem zgrešena ideja, tako kot na profesorja Franceta Bučarja obešati viagro. Niže ne gre.

Slavko Gaber je posrečen lik med številnimi, ki jih zmorejo Hribarjevi sodelavci, vključno z direktorjem Dela Danilom Slivnikom. To je pa tudi vse. Tokrat se mi je Sašo Hribar v nekem trenutku oddaje celo zasmejal. Gotovo je pričakoval, da bo pripravil eno boljših oddaj, pa se mu je zgodil Jonas. In praktično nič ni mogel storiti. Vse je kar nekam šlo. Ve se kam. Tja, kamor bi nas Jonas še večkrat poslal, pa je k sreči cenzor oddaje uporabil pisk, ki je prekril njegove besede. Bolje bi bilo, da bi piskalo kar vso oddajo. Gledalkam je najtežje takrat, ko se nam razbijajo pozitivne predstave o naših zvezdah. Jonasu je to uspelo za čisto desetko. **D**

HOROSKOP

Oven
21.3.-20.4.

Niste takšni, da bi sledili množici, vaše ideje pa so vedno nadvse nenavadne in izvirne. Če imate dragega ali drago, mu ne pozabite vedno znova kazati naklonjenosti. Neko srečanje vas bo zelo razveselilo in boste zacveteli kot rožica.

Bik
21.4.-21.5.

Izberite vse najboljše za svoje najdražje – imeli boste namreč to pomembno nalogo. Veselo na delo in kmalu se boste rešili zoprnih pogledov, ki vam očita, da niste naredili vsega, kar morate. Kmalu si boste lahko oddahnil.

Dvojčka
22.5.-21.6.

Upirali se boste povedati po telefonu tisto, kar lahko poveste v živo. Mogoče je čas, da dohčeno osebo povsote, da bi šla z vami na poglobljen klepet ob skodelici okusne kave. Sreča vas čaka za vogalom.

Rak
22.6.-21.7.

Čim manj žalosti pustite v svojem srcu, pa bo vse v najlepšem redu. Nikakor niste depresivni, samo malce ste se pole-nili. Z veseljem vam bodo vsi pomagali, kolikor bodo mogli, pri vseh opravilih, ki vam delajo težave.

Lev
22.7.-21.8.

Ne čakajte in praznujte zmago ljubezni. Raje poslušajte in ne govorite preveč. Za vsak problem si izmislite preprosto rešitev, ki vas bo pripeljala na zeleno vejo. Veliko burnega se bo dogajalo te dni, vam pa bo vseeno zelo lepo.

Devica
22.8.-21.9.

Vse, kar imate narediti, naredite že v četrtek, saj boste le tako imeli popoln konec tedna. Pričakujte, da boste nekaj stvari še izgubili, tako se boste manj sekirali. Veselje vas bo gledati, ko boste srečni in vam bo šlo vse kot po maslu.

Tehtnica
22.9.-22.10.

Vsi odgovori, ki jih boste dobili, bodo nadvse pozitivni, zato boste prekipeli od veselja. Lahko se boste lotili dela, ki ste si ga že dolgo želeli opravljati. Bodite pozorni na vse ideje, ki vam bodo medtem prišle na misel, lahko da bo katera od njih uporabna.

Škorpion
23.10.-21.11.

Vajeni ste veliko tvegati in delo, ki ga opravljate, je polno vseh mogočih iz-zivov, toda vam to ustreza, zato se ne pritožujete. Zelo se vas bo razveselila neka oseba, ki ji že dolgo niste posvečali nobene pozornosti. Le tako naprej!

Strelca
22.11.-20.12.

Prava zvezda ste, saj rešujete vse težave tako, kot je treba. Veliko dela boste imeli pa tudi veliko veselja, prostega časa in dobrih prijateljev okoli sebe. Življenje se vam bo umirilo in čaka vas sončen dan. Uživate življenje s polno paro!

Kozorog
21.12.-19.1.

Ukvarjanje s tujimi težavami vam ne bo prineslo zadovoljstva, zato se odločite in izpeljite svoje sklepe do konca. Življenje je prelepo, da bi minilo, ne da bi izpolnili svoje sanje in želje. Pustite se voditi občutkom in vse se bo odvijalo zelo dobro.

Vodnar
20.1.-18.2.

Imeli boste kup priložnosti za družabna srečanja in nikakor vam ne bo žal. Čas, ki si ga vedno radi vzamete za tiste, ki so vam dragi, ni nikoli vržen proč, o tem se lahko prepričate. Poleg tega se tak čas zelo dobro obrestuje.

Ribi
19.2.-20.3.

Mikalo vas bo, da bi se upirali določeni avtoriteti, od katere ste odvisni. Po premisleku pa boste videli, da je to nesmiselno, ker bi vam samo škodovalo. Konec tedna bo zanimiv, posebej ker boste šli na zanimiv izlet.

ADRIA

Doma nad oblaki.

Nagradna igra Adrii Airways:
2 x povratna vozovnica!*

Vse Adriine ugodne
ponudbe si lahko
ogledate na www.adria.si

ali
pokličete na 080 13 00.

www.adria.si

*pristojbine niso vključene

	SESTAVIL: MIRAN ERCEG	GESLO	GLEDALIŠČE ALI ZABAVIŠČE	POKRAJINA V VIETNAMU	FRNIKOLA	DRUGO IME ZA PRŠICE	DEMOKRACIJA
	NAŠA SLIKARKA KOBILCA						UMRLI PALESTINSKI POLITIK (JASER)
	VSAKA OD DRSNIH PLOSKEV SANI						
	VRSTA METULJA						
	LJUDSTVO V PERUJU IN BOLIVIJU						
	ZNAK ZA NEON				GLAVNI ŠTEVNIK	IVAN FRANKO	
	BOLGARSKI VLADAR					NAŠA TV NOVINARKA	
DEMOKRACIJA	ŽENSKA, KI ŽIVI V SAMOTI	TRIBARVNA ZASTAVA (KNJIŽNO)	VRSTA PUŠKE	ANTON SOVRE	MOČAN PRIJEM	VELIKA SLAŠČICA	NEMŠKI SKLADATELJ (FRANZ)
	POŽELENIJE, SLA						FR. PISATELJ (EUGENE)
							POJEM KIT. RELIGIJE
	GRŠKI FILOZOF IZ STAGIRE						
							MARKO ELSNER
							PRAVEC
	LEPOTNA KRALJICA, MIS			AZIJSKA DRŽAVA, PERZIJA			
							SINEK, SINE
	DESNi PRITOK VOLGE			GLAVNI ŠTEVNIK			ION Z NEGATIVNIM ELEKTRIČNIM NABOJEM
				SUM. BOG. PLODNOSTI			TRGOVEC Z MOKO
							IT. POLITIK (LUIGI)
	OSNOVNI TON TONOVSKA LESTVICE						GERMANSKO PLEME
							LEPA VEŽA
	ŠVEDSKI ZGODOVINAR (OSCAR)						KRAJ V FRANCIJI
							IZRASTEK V USTIH
	RT NA PORTU- GALSKEM				RAZTRGANJE VEZI		
					IVAN LENDEL		
	KDOR SE UKVARJA Z KRANI- OLOGIJO						IGLAVEC Z MAJHNIMI STORŽKI
							MOZO- LJAVOST
	ANTON ŠKERC		ITALIJANSKI PEVEC				NEKDANJI KUBANSKI POLITIK (RAUL)
							DEMOKRACIJA

Rešitev prejšnje križanke

GALAN, OLIVER, RETARD,
EMILE, NAJADA, AJN,
NN, OKAN, AARE, COF,
KORISTNOST, IST, ORANTES,
ERRATA, LEGAR, LION,
INO, ET, CEKAR, ČINELE,
KERATIN, ANIL, KEA, AD,
ČU, NAJEDANJE, ALEŠ,
RAKIČANI, UTA

Nagrajenca 6. številke

1. nagrada:

ANGELCA PINCOLIČ
Krka 43/a, 1301 Krka

2. nagrada:

FRANC HAFNER
Hafnerjevo naselje 97, 4220 Škofja Loka

Dobitnikoma čestitamo in ju hkrati prosimo,
da nam pošljeta svojo davčno številko.

Nagradi

- 1. nagrada:** povratna letalska vozovnica na Adriini
redni liniji Ljubljana–Amsterdam
- 2. nagrada:** povratna letalska vozovnica na Adriini
redni liniji Ljubljana–Zürich

Pravila nagradne igre so objavljena na spletni strani www.demokracija.si.

Nagradno križanko izrežite
in najpozneje do 1. 3. 2007
pošljite na naš naslov:

**Demokracija, p.p. 4315,
1001 Ljubljana,**
s pripisom "Nagradna križanka".

VČERAJ, DANES, JUTRI ...

➤ **19.2.1855** je Le Verrier predstavil pariški Akademiji znanosti svojo zamisel in s tem položil temeljni kamen za ustanovitev mednarodne vremenske službe.

➤ **19.2.1944** se je začelo v Črnomlju prvo zasedanje slovenskega narodnoosvobodilnega sveta. Na njem so začrtali okvir »ljudske oblasti in državnosti Slovenije«.

➤ **20.2.1844** se je rodil kanadski pomorščak in pustolovec Joshua Slocum, ki je prvi sam obplul zemeljsko oblo.

➤ **20.2.1858** se je v Trstu rodil slovenski skladatelj Viktor Parma, leta 1888 pa v Sežani slovenski pisatelj Jože Pahor.

➤ **20.2.1898** se je rodil nemški dramatik, pesnik, pisatelj in gledališki teoretik Bertolt Brecht. Rekel je: »Kaj je rop banke v primerjavi z njeno ustanovitvijo?«

➤ **20.2.1954** so ustanovili v Buenos Airesu osrednjo slovensko kulturno organizacijo v Argentini – Slovensko kulturno akcijo.

➤ **20.2.1990** je predsedstvo SFRJ sprejelo sklep, naj na Kosovu posreduje JLA.

➤ **20.2.1990** je Društvo pisateljev Slovenije izstopilo iz Zveze pisateljev Jugoslavije.

➤ **21.2.1864** se je v Ljubljani rodil Albin Belar, začetnik slovenske seizmografije.

➤ **21.2.1893** se je rodil španski glasbenik Andres Segovia, človek, ki je iznašel kitaro.

➤ **21.2.1974** je skupščina SFRJ sprejela novo ustavo. Z njo je dobila Srbija v jugoslovanskem predsedstvu praktično kar tri glasove.

➤ **21.2.1990** se je predsedstvo Slovenije zavzelo za odpravo smrtni kazni v zvezni zakonodaji.

➤ **22.2.1788** se je rodil nemški filozof Artur Schopenhauer. Rekel je: »Usoda meša karte, mi pa igramo.«

➤ **22.2.1942** so Italijani zvečer začeli obdajati Ljubljano z bodečo žico. Mesto so ogradili z 41 km bodeče žice in postavili okoli njega več kot 70 bunkerjev.

➤ **22.2.1990** je slovenski izvršni svet ustavil del plačila za nerazvite in za 15 odstotkov zmanjšal kotizacijo SR Slovenije v zvezni proračun.

➤ **23.2.1685** se je rodil nemški skladatelj Georg Friedrich Händel.

➤ **23.2.1989** je sedem slovenskih društev in organizacij ustanovilo Zbor za ustavo, ki v naslednjih mesecih pripravil vrsto predlogov za spremembo slovenske ustave.

➤ **24.2.1897** se je v Tolminu rodil slovenski skladatelj Matija Bravničar, leta 1903 pa v Trstu slovenski pisatelj in dramatik Vladimir Bartol.

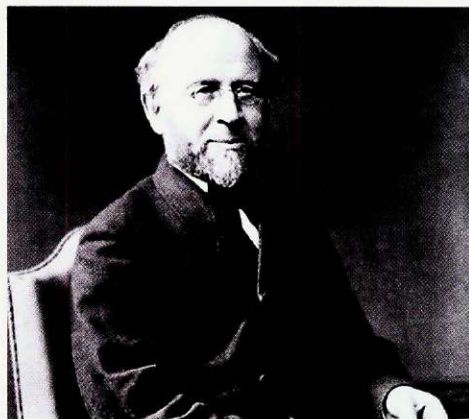
➤ **25.2.1841** se je rodil francoski slikar Pierre Auguste Renoir. Ko so ga nekoč vprašali, kakšno žensko najraje slika, je odgovoril na kratko: »Golo.«

POGLED NAZAJ (OD 19. 2. DO 26. 2.)

Salomonova pesem

Visoka pesem, znana tudi kot Pesem pesmi ali Salomonova pesem, je eden najpomembnejših delov hebrejske Biblije in krščanskega Svetega pisma stare zaveze. Starejše pesmi, iz katerih je nastala, verjetno segajo v 10. stoletje pred Kr., v obdobje kraljev Davida in Salomona. Visoka pesem je zbirka svatbenih in ljubezenskih pesmi, ki si jih pripovedujeta moški in ženska.

Alegorične predstave Judov so pesem videle kot prisposodbo božje ljubezni do Izraelcev, s katerimi je Bog sklenil sveto zavezo, kristjani so si jo razlagali kot opis zaobljubljene ljubezni Jezusa Kristusa do njegove cerkve, v srednjeveški mistiki pa tako, da je ustrezala ljubezni med Kristusom in človeško dušo. Razlaga, ki jo zagovarja največ sodobnih učenjakov, pravi, da je Visoka pesem preprosto zbirka posvetnih ljubezenskih pesmi brez globljega verskega pomena.

Z raziskavami je k njej največ prispeval nemški orientalist Johann Gottfried Wetzstein, ki se je rodil **19. februarja 1815**. Kot dolgoletni pruski konzul v Damasku je preučeval poročne običaje sirskih kmetov in v njih našel izredno podobnost z motivi iz Visoke pesmi.

Nastanek SZDL

Ljudska fronta Jugoslavije se je **22. februarja 1953** preimenovala v Socialistično zvezo delovnega ljudstva (SZDL). Njen predsednik je postal Josip Broz Tito, generalni sekretar pa Edvard Kardelj. Praktično so v organizacijo vpisali vse. Dovoljeno je bilo tudi kolektivno članstvo, vrata pa so bila v nasprotju s partijskimi odprta tudi vernim. Osrednje mesto v prenovljeni organizaciji je bilo namenjeno komunistom, njihova temeljna naloga pa je bilo »vztrajno in potrpežljivo prevzganje

ljudi, da bodo spoznali, v čem je prednost socialističnega sistema pred ostalimi sistemi«.

Predstavniki nekaterih zahodnih socialdemokratskih strank so se kot gostje udeležili ustanovitvenega kongresa, vendar so bili glede napovedane vključitve SZDL v Socialistično internacionalo precej zadržani. Zaradi jugoslovanskega odnosa do demokracije in politične opozicije pa nekateri niso hoteli slišati o vključitvi SZDL v Socialistično internacionalo.

Postopek razdružitve

Slovenska skupščina je **20. februarja 1991** sprejela resolucijo o predlogu za sporazumno razdružitve s SFRJ. S tem se je tudi uradno začel postopek razdružitve. Resolucija se je sklicevala na plebiscitarno izraženo ljudsko voljo. V tem dokumentu je slovenska skupščina skupščinam drugih jugoslovanskih republik predlagala sporazumno razdružitve, tako da bi se Jugoslavija s sporazumom republik razdružila na suverene in neodvisne države, ki bi si med seboj priznale polno mednarodnopravno subjektiviteto in medsebojne meje.

Predlagan je bil tudi postopek razdruževanja. Ta naj bi potekal v skladu z mednarodnim pravom, morebitne medsebojne spore pa naj bi reševali po miroljubni poti in tako, da ne bi ogrozili mednarodnega miru in varnosti. Na koncu je resolucija poudarila, da se Republika Slovenija oblikuje kot samostojna, suverena in neodvisna država, katere meje so dotedanje mednarodno priznane jugoslovanske meje s sosednjimi državami, meja s Hrvaško pa dotedanja republiška meja v okviru SFRJ.

Spoštovani bralci,

uredništvo si pridržuje pravico do krajšanja pisem, ki presegajo dolžino 45 vrstic. Pisma bralcev objavljamo v skladu z načelom profesionalne novinarske etike, katere namen je služiti interesom javnosti ne glede na politično, svetovnonazorsko ali kakršno koli drugo prepričanje.

št. 5/18

Pod drobnogledom tožilcev (1)

V članku z gornjim naslovom vaše novinarko Vide Kocjan je bilo pod rubriko »gospodarstvo« 1. februarja 2007 objavljeno precej neresnic in napačnih informacij, ki si jih glasilo Demokracija nikakor ne bi smelo privoščiti. Še toliko manj, ker je bila obravnavana tema kot udarna vest objavljena na naslovnici vašega glasila, vezana na pregon kriminala. Prizadeti Bojan Petan, univ. dipl. oec., iz Žadovinka 29, Leskovec pri Krškem moram opozoriti, da je novinarka kot predsednika ARC-Združenja za uravnavanje sobivanja napačno predstavlja Bojana Petana, pravnika iz Brežic, in mu v nadaljevanju pripisala konstrukt delovanja preko ARC, ki naj bi bil povezan z organiziranim kriminalom. Najprej popravek neresnic!

Bojan Petan, pravnik iz Brežic, ni predsednik ARC-Združenja za uravnavanje sobivanja, ampak je predsednik Bojan Petan, univ.

dipl. oec., iz Žadovinka 29, Leskovec pri Krškem.

Bojan Petan, pravnik iz Brežic, ni direktor in zastopnik v zasebnih družbah BP-fintrade, d. o. o., in Vizija Krško, d. o. o., kot je bilo navedeno v prispevku.

Resno se sprašujem, kako lahko novinar, ki ne preveri dejstev in podatkov, po nedolžnem postavi pod vprašaj ugled finančnika. Ali se tak novinar sploh zaveda, da je pravi kapital finančnika njegov ugled oziroma geslo »beseda je denar«, ki je zapisano nad vhodom v londonsko borzo in v prenesenem pomenu pomeni poštenost. Pri 58 letih starosti ter 30 letih uspešnega in poštenega dela v finančah od Ljubljanske banke, Dolenjske banke, IMV, Revoza, Vizije družbe za upravljanje, Kovinarske P&P do zavarovalnic Adriatic in Slovenica se počutim zelo ogorčen, da se dogajajo takšne stvari.

Pa še nekaj na temo ARC-Združenje za uravnavanje sobivanja.

Slabo se piše »demokraciji«, ki ne preveri, kdo je v demokraciji demokrat in kdo ni demokrat.

Vsa zgodba se je začela v marcu 2006, ko je župan občine Krško na srečanju občanov sedmih krajevnih skupnosti v Leskovcu pri Krškem »osebno« pozval občane k sodelovanju v lokalnem partnerstvu za odlagališče nizkih in srednjih radioaktivnih odpadkov v občini Krško. Z željo po konstruktivnem in demokratičnem reševanju problema je skupina 19 občanov iz štirih krajevnih skupnosti, ki mejijo na predvideno odlagališče, ustanovila »Odbor za ljudsko iniciativo za spoštovanje aarhuške konvencije«, ki je v procesu ustanavljanja lokalnega partnerstva predstavljal edino organizirano obliko občanov, katere namen je bil med drugim ščititi individualne interese občanov pri

umeščanju odlagališča. V proces ustanavljanja lokalnega partnerstva smo se vključili relativno pozno, ko je bilo s strani ARAO in občine Krško, vezano na lokalno partnerstvo, že marsikaj dorečeno in podpisano. V začetku smo vse sile usmerili v ustanavljanje lokalnega partnerstva v duhu partnerstva in kmalu ugotovili, da so imele profitne organizacije, ki jih je najela občina Krško, za ustanavljanje lokalnega partnerstva skupaj z občino Krško svojstven pogled na lokalno partnerstvo. Precej dela in naporov s strani članov Odbora za ljudsko iniciativo za spoštovanje aarhuške konvencije, od katerih jih je 10 ustanovilo samostojno in nepridobitno združenje ARC-Združenje za uravnavanje sobivanja, je bilo potrebnih, da je bilo v juniju 2006 ustanovljeno lokalno partnerstvo v občini Krško. V ARC-Združenju za uravnavanje sobivanja smo si zadali nalogo čim bolj in nepristransko informirati občane o problematiki, vezani na jedrske objekte, da bi se lahko občani sami neposredno odločili o lokaciji odlagališča in o pogojih, pod katerimi bi bili pripravljeni odlagališče sprejeti, ker smo bili mnenja, da je omenjeno obveščanje pomanjkljivo in pristransko.

Ko smo dobili informacije, da je bilo za ustanavljanje lokalnega partnerstva namenjenih 20 milijonov sit ter da so namenjeni profitnim organizacijam in občini Krško, smo na župana občine Krško naslovili dopis z obrazložitvijo, kakšno in koliko dela pri ustanavljanju lokalnega partnerstva smo opravili, in to delo ovrednotili tako, kot je bilo ovrednoteno delo drugih, ki so sodelovali pri ustanavljanju lokalnega partnerstva. V dopisu smo župana prosili, da nam sporoči naslov za izdajo računa za opravljeno delo v znesku 4.460.000 sit, saj potrebujemo sredstva za nadaljnje

delo združenja, vezano na lokalno partnerstvo v občini Krško. Žal do danes nismo dobili niti odgovora na poslani dopis. Izjava župana, ki jo omenjate v prispevku, samo potrjuje svojstven pogled na vlogo občanov v lokalnem partnerstvu.

Seveda pa v ARC-Združenju za uravnavanje sobivanja, ki je prostovoljno, nepridobitno in samostojno združenje z namenom spoštovanja človekovih pravic in varovanja okolja, pričakujemo, da boste našo dejavnost sedaj, ko smo vam pojasnili, kdo smo in kaj hočemo, spremljali in o njej nepristransko obveščali. Nikakor ne bi želeli, da bi iz »demokracije« postali »demonkracija«.

Bojan Petan, Žadovinec

št. 5/22

Katastrofične analize BS (1)

Banka Slovenije nikoli ni pisala projekcij, ki bi prikazovale alarmantno stanje slovenskih javnih financ.

Banka Slovenije ni nikoli pošiljala v Evropsko centralno banko kakršnih koli napovedi po letu ►

► 2008. Neresnične so tudi trditve, da bi Banka Slovenije kdaj napovedovala realizacijo scenarijev, ki jih omenjate v članku Katastrofične analize Banke Slovenije. Banka Slovenije v Frankfurt tudi nikoli ni poslala projekcij iz novembra, ki naj bi prikazovale alarmantno stanje slovenskih javnih financ v prihodnjih letih. Omenjeno je v intervjuju za časopis Dnevnik potrdil tudi predsednik Evropske centralne banke Jean-Claude Trichet, ki je zagotovil, da v Evropsko centralno banko niso bili poslani nobeni dokumenti, ki bi spodkopavali slovensko vlado, temveč je bila vloga Banke Slovenije in njenega guvernerja vedno izredno pozitivna.

Kot je bilo tudi že večkrat poudarjeno, v Analitsko-raziskovalnem centru (ARC) nikoli niso napovedali kakršnega koli zloma javnih financ oziroma njihovega alarmantnega stanja v kakršnem koli časovnem obdobju. Projekcije ARC so izdelane na podatkih, razpoložljivih do oktobra 2006, in kažejo na zadrževanje primanjkljaja javnih financ na ravni do 2 odstotka BDP v letih 2007 in 2008. Za leta 2006, 2007 in 2008 je ARC vzporedno z makroekonomskimi projekcijami izdelal tudi projekcije javnih financ od vstopa v EU in Evropski sistem centralnih bank (ESCB), ki jih mora Banka Slovenije pošiljati na obravnavo v ECB. Iz teh gradiv pa strokovne službe ECB nato izdelajo fiskalno sliko za vse članice EU. Projekcije se izdelujejo po točno in vnaprej določeni metodologiji ESCB in so ob vsaki polletni izdelavi poročil večkrat intenzivno preverjane na strokovnih delovnih skupinah ESCB,

RADIO
96,4 MHz *Ta pravi!*
Slovenske gorice

Trg osvobodilne 5, 2230 Lenart, tel: 02/729 02 20, 720 73 24, fax: 02/720 73 22
ELEKTRONSKA POŠTA: radio@radio-rsg.si, INTERNET STRAN: www.radio-rsg.si

RADIO DMEV

97.2, 99.5, 103.7, 106.2 MHz
UKV, STEREO, RDS

kjer sodelujejo vse centralne banke, članice ESCB, skupaj z ECB.

Vzporedno in neodvisno od tega je Analitsko-raziskovalni center pripravil tudi interno gradivo »Projekcije javnih financ«, na katerega se sklicuje omenjeni članek. To gradivo je nosilo oznako zaupnosti skladno z delovno naravo gradiva. Ker so nekateri mediji gradivo dobili od nepooblaščenih oseb, je bila oznaka zaupnosti umaknjena, saj v gradivu sicer ni zaupnih podatkov. To gradivo vsebuje dva dela. Prvi del zajema predstavitev in kvalitativno opredelitev do napovedi do vključno leta 2008, zadnji del, poglavji 9 in 10, pa se ukvarja s tveganji in ne projekcijami oziroma napovedmi. To gradivo, kot je bilo že večkrat javno poudarjeno, nikoli ni bilo poslano v ECB.

V poglavju 9, »Tveganja in negotovosti napovedi«, so v prvem delu predstavljena in ovrednotena potencialna tveganja, ki bi lahko povzročila odstopanja realizacije od napovedi.

V drugem delu tega poglavja je predstavljen indikator, ki je v javnosti napačno interpretiran kot del projekcij ali celo kot temeljna projekcija javnih financ. Ta indikator (tipa stress test) je namenjen ugotavljanju cikličnosti trošenja javnih financ, saj je proticikličnost javnofinančnih izdatkov ena ključnih lastnosti za kvalitetno upravljanje z javnimi financami. Indikator temelji na tem, da se tekoča dinamika trošenja države projicira na daljše obdobje, ki presega obdobje normalnega poslovnega cikla. Indikator zelo hitro nakazuje na poslabševanje ravnotežja javnih financ, če v obdobju visoke gospodarske rasti trošenje države narašča v enakem tempu, saj se pri izračunu indikatorja predpostavi v obdo-

bju simulacije nespremenjena rast odhodkov, dinamika gospodarske rasti in s tem rast prihodkov pa postopoma preideta nazaj na svojo dolgoročno vrednost. To je spontani scenarij brez kakršnih koli posegov ekonomske politike v dogajanja in je hipotetičen. To opravičuje aktivno poseganje fiskalne politike, da se javnofinančni primanjkljaji zadržijo v predvidenih okvirih.

Taki indikatorji so pogosti in naravni pri analizi javnih financ. Vsi taki indikatorji so izredno občutljivi na majhna odstopanja v predpostavkah, zato jih analitiki prav zaradi možnosti manipuliranja z njihovo interpretacijo kar se da redko kažejo v gradivih, dostopnih javnosti.

Gordana Pipan, odnosi z javnostmi, Banka Slovenije

št. 5/39

Kdo je bila »Črna vdova«? (1)

Rad bi vas opozoril na očitno napako v članku Kdo je bil »Črna vdova« na strani 41 v Demokraciji številka 5, XII z dne 1. 2. 2007, odlomek »Živi, čeprav mrtvi«. Izjava, da je za vozno karto z ladjo moral nato dve leti zastonj delati na avstralski železnici, ni točna in je lažniva. Vsa čast avstralskim oblastem, saj so nas ne samo hranili, ko smo čakali na delo, ampak so nam celo dajali podporo za brezposelnost. Dobili smo zastonj nove obleke, klobuke, čevlje, nogavice in spodnje perilo. Na delu smo dobivali plačo vsakih

štirinajst dni po 5 do 7 funtov za tedn. Res je, da smo morali podpisati pogodbo (kontrakt), da bomo ostali na delu na železnici dve leti, a vožnja v Avstralijo nas zato ni nič stala. Sam sem prišel v Avstralijo konec septembra 1949 z ladjo Skaugum in sem še dans državi hvaležen, da me je sprejela in mi dala vse možnosti.

Ne vem, ali je gospod Ginter Slamar (Šlajmar) namenoma lagal ali ga pisec članka gospod Janez Černeji ni dobro razumel. Upam, da boste članek popravili. Demokracijo sedaj po začetnih težavah redno in hitro prejemam. Hvala lepa.

Lepo pozdravljeni.

Tone Švigelj, Smithfiel, Avstralija

št. 5/63

Zakon o žrtvah vojnega nasilja (1)

V Demokraciji 1. 2. 2007 na straneh 63–64 gospa Angela Turnšek iz Ljubljane piše, da je bil njen oče umorjen decembra 1943. Ker je bil moj bratranec Marjan Sever prav tako umorjen na sveti večer, 24. decembra, leta 1943 v bližini Cerkelj na Gorenjskem skupaj s sedmimi prijatelji, bi prosil gospo Turnškovo, ali morda ve kaj več o tem dogodku. Neki partizan (morilec), ki je sodeloval pri tem poboju, je povedal, kako so vse te ljudi zvabili na neki posvet, nato pa so jih, ker so se upirali, pobili kar z lopatami. Zahvaljujem se za morebitni odgovor.

Ivan Logar, Mežica

88.3 & 105.1 MHz
ALPSKI VAL

Radio Alpski val
www.alpskival.net
† 05 38 11 886
† 05 38 11 674

Kos naj odstopi

K temu dopisu me je vzpodbudila osrednja tema Odmevov z dne 7. 2. 2007 z naslovom PROTI KORUPCIJI. Odmeve je vodil Slavko Bobovnik, sodelovali pa so dr. Miro Cerar, Dimitrij Kovačič in Drago Kos. V oddajo se je s svojim prispevkom vključil še Miran Kus, župan Vuzenice. V omenjeni oddaji je bilo Dragu Kosu postavljeno vprašanje, ali se mu ne zdi nezdružljivo, da poleg funkcije predsednika Komisije za boj proti korupciji opravlja tudi funkcijo nogometnega sodnika. Nekako neprepričljivo je odgovoril, da ne, češ da za slednje ne dobi plačila. Prav zaradi te javne izjave bi želel omeniti svoj primer, ki dokazuje dvolično ravnanje Draga Kosa.

Dne 29. januarja 2007 sem tudi sam dobil sklep Komisije za boj proti korupciji (podpisan je Drago Kos), da moje opravljanje v. d. direktorja Javnega zavoda Trubarjevi kraji ni združljivo z opravljanjem funkcije župana občine Velike Lašče in da imam na razpolago tri mesece, da opustim eno od omenjenih funkcij. Za v. d. direktorja Javnega zavoda Trubarjevi kraji me je za dobo šestih mesecev imenoval občinski svet z namenom, da kot dober poznavalec kulture in turizma v občini (za kar je bil omenjeni zavod tudi ustanovljen) izpeljem ustanovitvene akte zavoda. Za to delo od lanskega septembra do danes nisem prejel niti tolarja ali evra plačila. To dodatno nalogo sem delal z veseljem in jo bom tudi v roku dokončal.

Drago Kos tudi venomer zavrača javnost, da župan opravlja nadzorno funkcijo nad šolami, zavodi ali drugimi proračunskimi porabniki, in to omenja kot vzrok nezdružljivosti opravljanja županske in vodstvene funkcije v teh ustanovah. To seveda ni res, ker ves nadzor nad občinskimi izdatki in proračunskimi porabniki izvaja izključno NADZORNI ODBOR občine, ki je popolnoma neodvisen in samostojen organ občine. To bi Drago Kos kot visoki državni uradnik že moral vedeti!

O nezdružljivosti opravljanja mojih dveh funkcij je občinski svetnik iz vrst LDS Andrej Kraševac javnost seznanil že na 3. seji občinskega sveta dne 19. 1. 2007 z obrazložitvijo, da je ta podatek pridobil

od Draga Kosa! Dne 24. 1. 2007 je o mojem sedenju na dveh nezdružljivih stoli pisala tudi Mojca Zorko v Dnevniku. Na moje vprašanje, od kod njej ti podatki, če še sam nimam nobene informacije ali sklepa o nezdružljivosti obeh funkcij, mi je po elektronski pošti dne 26. januarja 2007 sporočila, da ji je to sporočil Drago Kos!

Zato Draga Kosa javno sprašujem:

1. Zakaj je moja funkcija opravljanja v. d. direktorja Javnega zavoda Trubarjevi kraji, za katero nisem dobil nikakršnega plačila, nezdružljiva z župansko funkcijo, njegovo opravljanje dveh funkcij pa je združljivo?

2. V katerem zakonu piše, da župan opravlja nadzorno funkcijo v občini?

3. Na katerih pravnih podlagah je občinski svetnik iz vrst LDS Andrej Kraševac od njega pridobil podatke skoraj dva tedna pred mano?

4. Na podlagi katerih pravnih podlag je novinarka Dnevnika Mojca Zorko od njega pridobila podatke en teden pred mano?

V omenjeni TV-oddaji sta tako Slavko Bobovnik kot tudi Dimitrij Kovačič vprašala Draga Kosa, ali se zaveda, kakšno krivico lahko naredi komu, če ga obsodi samo na podlagi svojega razumevanja zakonov in o tem hiti obvestiti javnost. Nekateri si namreč zakone razlagajo tudi drugače kot on, med drugimi vladna služba za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, ki trdi, da je opravljanje takih dveh funkcij združljivo.

Seveda Drago Kos na to vprašanje ni imel jasnega odgovora, in če me spomin ne vara, je njegov obraz postal samo malo bolj rdeč.

Očitno bom moral čedalje bolj začeti verjeti trditvam, ki se širijo med župani, da je Drago Kos vzel »na piko« predvsem župane iz določenih političnih opcij, ki najbrž niso blizu njegovi, ali tistih, ki mogoče Draga Kosa usmerjajo iz ozadja. Toda to je že druga zgodba.

Zaradi dvojne morale in očitne pristranosti Draga Kosa javno pozivam k odstopu s funkcije predsednika Komisije za boj proti korupciji. Te komisije ne more in ne sme voditi oseba, ki govori eno, dela pa drugo, oseba, ki ne pozna

Društvo »neodvisnih«!

Marija Vodišek

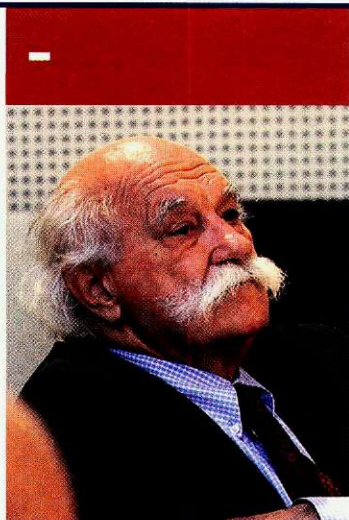
Kar nenadoma je v Sloveniji velika gneča v krogu »neodvisnih«. Kaj sploh je neodvisnost? Neodvisnost ima številne posebnosti, lastnosti in pomene. Kdo med prebivalci tega sveta je neodvisen? Nihče in zanesljivo ne tisti, ki sami sebe razglasijo za take. Sleherni človek je od nekoga ali nečesa odvisen. Kdor trdi nasprotno, je bodisi neizmerno domišljav, bodisi živi zunaj realnosti, laže sebi in drugim. V Sloveniji se predvsem zadnje čase vse več znanih ljudi, tudi politikov, izjavlja za neodvisne v prepričanju, da jim bodo državljani verjeli. Tisti časi, ko so ljudje zaradi strahu molče sprejemali vse, kar so jim takratni oblastniki diktirali, so za »vekomaj proč«. Tega pa se predsednik Slovenije, obdan s svojimi izbranimi in podtaknjenimi svetovalci, ne zaveda. Kadar nastopi v javnosti, se predstavi ne le kot ljudski izvoljenec, temveč kot popoln razsvetljenec-iluminat, za nekaj stopenj boljši in modrejši od drugih državljanov. Kar on oz. njegovi prišepetovalci Slovincem ponudijo, je alfa in omega. Začetek in konec torej! Zaradi njegovega posebnega načina življenja, do katerega ima SAMO kot zasebnik, ne pa kot državnik pravico, svoje, milo rečeno, čudne odločitve diktatorsko posreduje parlamentu, vladi in državljanom. Pri prvem kandidatu za guvernerja BS Mitji Gaspariju se je odločil za človeka, ki je bil v njegovi vladi finančni minister in pozneje guverner BS. Ne pozabimo, da je bil tudi njegov politični sopotnik v Beogradu v času, ko je Janez Drnovšek predsedoval predsedstvu Jugoslavije, kjer pa je pravzaprav že imel glavno besedo »veliki Sloba«. Dolgo poznanstvo in dolgo zaveznitvo. Za drugega kandidata je, lahko bi rekli, »ad hoc« predlagal nekdanjega rektorja univerze Jožeta Mencingerja, makroekonomista, ki pa je ne le skeptik, temveč kar »slovenska nesreča«, nezaupljiv do slovenske osamosvojitve, do uvedbe tolarja in enako do evra. Tudi Mencinger sebe uvršča med elito neodvisnih, čeprav se je zelo rad kazal v družbi nekdanjega predsednika Milana Kučana in tudi LDS. Pa ja ne, da je tudi Milan Kučan »neodvisnik«? Tretji kandidat Janeza Drnovška in združene opozicije je Andrej Rant. Tudi slednjega nam predstavlja kot edinega in največjega strokovnjaka, dokazi pa so drugačni. V Sloveniji imamo še kar nekaj strokovnjakov na raznih, tudi finančnih področjih. Predsednik države s svojimi predlogi zavestno izloča iz candidature za guvernerja BS številne ljudi, ki že dolgo delajo v finančnih institucijah, pa niso na njegovem klanovskem seznamu. Tokrat je Janez Drnovšek šel predaleč, saj Sloveniji grozi kar z institucionalno krizo, če Andrej Rant ne bo izvoljen za guvernerja BS. To pa je že direkten pritisk na poslance, vlado in državljane Slovenije, ki poslance volimo. Zakaj se je tokratni guvernerski kandidat šel predstaviti le SD in DeSUS? Ni s tem škodil samemu sebi? Imajo nas, državljane, ki tvorimo večino, Janez Drnovšek in njegovi svetovalci za popolne bedake? Enako nas obravnava nekdanji Drnovškov podpredsednik Marjan Podobnik. Njegova igra je tako prozorna, da bi jo spregledale celo njegove uboge »kure«! Mu bo koalicijska SLS nasedla?

dovolj veljavne zakonodaje in si zakone razlaga, kakor mu ustreza v trenutni situaciji. Tako komisijo mora voditi oseba, ki je v javnosti deležna velikega zaupanja in ima visoke moralne vrednote, oseba,

ki dobro pozna zakonske predpise in se ni nikoli pojavljala v kakršnih koli aferah. Teh lastnosti pa po mojem mnenju Drago Kos nima.

Anton Zakrajšek,
župan občine Velike Lašče

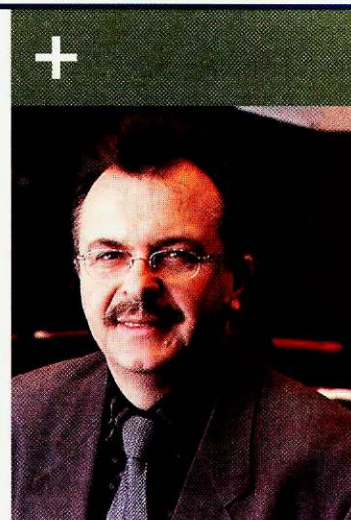
Politični semafor

Pričakovan odziv ZZB Predsednik ZZB NOB Janez Stanovnik se je nedavno odzval na zadnji govor italijanskega predsednika Giorgia Napolitana o »slovanski krutosti«, vendar tudi tokrat ni povedal nič konkretnega o povojnih dogodkih. Spornejši pa je bil odziv njegovega kolega iz koprškega borčevskega združenja Mira Kocjana, ki trdi, da NOB ni imel komunističnega predznaka. S to trditvijo je (nehote) naredil veliko uslugo italijanski politiki.

Opozarja na obremenjenost Predsednik Ustavnega sodišča RS Janez Čebulj je na tiskovni konferenci nedavno opozoril na čedalje večji naval na ustavno sodišče, ki je po njegovem mnenju doseglo zgornjo mejo zmogljivosti. Da bi omilili njegovo obremenjenost, omenja spremembo ustave in zakonodaje, ki ureja delo ustavnega sodišča. Na dogajanje na ustavnem sodišču po njegovo vpliva tudi letošnja menjava šestih ustavnih sodnikov.

Diplomatski poslanec Poslanska skupina SDS, še posebej njen vodja Jože Tanko, je v zadnjem času deležna veliko medijske pozornosti, in to predvsem zaradi zapletov pri izvolitvi guvernerja BS, saj je poslanska skupina SDS odrekla podporo tako Gaspariju kot Rantu. Pri tem se Tanko ne želi spuščati v polemiko s predsednikom države, pač pa mu je predlagal nov krog usklajevanj, čeprav ni veliko upanja, da bi Drnovšek omenjenemu predlogu prisluhnul.

Za boj proti terorizmu

Evropski poslanec Miha Brejc (SDS/EPP-ED) je v evropskem parlamentu med slovenskimi predstavniki eden najaktivnejših. V sredo, 13. februarja, se je udeležil desetega evropskega policijskega kongresa v Berlinu, kjer je nastopil s prispevkom o preobrazbi evropske varnostne strategije.

Brejc je na kongresu ocenil, da je terorizem grožnja, ki se je »v zadnjih letih okrepila tako v zahodnih demokracijah kot tudi drugod po svetu. Zelo bi bilo neodgovorno, če te grožnje ne bi vzeli resno«. Po njegovo se Evropska unija tega problema zaveda, zato je oblikovala obširen in kompleksen normativni okvir, ki ureja področje boja proti terorizmu. Kljub temu je organiziranost boja proti terorizmu na ravni EU šibka, kar je razumljivo glede na dejstvo, da neposredne ukrepe sprejema vsaka članica EU posebej. Za Brejca je boj proti terorizmu »zelo občutljivo področje, ki zahteva

visoko raven profesionalizma, visoko usposobljene analitične ekipe, zadostna finančna sredstva, predvsem pa veliko previdnosti pri ravnanju s pridobljenimi informacijami«. Nobeden od sprejetih ukrepov v boju proti terorizmu ne sme ogroziti demokracije in pravne države, ki sta naši temeljni vrednoti, je zatrdil Brejc, ki vidi rešitev v zagotavljanju ustreznega razmerja med svobodo in varnostjo pa tudi v krepitvi varnostne kulture prebivalstva. »Ne moremo pričakovati, da bodo policija in druge pristojne službe lahko same poskrbele za našo varnost, ampak moramo k temu tudi sami prispevati,« je dejal. Brejc je na kongresu vodil tudi eno od delovnih skupin z naslovom »Protiterorizem v Evropi: financiranje, odkrivanje in odzivanje«. Njegovo sodelovanje na kongresu je pomemben signal za Slovenijo, ki se je tako vključila v načrtovanje evropske obrambne in varnostne politike. G. B.

NAROČILNICA**NAROČILO** (označite z x):

- ☐ Tone Kuntner: **Mati Slovenija**
☐ Dušan S. Lajovic: **Med svobodo in rdečo zvezdo**
☐ Milan Zver: **100 let socialdemokracije**
☐ Albert Svetina: **Od osvobodilnega boja do banditizma**
☐ Janez Janša: **Okopi**
☐ Janez Janša: **Premiki**
☐ Jaklič in Toplak: **Ustava Združenih držav Amerike s pojasnili**
☐ Cijan, Toplak, Dubrovnik (ur.): **Državna ureditev Republike Slovenije**
☐ Viktor Miklavčič: **Pričevanja**
☐ Jan F. Triska: **Pozabljena fronta prve svetovne vojne**
☐ M. Zajc, F. Kozina, F. Dejak: **Ušli so smrti**
☐ Vasja Klavora: **Predel 1809**
☐ Tomaž Butkovič: **Vzpon Bohinja pred zatonom Avstro-Ogrske**
☐ Jože Dežman: **Moč preživetja**
☐ Jože Hubad: **Dolga slovenska pot v svobodno Evropo**
☐ Andrej Capuder, Bogdan Kladnik: **Slovenija brez meja**
☐ Jože Dežman, Marjan Linas: **Med kljukastim križem in rdečo zvezdo**
☐ Jože Dežman: **S pravno ljubeznijo iz rdeče ledene dobe**
☐ A. Elste, M. Koschat, H. Filipič: **Nacistična Avstrija na zatožni klopi**
☐ Stane Kos: **Stalinistična revolucija na Slovenskem 1941-1945, I.**
☐ Stane Kos: **Stalinistična revolucija na Slovenskem 1941-1945, II.**
☐ Tamara Griesser-Pečar: **Stanislav Lenič, življenjepis iz zapora**
☐ Eiletz: **Zgodovina neke kolaboracije: Boljševiki in Nemci 1914-1918**
☐ Andrej Rahten: **Pozabljeni slovenski premier**
☐ Dieter Blumenwitz: **Okupacija in revolucija v Sloveniji (1941-1946)**
☐ Vasja Klavora: **Koraki skozi meglo**
☐ Milan Zver: **Demokracija v klasični slovenski politični misli**
☐ Tita Kovač Artemis: **Baron Janez Vajkard Valvasor**
☐ Ive A. Stanič: **V objemu osvoboditeljev**
☐ Jože Zemljič: **Življenje je večna borba**
☐ **NOVO** Silvin Eiletz: **Skrivnost komiterne**

9,18 EUR / 2.200,00 SIT
25,87 EUR / 6.200,00 SIT
9,18 EUR / 2.200,00 SIT
27,95 EUR / 6.700,00 SIT
9,18 EUR / 2.200,00 SIT
9,18 EUR / 2.200,00 SIT
20,82 EUR / 4.990,00 SIT
35,46 EUR / 8.500,00 SIT
20,44 EUR / 4.900,00 SIT
22,95 EUR / 5.500,00 SIT
16,29 EUR / 3.906,00 SIT
28,07 EUR / 6.727,00 SIT
22,95 EUR / 5.500,00 SIT
27,16 EUR / 6.510,00 SIT
4,13 EUR / 990,00 SIT
45,27 EUR / 10.850,00 SIT
20,82 EUR / 4.991,00 SIT
27,16 EUR / 6.510,00 SIT
22,11 EUR / 5.300,00 SIT
4,52 EUR / 1.085,00 SIT
4,52 EUR / 1.085,00 SIT
18,56 EUR / 4.449,00 SIT
27,94 EUR / 6.696,00 SIT
17,65 EUR / 4.232,00 SIT
16,02 EUR / 3.840,00 SIT
26,95 EUR / 6.460,00 SIT
18,36 EUR / 4.400,00 SIT
12,51 EUR / 3.000,00 SIT
10,43 EUR / 2.500,00 SIT
8,34 EUR / 2.000,00 SIT
23,96 EUR / 5.741,77 SIT

Izpolnjeno naročilnico pošljite na naslov:

**Demokracija, p.p. 4315,
1000 Ljubljana**

ali na faks 01 230 06 61.

Poštino po veljavnem ceniku Pošte Slovenije plača naslovnik ob prevzemu. Vse cene vsebujejo 8,5 % DDV.

Obvestilo potrošnikom:
Informativne cene v evrih so preračunane iz tolaških cen po centralnem paritetnem tečaju 1 EUR = 239,64 SIT.

Ob naročilu

2 (dveh) knjig:
darilo lonček "Demokracija"

3 (treh) knjig:
darilo lonček + kapa "Demokracija"

4 (štirih) in več knjig:
darilo lonček + kapa "Demokracija" + knjiga (po našem izboru)

☐ **Naročam tednik Demokracija**

število izvodov: _____

Naročnino želim plačevati:

- ☐ mesečno* ☐ 4 x letno (9% popust) ☐ 2 x letno (10% popust) ☐ 1 x letno (20% popust)

* Če želite uveljaviti 8% mesečni popust pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate:

- ☐ upokojenec, ☐ invalid, ☐ brezposeln, ☐ študent ali dijak

Ime in priimek (ime podjetja): _____

Datum naročila: _____

Datum rojstva (samo fizične osebe): _____

Ulica: _____

Podpis in žig naročnika (samo pravne osebe): _____

Kraj, poštna št.: _____

Kontaktna oseba (samo pravne osebe): _____

Davčni zavezanec: ☐ NE ☐ DA ID za DDV: _____

NAGRADNA IGRA

Z Demokracijo do novega telefona

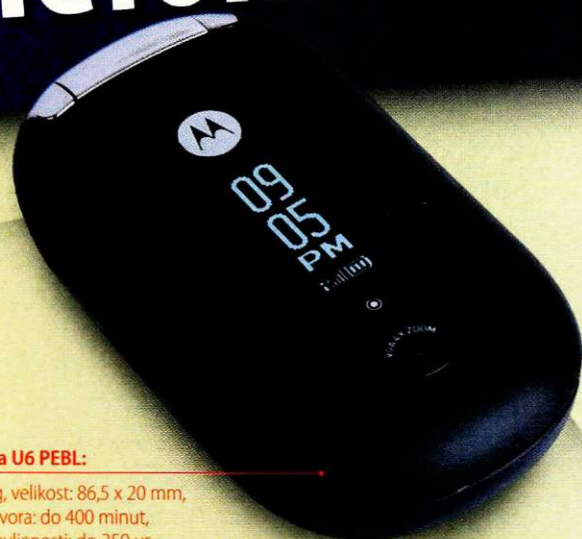
Tednik Demokracija svojim novim naročnikom¹ vsak mesec podarja 5 aparatov GSM Motorola U6 PEBL.

Vsi dosedANJI naročniki² tednika Demokracija pa sodelujete v žrebanju za 5 dodatnih aparatov GSM. Nagradna igra traja do 31. marca 2007.

Rezultati žrebanj bodo objavljeni na spletni strani www.demokracija.si (na spletni strani so objavljena tudi pravila nagradne igre).

1. Priložena naročilnica z datumom po 1. 9. 2006.

2. Naročniki do 1. 9. 2006.

Motorola U6 PEBL:

teža: 110g, velikost: 86,5 x 20 mm,
čas pogovora: do 400 minut,
čas pripravljenosti: do 250 ur,
SMB vgrajenega spomina,
koledar, GPRS, WAP

MMS³

tednik
DEMOKRACIJA

☐ Naročam tednik Demokracija

število izvodov: _____

Naročnino želim plačevati:

- ☐ mesečno* ☐ 4 x letno (9 % popusta) ☐ 2 x letno (10 % popusta) ☐ 1 x letno (20 % popusta)

* Če želite uveljaviti 8 % mesečnega popusta pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate:

- ☐ upokojenec ☐ invalid ☐ brezposeln ☐ študent ali dijak

Ime in priimek (ime podjetja): _____

Datum rojstva (samo fizične osebe): _____

Ulica: _____

Kraj, poštna št.: _____

Kontaktna oseba (samo pravne osebe): _____

Datum naročila: _____

Podpis in žig naročnika (samo pravne osebe): _____

Davčni zavezanec:

☐ NE

☐ DA

ID za DDV _____

Izpolnjeno naročilnico pošljite na naslov:

**Demokracija, p.p. 4315,
1000 Ljubljana**

ali na faks 01 230 06 61.

Podpisani/a se zavežujem, da bom naročnik/ca in redni plačnik/ca vsaj eno leto od datuma naročila.

Cena posameznega izvoda tednika Demokracija znaša 2,30 € (551 SIT). Obvestilo potrošnikom: Informativne cene v evrih so preračunane iz tolaških cen po centralnem paritetnem tečaju 1 EUR = 239,64 SIT. Nova obzorja d. o. o., Komenskega 11, Ljubljana